¹ 7 (653) 17 ëþòàãà 2010 www.nn.by

незалежная газета

Наша Ніва

П Е Р Ш А Я   Б Е Л А Р У С К А Я   Г А З Е Т А

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў маі 1991. Выдавец: Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы». Выходзіць штотыднёва, у серады

×àìó Ëóêàøýíêà íå õîäç³öü ó äàïàìà÷û íàê?

Ñòàðîíêà 2

N.R.M.: «Ïàë³òûêà-ïàðàë³òûêà»

Ñòàðîíêà 2

Íåêàòîðûÿ ïàöÿðïåëûÿ ïàçû÷àë³ ïà 60 òûñÿ÷ äàëÿðà¢ áåç ïðàöýíòà¢. **Ñóä íàä ïðàäçþñýðàì Øóëüìàíàì — ñòàðîíêà 6.**

Íó ïàâàþéöå ç íàì³, ïàëÿê³!

Àô³öûéíû Ì³íñê çíî¢ ³äçå íà àáâàñòðýííå àäíîñ³íà¢ ç Âàðøàâàé.

У цэнтры ўвагі зноў сітуацыя з Саюзам палякаў. Гэтая гісторыя пачалася яшчэ пяць гадоў назад. 13 сакавіка 2005 года на з'ездзе Саюза новым старшынём была абраная маладая настаўніца Анжаліка Борыс.

Яе абралі на месца Тадэвуша Кручкоўскага. Некалі Кручкоўскі праславіўся тым, што ацаніў колькасць палякаў у Беларусі на паўтара мільёна жыхароў. Значыць, запісаў у палякі ўсіх каталікоў. А таксама актыўна ўжываў фразы аб «знешнім ворагу», маючы на ўвазе беларускі адраджэнскі рух. Тым не менш, дзейнасць старшыні з такімі фундаментальнымі поглядамі ўлады цалкам задавальняла.

Ïðàöÿã íà ñòàðîíöû 8.

Ó Âàëîæûíå ëÿ ñóäà. Ëþäç³ ¢ ìàñêàõ êàìóíàëüø÷ûêà¢ óâàæë³âà ñà÷ûë³ çà ïàäçåÿì³ ³ àïåðàòû¢íà äàêëàäâàë³ àáñòàíî¢êó.

Ê²Ð ÄÀÐÀØÊÅÂ²×

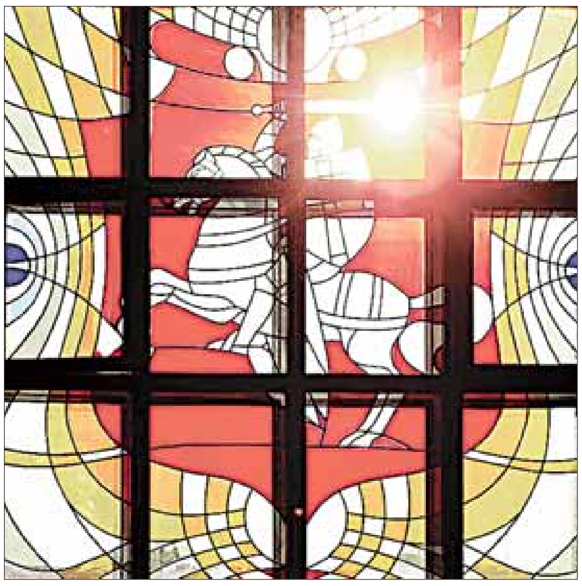

Ó Â³öåáñêó çí³ø÷àíûÿ ¢í³êàëüíûÿ â³òðàæû ç «Ïàãîíÿé»

²õ çàìÿí³ë³ íà å¢ðàâîêíû ïàä÷àñ ðýêàíñòðóêöû³ Â³öåáñêàãà âàêçàëà.

Рэканструкцыя робіцца бегма, бо гэтага запатрабаваў кіраўнік аблвыканкама Аляксандр Косінец. Тэрмін рамонту скарочаны на дзесяці месяцаў. **Старонка 5.**

Ïðý÷ ñà ñòàë³öû

Êàëÿ Ì³íñêà ç'ÿâÿööà äçåâÿöü ãàðàäî¢-ñïàäàðîæí³êà¢ ³ âÿë³çíû êàòýäæàâû ïàñ¸ëàê.

Рашэнне насамрэч эпахальнае, бо ранейшы мэр Мінска Міхаіл Паўлаў імкнуўся ўсяляк зменшыць аб'ём прыватнага сектара. Цяперашні, Мікалай Ладуцька, пакуль толькі выконвае абавязкі старшыні Мінгарвыканкама, але ўжо даў дабро на змену вектара. **Старонка 4.**

Ó ÍÓÌÀÐÛ

Íàòàëëÿ Ïÿòêåâ³÷: Õòî ïëàö³öü, òîé ³ çàìà¢ëÿå ìóçûêó
Старонка 3.

«ßø÷ý 20 ãàäî¢, ³ ìû ïåðàìîæàì»
21 лютага — Дзень роднай мовы. **Старонка 10.**

Ýêñïàíñ³ÿ Ðóñ³
Новы раздзел з «Гісторыі Беларусі» Алега Дзярновіча. **Старонка 13.**

Âÿðòàííå ãðàìàäçÿíê³ Ãåí³þø
Беларуская дыяспара ў Чэхіі просіць адмяніць рашэнне пра дэпартацыю сакратаркі Рады БНР. **Старонка 11.**

Ñåëüñêàãàñïàäàð÷àå ïðàäïðûåìñòâà àáâÿø÷àå êîíêóðñ íà çàìÿø÷ýííå âàêàíòíûõ ïàñàäà¢ ãàëî¢íàãà àãðàíîìà, ãàëî¢íàãà çààòýõí³êà ³ ãàëî¢íàãà ³íæûíåðà

Àïëàòà ïðàöû âûñîêàÿ. Ïðàäàñòà¢ëÿåööà æûòëî. Ïàòðàáàâàíí³ äà êàíäûäàòà¢:

1. Ìóæ÷ûíû, óçðîñò äà 45 ãàäî¢.
2. Âûøýéøàÿ àäóêàöûÿ
3. Äîñâåä ïðàöû ¢ ñåëüñêàãàñïàäàð÷ûõ ïðàäïðûåìñòâàõ
4. Âåäàû ¢ ãàë³íå ñåëüñêàãàñïàäàð÷àé âûòâîð÷àñö³, àäïàâåäíûÿ ïàñàäçå.

Ðýçþìý äàñûëàöü íà àäðàñ: parisavinvest@sml.by àëüáî íà ôàêñ: 8-017-200-58-76

«Наша Ніва» з'яўляецца ў кіёсках у Мінску ў сераду ад абеду, у рэгіёнах — у чацвер. На газету можна і падпісацца — глядзі **старонку 2**.

×àìó Ëóêàøýíêà íå õîäç³öü ó àäïà÷ûíàê?

У Беларусь са Швейцарыі Лукашэнка вярнуўся 10 лютага. Дэталі паездкі дагэтуль невядомыя. «Кароткатэрмінова», паводле ранейшага запэўнівання прэс-службы Аляксандра Лукашэнкі, візіт зацягнуўся амаль 10 дзён.

Паездка Лукашэнкі выдавалася як дзелавая. Паводле прэс-службы, у кіраўніка краіны былі запланаваныя сустрэчы з бізнэсменамі і палітыкамі Швейцарыі.

Лукашэнка ўвогуле ніколі не ходзіць у афіцыйныя адпачынкі. Кожная ягоная паездка на курорты Сербіі ці Казахстана афішуецца як рабочая.

Журналістка Святлана Калінкіна мяркуе, што робіць Лукашэнка так, бо баіцца парушыць закон «Аб прэзідэнце РБ» і (у будучыні) зацікавіць падатковую інспекцыю.

Справа ў тым, што Закон не гарантуе Лукашэнку аплату адпачынку з дзяржаўных грошай. «А калі чытаць Закон літаральна, то атрымліваецца, што аплачваць адпачынак можна толькі прэзідэнцкай ахове і дактарам, што яго суправаджаюць», — піша С.Калінкіна.

Цана адпачынку ў гатэлях, дзе спыняецца Лукашэнка, большая за ягоны месячны заробак. Вось і прыходзіцца кіраўніку дзяржавы прыдумляць дзелавыя візіты, калі закарцела пакатацца на лыжах, мяркуе яна.

Зміцер Панкавец

N.R.M.: «Ï àë³òûêà-ïàðàë³òûêà»

Ãóðò N.R.M. âûêëàâ ó ³íòýðíýò íîâóþ ïåñíþ.

У ёй Лявон Вольскі пяе пра тое, што палітыка зрабілася галоўнай з'явай, якая падмяняе сабой літаратуру, музыку, эканоміку і паралізуе жыццё. Апроч таго, у ёй з'едліва пяецца пра «змагароў», якія «сядзяць на пасадах» і якім з Захаду «грошай ліецца рака».

Рэзкая песня выклікала дыскусіі. У каментарах на сайтах, дзе можна было яе паслухаць, Вольскага ганяць за кан'юнктурнасць, кажуць, што ён паўтараецца, а песня выйшла слабая. Іншыя каментатары, наадварот, хваляць крытыку наменклатурнай апазіцыі.

На канцэрце N.R.M. у клубе «Рэактар» песню прынялі «на ўра». «Палітыка» мае ўсе прыкметы хіта: простую мелодыю, жорсткі рытм і зручны для скандавання прыпеў.

СМ

Àïîøí³ íóìàð ARCHE çà ì³íóëû ãîä ïðûñâå÷àíû âàéíå ì³ôàў ³ àìá³öûÿў ó àé÷ûííàé ã³ñòàðûÿãðàô³³. Õàöÿ íåïàñðýäíà ã³ñòàðû÷íûì ïðàáëåìàì ïðûñâå÷àíà äîáðà êàë³ òðýöÿÿ ÷àñòêà áîëüø ÷ûì 500-ñòàðîíêàâàãà âûäàííÿ. ßíî ïðàñÿêíóòà ñóïÿðý÷íàñöÿì³, øòî òóðáóþöü ðîçíûÿ ïëûí³ áåëàðóñêàãà íàöûÿíàëüíàãà ðóõó ³ ñ¸ííÿ.

Ó íóìàðû âû çíîéäçåöå ïàðàўíàííå Ëóêàøýíê³ ç ×àўøýñêó, âûêðûöö¸ ôàëüøûâûõ àáë³÷÷àў ã³ñòîðû³, àïîâåä ïðà ñåêñîòà «Êàñòóñÿ» ³ íàâàò íîâûÿ âåðøû Óëàäç³ì³ðà Àðëîâà.

Íóìàð àòðûìàўñÿ íà ўñå ãóñòû, çóñ³ì ÿê ó ñòàðûÿ-äîáðûÿ ÷àñû.

ÑÒ²ÑËÀ

×àêàåööà àäë³ãà

Ад 18 лютага пачне распаўсюджвацца вільготнае паветра з паўднёвага захаду Еўропы. Ноччу яшчэ будзе марозна: ад —3 да —18 градусаў па паўночным усходзе краіны. Днём прагназуецца 0—7 марозу. 19 лютага шмат дзе пройдуць апанкі: снег, мокры снег, па поўдні — з дажджом. Не выключаны галалёд. У выхадныя чакаецца мокры снег, месцамі дождж. Тэмпература днём — да 3 градусаў цяпла. Пакуль з Мінска штодня вывозяць да 130 тысяч кубоў снегу.

Ìàðàòîðûé íà ñìÿðîòíóþ êàðó ðàçãëåäçÿöü ó êàíöû ãîäà

Пытанне можа быць разгледжана ў палаце прадстаўнікоў толькі пад канец года. Наяўнасць гэтага пункта будзе залежаць ад «ступені заглыблення дэпутатаў у пытанне» ў бліжэйшыя паўгода. Мяркуючы па ўсім, гэта стане тэмай доўгага торгу з Еўропай.

Ñìåðöü ïàöûåíòà

У НДІ пульманалогіі і фтызіятрыі скончыў жыццё самагубствам 49-гадовы мінчук. 15 лютага прыблізна ў 3.00 пацыент, хворы на сухоты, ускрыў сабе вены лязом аднаразовага станка для галення. У палаце ён быў адзін.

Áðûòàíñêàÿ ïàðà âûéãðàëà ¢ ëàòàðýþ 56,5 ìëí ôóíòà¢

Гэта палова джэк-пота латарэі EuroMillions. У пераліку на даляры гэта 88,7 млн. Выйгрыш даў магчымасць жыхарам горада Сірэнсэстэр графства Глостэршыр заняць адразу 980-е месца ў спісе найбагацейшых людзей Брытаніі. Імёны пераможцаў пакуль не называюцца.

СМ; БЕЛТА; БелаПАН

Íå ¢ñ¸ ¢æûöö³ àïîøí³ ðàç

Ï àäï³ñàööà ìîæíà ïðàç Ðýäàêöûþ ³ ïðàç «Áåëïîøòó». Ìû ðýêàìåíäóåì — ïðàç Ðýäàêöûþ

Öàíà ïàäï³ñê³ ïðàç Ðýäàêöûþ íà ìåñÿö ñêëàäàå 6000 ðóáë¸¢.

Наша сістэма дастаўкі газеты за 3 гады даказала сваю надзейнасць. Усе тыя, каго такі спосаб атрымання газеты задавальняе, хай застаюцца вернымі такой падпісцы.

Мы зможам дастаўляць Вам газету хутчэй або з той жа хуткасцю, што «Белпошта».

Ïàäï³ñíûÿ ³íäýêñû ¢ êàòàëîãó «Áåëïîøòû»: äëÿ ëþäçåé — 63125, äëÿ ïðàäïðûåìñòâà¢ — 631252. Ïàäï³ñàööà ìîæíà íà êîæíàé ïîøöå. Öàíà ãýòàé ïàäï³ñê³ — 8 520 ðóá. íà ìåñÿö.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

ПВУП "Суродзічы", УНП 190 786 828
МГД ААТ "Белінвестбанк", вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764

Рахунак атрымальніка: 3012 206 280 014 — Асабовы рахунак

(прозвішча, імя, імя па бацьку, адрас)

Від аплаты				Дата	Сума
За газету "Наша Ніва"					

Агулам

Касір

ПВУП "Суродзічы", УНП 190 786 828
МГД ААТ "Белінвестбанк", вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764

Рахунак атрымальніка: 3012 206 280 014 — Асабовы рахунак

(прозвішча, імя, імя па бацьку, адрас)

КВІТАНЦЫЯ

Від аплаты				Дата	Сума
За газету "Наша Ніва"					

Агулам

Касір М.П.

Каб штотыдзень атрымліваць газету, дасылайце адрасы і грошы за газету. Кошт на месяц — 6 тыс. рублёў.

1) Просім усіх ахвотных чытаць газету **паведамляць у Рэдакцыю свае адрасы і тэлефоны. Гэта можна зрабіць праз:** тэлефоны: (017) 284-73-29, (029) 260-78-32, (029) 618-54-84, e-mail: dastauka@nn.by, паштовы адрас: 220050, г.Мінск, а/с 537.

2) **Просім у бланку банкаўскага паведамлення ці паштовага пераказу дакладна і разборліва пазначаць адрас, у тым ліку паштовы індэкс і код пад'езду.**

Äçÿêóé ïàäï³ñ÷ûêàì

Í àòàëë³ Ë., Âàëÿíö³íå Ð., Ñ.Ð., Â.Ô., Ï.Ì., Â.Ï., À.Ï., ².Ì., À.Ì., Ò.Ê., À.Ì., Ä.Ê., Ñ.Ð., À.Á., Â.Ä., Ò.Í., Â.Ì., Þ.Ì., Ä.Æ., Ë.À., Àëåíå Ñ., Àëÿêñàíäðó Ï., ²ðûíå Ä., Ç.Á., Ì.À., Ç.Æ., Ï.Ñ., ß¢ãåí³þ Ø., Ó.×., Ñÿðãåþ À., Ìàðûíå Ï., Í³íå Ø., Óëàäç³ì³ðó Ò., Â.Ï., Ãàë³íå Ð., Ì³õà³ëó Ë., Àðêàäçþ Ê., À.Ê., Íàòàëë³ Ã., Ò.Ì., ²ãàðó Õ., Ýäâàðäó Ê., Âàëÿíö³íó ß., ß.À., Ýäóàðäó Ñ., Òàìàðû Ê., Àëÿêñàíäðó Ï., Â.Ä., ²ðûíå Ã., ²íå Ê., Ì³õà³ëó Ó., À.Ì., À.Â., ²âàíó Ê., Ãåîðã³þ Ë., Ë.Ø.. Ýëüÿøó Á., Àëÿêñàíäðó Ê., ²ðûíå Ö., Òàööÿíå Ê., À.Ñ., Àëÿêñàíäðó Ñ., ²ãàðó Á., Ò.Õ., Ìàêñ³ìó Â., ß.Ë., Â.Ä., Â.Í., À.Ð., Àíàòîëþ Ê., Ð.Ê., Í.Á., À.Ê., ².Ë., Àíàòîëþ Ï., Ò.Ï., Ëåàí³äó Á., Ãåîðã³þ Ì., À.Äç., Ã.ß., Âàëÿíö³íå Ï., Â³êòàðó Ä. ç Ì³íñêà.

Íàòàëëÿ Ïÿòêåâ³÷ ïðà ÑÌ²: Õòî ïëàö³öü, òîé ³ çàìà¢ëÿå ìóçûêó

Ì³í³ñòýðñòâà ³íôàðìàöû³ 16 ëþòàãà çëàäç³ëà ñåì³íàð «Ðîëÿ ÑÌ² ¢ çàáåñïÿ÷ýíí³ êàíñòûòóöûéíûõ ïðàâî¢ ãðàìàäçÿíà¢ ïðû ïðàâÿäçåíí³ âûáàð÷ûõ êàìïàí³é». Íà ìåðàïðûåìñòâà áûë³ çàïðîøàíûÿ ÿê ïðàäñòà¢í³ê³ äçÿðæà¢íûõ, òàê ³ íåäçÿðæà¢íûõ âûäàííÿ¢.

VIP-госцем семінара была першая намесніца кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта Наталля Пяткевіч.

Ёй і было дадзенае вітальнае слова. Перш-наперш Пяткевіч зазначыла, што любое рэзананснае пытанне, а тым больш палітычная кампанія з'яўляюцца праверкай СМІ на прыстойнасць.

Пяткевіч з сумам канстатавала: часам напярэдадні выбараў СМІ нагадваюць «блышыны рынак, дзе ўсё прадаецца гуртам і ўраздроб». Чыноўніца зазначыла, што беларускія выданні робяць крэн у бок «клубнічкі і жаўцізны», а за пошукам «смажаных» фактаў не заўсёды бачныя сур'ёзныя тэмы.

Яна прывяла прыклад, як адна неназваная газета змясціла на сваіх старонках фатаграфію чыноўніка з былой жонкай. На думку Пяткевіч, журналіст нават не падумаў, што парушае правы гэтай жанчыны.

Таксама Пяткевіч акцэнтавала сваю ўвагу на асвятленні ў СМІ сітуацыі са свіным грыпам у лістападзе летась. Яна зазначыла, што інфармацыя аб росце хваробы дазавалася, каб не ствараць залішняга хвалявання, калі для яго няма прычын. «А вось незалежныя СМІ пачыналі раздуваць скандал, уносячы каласальную сумяціцу», — сказала Н.Пяткевіч.

Генеральны дырэктар прадпрыемства tut.by Юры Зісер на гэта парыраваў: чаму дзяржаўныя ўстановы адмаўляліся даваць якую-небудзь інфармацыю пра эпідэмію, а дзяржаўныя выданні занялі пазіцыю маўчання? Можа, у адваротным выпадку і не здарылася б ніякай панікі.

«Я згодная. Я пра гэта доўга думала. Можа, сапраўды варта было даваць больш інфармацыі», — сказала першая намесніца кіраўніка Адміністрацыі прэзідэнта. Адразу ж Пяткевіч расказала, што цягам двух дзён глядзела навіны на тэлеканале CNN. На яе погляд, навіны там падаюцца цікава, але абсурдна. Першы дзень тэлеканал трубіў, што былы прэзідэнт ЗША Біл Клінтан трапіў у шпіталь, а на наступны дзень — пра ягоную выпіску.

«Мне было смешна гэта глядзець. Я не выключаю, што дзесьці там людзі хваляюцца за лёс Клінтана. Але ў нас няма такой традыцыі. Мы, канечне, можам таксама даваць інфармацыю, каму з міністраў стала кепска, хто адчуў недамаганне, але ў гэтым няма ніякай патрэбы і сэнсу», — сказала Н.Пяткевіч.

Старшыня Цэнтрвыбаркама Лідзія Ярмошына ўскосна прызнала, што дзяржаўную прэсу людзі чытаюць неахвотна: «У нас больш папулярная жоўтая прэса, якая піша на зразумелыя людзям тэмы. Дзяржаўным СМІ ў гэтым плане цяжэй. Тым не менш, існуе дзяржаўны заказ на асвятленне некаторых мерапрыемстваў, у тым ліку выбараў», — сказала Л.Ярмошына.

Заўвагі кшталту, чаму ў дзяржаўных СМІ дзейнасць апазіцыі паказваецца толькі з адмоўнага боку, а на тэлеканалах мільгаюць толькі адны твары, прадстаўнікі ўладаў адпрэчылі. Маўляў, «журналіст мае права на сваю ўласную пазіцыю».

Рэдактар БДГ Пятро Марцаў абурыўся: пра якую аўтарскую пазіцыю можна гаварыць, калі ўсе электронныя СМІ цалкам манапалізаваныя дзяржавай? І пра роўныя ўмовы для ўсіх кандыдатаў гаварыць проста немагчыма.

«У кожнага СМІ ёсць нейкі заснавальнік. Хто плаціць, той і замаўляе музыку. Калі ты працуеш у дзяржаўным СМІ, то гэта ўжо твой выбар», — сказала на гэта Н.Пяткевіч.

Зміцер Панкавец

Ç ÊÀÌÅÍÒÀÐÎ¡ ÍÀ NN.BY

Äçÿðæà¢íûÿ ÑÌI ô³íàíñóå íàðîä (ïàäàòêàìi), à íå ¢ëàäà, à íàðîä æàäàå áà÷ûöü òàì i àïàçiöûþ!

Ïàâàë

Ó ÿê³ì ñâåöå æûâóöü Ïÿòêåâ³÷ ³ ßðìîøûíà? Ìíå ÷àñàì ïàäàåööà, øòî ÿíû — ìàðñ³ÿíå, ³ äà íàøàãà ç âàì³ ñâåòó íå ìàþöü í³ÿêàãà äà÷ûíåííÿ, àëå, íà âÿë³ê³ æàëü, ïàêóëü øòî ìàþöü íà ÿãî ¢ïëûâ. Õëóñíÿ õëóñíþ ïàãàíÿå!

Ì³õàë³íà

Ïèòèò âåñü íàðîä, à êîìàíäóþò, ÷òî ïèñàòü è êàê ïèñàòü, Ñàøà, Íàòàøà è äðóãèå òîâàðèùè ñ Êàðëà Ìàðêñà, 38.

Àëåñü

Íà Äçåíü çàêàõàíûõ ìàëàäàôðîíòà¢öà¢ íàñ³ë³ íà ðóêàõ

Øòîãàäîâàÿ Àêöûÿ ëþáîâ³ ñêîí÷ûëàñÿ ðàçãîíàì.

Праводзіць вулічнае шэсце на Дзень святога Валянціна «Малады фронт» сёлета не планаваў. Замест гэтага была запачаткаваная прэмія «Люблю Беларусь». Яе ўручэнне планавалася 14 лютага ў гасцініцы «Crowne Plaza».

Аднак у апошні момант мерапрыемства сарвалася. Адміністрацыя гатэля скасавала дамову, а праводзіць уручэнне на сядзібе БНФ ніхто не захацеў. Таму і было прынятае рашэнне зноў выйсці на вуліцу.

Месцам збору быў названы пляц Волі. Туды а 18-й гадзіне пачалі падцягвацца маладафронтаўцы, а таксама людзі ў цывільным з рацыямі, схаванымі пад курткамі.

Лідэра «Маладога фронту» Змітра Дашкевіча на акцыі не было. Ён знаходзіўся ў Латвіі.

У адсутнасць Дашкевіча ініцыятыву ўзяў на сябе нядаўні салдат Іван Шыла. Да яго адразу пачалі падыходзіць міліцэйскія начальнікі і папярэджваць пра адказнасць.

Шыла паспеў толькі ўручыць адну прэмію «Люблю Беларусь» грамадскаму актывісту Міхасю Пашкевічу за кампанію па альтэрнатыўнай службе. «А потым будзе брутальна, будзе разгон», — сказаў Іван і як у ваду глядзеў.

Не паспела пачацца шэсце, як хлопцы ў спартовай форме сталі выхопліваць расцяжкі, вудзілы, сцягі. Першых схапілі салігорскіх маладафронтаўцаў. Іллю Шылу і Аляксея Валабуева спецназаўцы проста на руках занеслі ў аўтобус, што стаяў з іншага боку ад Ратушы.

Спачатку ў аўтобусы пазапіхвалі ўсіх хлопцаў. Дзяўчаты ж сталі насупраць сабора і сталі крычаць «Жыве Беларусь». За імі аўтазак таксама пад'ехаў досыць хутка. Усчаўся крык. Міліцыянты не глядзелі, хто перад імі: дзяўчаты ці хлопцы. Білі ўсіх запар. Таццяну Шапуцьку стукнулі галавой аб асфальт. Ужо пасля акцыі доктар зафіксаваў у яе чэрапна-мазгавую траўму. Дарэчы, разам з Таняй да сабора прыйшла яе мама.

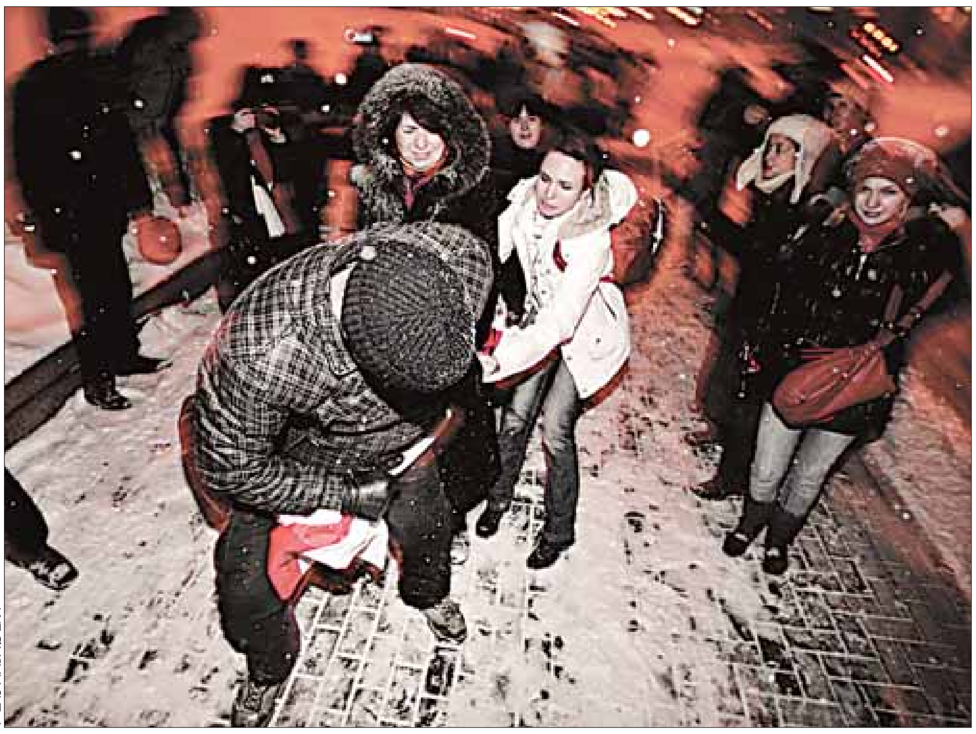

Апошнім у аўтазак запіхалі эксцэнтрычнага Алеся Пушкіна. Мастак прыйшоў на акцыю ў шырокім капелюшы і з карцінай.

У аўтазаках хлопцам таксама дасталася. Міхасю Пашкевічу разбілі акуляры, а ўжо ў пастарунку ў яго адабралі ўзнагароду. Пабілі Міколу Дземідзенку, Станіслава Стэсіка.

Агулам акцыя прадоўжылася ўсяго хвілін дваццаць. У пастарунку пратаколы ні на каго не складалі. Адпусцілі праз дзве гадзіны. Такая вось любоў.

ЗП

ßíóêåâ³÷, Ýðûêñàí, Õàëåç³í, «Íàøà Í³âà», «Òàðïåäà-Ì³íñê» — ëà¢ðýàòû ïðýì³³ «Ëþáëþ Áåëàðóñü»

Ó íàì³íàöû³ «Áåëàðóñ³çàöûÿ» ïðýì³þ àòðûìàëà êàìïàí³ÿ «Áóäçüìà» çà ïðàâÿäçåííå ñîòíÿ¢ êóëüòóðíûõ ìåðàïðûåìñòâà¢ ïà ¢ñ¸é êðà³íå. Ó íàì³íàöû³ «Pro-Belarus» àäçíà÷àë³ñÿ çàìåæí³ê³, ÿê³ÿ ¢íåñë³ ¢êëàä ó ðàçâ³öö¸ áåëàðóñêàé êóëüòóðû. Ïðýì³þ àòðûìà¢ ïàñîë Øâåöû³ Ñòýôàí Ýðûêñàí.

Ó æóðíàë³ñòûöû «Ìàëàäû ôðîíò» àäçíà÷û¢ ðýäàêöûþ ãàçåòû «Íàøà Í³âà». Êóëüòóðà — ïðýì³þ àòðûìàå Ì³êàëàé Õàëåç³í ³ «Ñâàáîäíû òýàòð». Ïàë³òûêà — ñòàðøûíÿ Ïàðòû³ ÁÍÔ Àëÿêñåé ßíóêåâ³÷. Ãðàìàäñêàÿ ÷ûííàñöü — Ì³õà³ë Ïàøêåâ³÷ çà ñòâàðýííå êàìïàí³³ «Çà àëüòýðíàòû¢íóþ ñëóæáó». Ñïîðò — ôóòáîëüíû êëóá «Òàðïåäà», ôàíàòû ÿêîãà áåëàðóñ³çóþöü êëóá. Ó íàì³íàöû³ «Çìàãàð ãîäà» àäçíà÷àíû ïàë³òâÿçíåíü Àðö¸ì Äóáñê³.

ÁÍÔ ðûõòóå ðýôåðýíäóì àá ìûòàõ íà à¢òàìàá³ë³

Ó Ì³íñê³ ãàðâûêàíêàì ïàäàäçåíà çàÿ¢êà íà ïðàâÿäçåííå 28 ëþòàãà ñõîäó ³í³öûÿòû¢íàé ãðóïû.

Партыя БНФ, а таксама іншыя суб'екты Беларускага незалежніцкага блока маюць намер згуртаваць у ініцыятыўную групу да тысячы чалавек, якія будуць збіраць подпісы за правядзенне такога рэферэндуму.

Ініцыятары мяркуюць, што рэферэндум можна будзе правесці ў траўні-чэрвені гэтага года. Старшыня Партыі БНФ Аляксей Янукевіч прызнаўся, што сам мае купляць новы аўтамабіль. Пасля леташняй аварыі ягоную машыну давялося разабраць на запчасткі.

«Цяпер я назбіраў троху грошай і асабіста зацікаўлены, каб мыты не ўзраслі», — зазначыў А.Янукевіч.

У нядаўнім галасаванні падчас ток-шоу «Выбар» на тэлеканале АНТ 95% гледачоў адказалі, што не падтрымліваюць увядзенне з 1 ліпеня новых мытаў на заходнія аўтамабілі.

ЗП

ÑÖ²ÑËÀ

Ôðàíàê ³ ¢ âîéñêó ³äçå ¢ äýïóòàòû

Палітпрызыўнік Франак Вячорка падаў дакументы на рэгістрацыю ініцыятыўнай групы на выбары ў Мазыры. Ён хоча балатавацца па 25-й Станцыйнай акрузе ў Мазырскі райсавет.

Ï¸òýðûíã: Áåëàðóñü — ñàìàÿ íåäýìàêðàòû÷íàÿ êðà³íà Å¢ðîïû

У Еўропе сёння «фактычна няма іншай краіны, дзе было б менш дэмакратычнага развіцця, чым у Беларусі». Такое меркаванне выказаў новы кіраўнік Фонду Конрада Адэнаўэра, экс-старшыня Еўрапарламента, еўрадэпутат Ханс-Герт Пётэрынг, наведваючы Мінск.

ЗП, МБ

Ï ðý÷ ñà ñòàë³öû

Êàëÿ Ì³íñêà ìîãóöü ç'ÿâ³ööà àæíî äçåâÿöü ãàðàäî¢-ñïàäàðîæí³êà¢ íå äàëåé çà 50 ê³ëàìåòðà¢ àä ñòàë³öû, à òàêñàìà àãðîìí³ñòû êàòýäæíû ïàñ¸ëàê. Êóäû ¢ëàäû çá³ðàþööà ¢ï³õíóöü íîâûõ ì³í÷àí?

У сталіцы ўжо жыве каля 1,8 мільёна жыхароў. Кіраўніцтвам дзяржавы пастаўленая задача — колькасць насельніцтва не павінна перавысіць двухмільённы паказчык. Дзеля гэтага была кардынальна змененая гарадская палітыка. Раней перад Мінскам ставіліся мэты нарошчваць аб'ёмы будаўніцтва штогод — напрыклад, у гэтым годзе трэба здаць 1,7 мільёна квадратных метраў жылля (праўда, гэтая лічба хутчэй з разраду гучных мараў). З наступнага года планку апусцяць амаль на траціну — каля 1,2 млн кв. м. Ранейшыя праекты будуць рэалізоўвацца, але новым інвестарам прапануюць суцішыць імпэт.

Í îâàÿ ìýòà Ëàäóöüê³

Каб кампенсаваць недахоп жылля, сталічныя ўлады выбралі два новыя кірункі дзейнасці. Па-першае, будуць будавацца новыя катэджавыя пасёлкі. Адзін з іх з'явіцца непадалёк ад МКАД і будзе змяшчаць каля 5—7 тысяч дамоў. Рашэнне насамрэч эпахальнае, бо ранейшы мэр Мінска Міхаіл Паўлаў імкнуўся ўсяляк зменшыць аб'ём прыватнага сектара. Цяперашні, Мікалай Ладуцька, пакуль толькі выконвае абавязкі старшыні Мінгарвыканкама, але ўжо даў дабро на змену вектара.

Другое ноу-хау, пра якое шмат казалася апошнім часам, пачне рэалізоўвацца ўжо ў наступным годзе. Гаворка ідзе пра гарады-спадарожнікі каля Мінска.

Што гэта такое? Спадарожнікі — невялікія гарадкі, якія знаходзяцца каля мегаполіса і дазваляюць абмяжоўваць шматмільённае насельніцтва цэнтра. Фактычна яны знаходзяцца ў адной эканамічнай зоне і шчыльна звязаныя з цэнтрам транспартам. Даехаць са спадарожніка да цэнтра займае столькі ж часу, як са звычайнага спальнага раёна. Па шляху іх стварэння пайшлі многія перанаселеныя гарады: Масква, Парыж, Берлін... Цяпер чарга дайшла і да Беларусі.

Êàë³ ïàáóäóþöü — óáà÷ûì

Міністр архітэктуры і горадабудаўніцтва Аляксандр Селязнёў заявіў, што ў перспектыве можа з'явіцца дзевяць такіх гарадкоў. Пакуль што рашэнне прынятае пра пяць з іх. Самае дзіўнае, што ўлады ўсяляк хаваюць інфармацыю пра канкрэтныя месцы, баючыся апярэдзіць рашэнне, прынятае на самым высокім узроўні.

Ïàêóëü Ñìàëÿâ³÷û âûãëÿäàþöü íå ïà-ñòàë³÷íàìó.

Начальнік упраўлення горадабудаўніцтва Камітэта па архітэктуры і горадабудаўніцтве Мінгарвыканкама Сяргей Казлоўскі паведаміў, што інфармацыю пра дзевяць спадарожнікаў паведамляць зарана. На яго думку, такія рашэнні павінны спачатку быць вырашаныя ва ўрадзе.

Дырэктар Беларускага НДІ горадабудаўніцтва Ларыса Смірнова расказвае пра іншыя прычыны маўчання ўладаў. Яна тлумачыць заслону таямніцы клопатам пра мінчукаў. Маўляў, нашто ім паведамляць планы, калі ўсё яшчэ можа змяніцца? А людзі ўжо настрояцца адпаведным чынам, і ім будзе непрыемна...

Размовы — пакуль няпэўныя — вядуцца наконт наступных гарадоў: Дзяржынск, Фаніпаль, Смалявічы, Узда, Рудзенск, Заслаўе і Лагойск. Вельмі аддаленыя перспектывы маюць Жодзіна і нават Стоўбцы (ажно 80 кіламетраў ад Мінска!)

Òðû ïåðøûÿ

Дакладна названыя ўсяго тры пункты: Смалявічы, Заслаўе і Дзяржынск. На іх ужо распрацоўваецца дакументацыя. У першым паўгоддзі 2011 года мяркуецца развіццё інфраструктуры, а ў другім — пачатак будаўніцтва.

Смалявічы знаходзяцца за 35 кіламетраў на паўночны ўсход ад Мінска. Пакуль што там жыве каля 15 тысяч чалавек. Кватэры ў горадзе пакуль таннейшыя за мінскія. Розніца складае прыблізна $100-200 за квадратны метр.

> Ïàòýíöûéíûÿ ãàðàäû-ñïàäàðîæí³ê³ Ì³íñêà: Äçÿðæûíñê, Ôàí³ïàëü, Ñìàëÿâ³÷û, Óçäà, Ðóäçåíñê, Çàñëà¢å ³ Ëàãîéñê. Àääàëåíûÿ ïåðñïåêòûâû ìàþöü Æîäç³íà ³ íàâàò Ñòî¢áöû.

Са словаў Ларысы Смірновай, цяпер інстытут горадабудаўніцтва стварае генеральны план горада. Хутчэй за ўсё пад будаўніцтва будзе выдзеленая пляцоўка памерам 1—1,3 мільёна за межамі райцэнтра. Там змогуць жыць каля 50 тысяч чалавек.

У тройку патрапілі таксама Дзяржынск і Заслаўе. Кошт квадратнага метра ў іх таксама розніцца з мінскім прыблізна на $200.

Жыхароў спадарожнікаў не павінна хваляваць пытанне транспарту — апроч маршрутак і электрычак, з'явяцца спецыяльныя хуткасныя трамваі ці загарадныя тралейбусы. У такім выпадку «Белкамунмашу» хопіць заказаў на гады наперад.

À ö³ áóäçå õëîï÷ûê?

Ларыса Смірнова не верыць, што будуць пабудаваныя ўсе дзевяць гарадоў-спадарожнікаў. На яе думку, пакуль што ідуць размовы пра тое, які горад падыходзіць для вызначаных мэтаў у большай ці меншай меры. Камусьці пашанцуе, але большасць гарадоў застанецца ў цяперашнім статусе.

Ягор Марціновіч

Äàëÿð ç ðàñ³éñê³ì ðóáë¸ì á'þöü ðýêîðäû

Нацбанк Беларусі на працягу дзесяці дзён трымаў даляр на адным і тым жа ўзроўні — 2898 рублёў, — не даючы яму перайсці праз псіхалагічную мяжу. У панядзелак банкіры здаліся. За панядзелак і аўторак амерыканская валюта двойчы абнавіла свой рэкорд і дарасла да 2905 рублёў. Пры гэтым курс у абменніках ужо дасягнуў 2960.

Еўрапейская валюта ў параўнанні з далярам выглядае слаба, але ўжо не настолькі бесперспектыўна, як тыдзень таму. Еўра спыніўся на 3971 рублі. На бліжэйшыя дні большасць фінансавых аналітыкаў прадказвае захаванне пазіцый дзвюх валют.

За змаганнем еўра і даляра схаваўся рост расійскага рубля. Ён дайшоў да 96,46 беларускага рубля, таксама ўсталяваўшы свой рэкорд.

ЯМ

Ïàäàòêîâ³ê³ ¢çÿë³ñÿ çà ôðûëàíñýðà¢

Ïàäàòêîâûÿ îðãàíû äàáðàë³ñÿ äà ³íòýðíýòà.

Паведамленні пра гэта з'явіліся на спецыялізаваных сайтах і форумах.

Ахвярамі «кантрольных закупак» сталі фрылансэры, якія знаходзяць замовы праз інтэрнэт. Алгарытм «лоўлі на жыўца» просты. Падатковы інспектар знаходзіць праграміста або дызайнера з Беларусі праз фрыланс-біржу і прапануе зрабіць сайт для рэальна працуючай кампаніі. «Заказчык» запаўняе брыф, выконваюцца ўсе астатнія фармальнасці, пасля чаго прапануе сустрэцца для перадаплаты паслугі. Далей усё ідзе па звычайнай праграме: затрыманне, пратакол, суд, штраф.

Як правіла, фрылансэру інкрымінуецца «Незарэгістраваная прадпрымальніцкая дзейнасць». Пакаранне па гэтым артыкуле прадугледжвае штраф ад 10 да 50 базавых велічынь з канфіскацыяй атрымананага прыбытку, а з 23 лютага за такія дзеянні памер штрафу павялічваецца да 100 базавых.

Большасць фрылансэраў дагэтуль на свой страх і рызыку працягваюць падпрацоўваць у інтэрнэце нелегальна.

Electroname.com

Ôðûëàíñýð

àä àíã. freelancer, ñïåöûÿë³ñò, ÿê³ ïðàöóå íå íà ïðàäïðûåìñòâà, à ñàì íà ñÿáå, ðîáÿ÷û ñòà¢êó íà ðàçàâûÿ çàðîáê³ çà âûñîêàÿêàñíûÿ ïðàöû, ïåðàâàæíà ¢ ñôåðû ïàñëóã. Íàéáîëüø ôðûëàíñýðà¢ ñÿðîä æóðíàë³ñòà¢, ïðàãðàì³ñòà¢ ³ ïàä.

ÁÅÇ ÊÀÌÅÍÒÀÐÎ¡

Ãàëî¢íàå, ÂÓ Ï óæî âûðàñ

У СВК «Запольскі» Чэрвеньскага раёна на 12 студзеня гэтага года на корані знаходзілася 68 гектараў кукурузы, не выкапалі тры гектары бульбы, меліся дзялкі няўбраных буракоў. Зразумела, што ўся прадукцыя да таго часу прыйшла ў нягоднасць. Хоць у органы дзяржаўнай статыстыкі з гаспадаркі прыйшла інфармацыя пра поўнае завяршэнне ўборкі ўраджаю яшчэ ў сярэдзіне лістапада.

«Áåëîðóññêàÿ íèâà»: ²ðàí — ñòðàòýã³÷íû ïàðòí¸ð, ³ «Ñàìàíä» ïðàðîê ÿãî

За 9 месяцаў 2009 года беларускае зборачнае аўтапрадпрыемства СП ЗАТ «Юнісон» сабрала аж 142 аўтамабілі «Саманд». Пры гэтым прададзеныя былі толькі 95 штук.

ÑÖ²ÑËÀ

Ñòà¢êó ïàìåíøàöü

З 17 лютага стаўка рэфінансавання змяншаецца на 0,5%. Цяпер яна будзе складаць 13%. Услед за гэтым аўтаматычна зменшацца стаўкі па крэдытах і па дэпазітах.

Panasonic ïà÷íå ïðàäàâàöü 3D-òýëåâ³çàðû

Японская карпарацыя Panasonic з 23 красавіка першай у свеце пачне продаж пляскатаэкранных тэлевізараў з трохмернай выявай (3D). Ужо ў гэтым годзе кампанія мае намер рэалізаваць 1 млн такіх тэлевізараў. На пачатковым этапе Panasonic разлічвае прадаваць толькі дзве мадэлі з памерам экрана 50 і 54 цалі па дыяганалі. Іх цана складзе $4,8 тыс. і $5,9 тыс. адпаведна.

Ðîñò ýêàíîì³ê³ íå âåðíåööà

Беларусь не здолее вярнуцца да ранейшых тэмпаў росту эканомікі, мяркуе сталы прадстаўнік Сусветнага банка ў Беларусі Іван Велеў. Па падліках арганізацыі, рост ВУП Беларусі ў 2010 годзе складзе 2%, а ў 2011 — не больш за 4%. У наступныя гады рост эканомікі можа дасягнуць 6%.

Vodafone çðàá³¢ «ñàìû òàííû ¢ ñâåöå ìàá³ëüí³ê»

Брытанская тэлекамунікацыйная фірма прадставіла «самы танны ў свеце мабільны тэлефон». Новы мабільнік будзе каштаваць менш за 15 даляраў. З Vodafone 150 можна будзе тэлефанаваць і адпраўляць SMS, а яго батарэя трымае зарад 10 дзён. Тэлефон паступіць у продаж спачатку ў Індыі, Турцыі і некалькіх афрыканскіх дзяржавах.

ЯМ

Ó Â³öåáñêó çí³ø÷àíûÿ ¢í³êàëüíûÿ â³òðàæû ç «Ïàãîíÿé»

²õ çàìÿí³ë³ íà å¢ðàâîêíû ïàä÷àñ ðýêàíñòðóêöû³ Â³öåáñêàãà âàêçàëà.

Усталяваныя ў першыя гады незалежнасці вітражы з выявамі абласных гарадоў даўно мулялі вока віцебскім чыноўнікам сваёй «ідэалагічнай нявытрыманасцю». Цэнтрам экспазіцыі, што складалася з выяваў гербаў абласных гарадоў, быў вітраж з «Пагоняй» і надпісам «Беларусь» на бел-чырвона-белым фоне.

Цяпер парэшткі разбуранага мастацкага твора ляжаць на будаўнічай пляцоўцы сярод смецця і металалому. Будаўнікі ўсталёўваюць замест вітражоў танаваныя люстраныя еўравокны.

Аўтар вітражоў — віцебскі мастак Вікенцій Ральцэвіч. Ён лічыць, што віцебскую славутасць можна было і выратаваць, калі б гэтага захацела кіраўніцтва будаўнічых работ на вакзале.

Аднак ніхто не паклапаціўся асцярожна дастаць рамы з вітражамі. Не знайшлося часу і жадання нават папярэдзіць аўтара пра дэмантаж яго твора. Спадар Ральцэвіч даведаўся пра знішчэнне ад журналістаў пастфактум, увечары 11 лютага, і назаўтра паехаў забраць хаця б парэшткі.

«Там усё знішчана і ставяць чорнае шкло, — з роспачу ў голасе каментаваў пабачанае мастак. — Гэты комплекс вітражоў быў адзіным у Віцебску, зробленым сапраўдным класічным спосабам. 15 гадоў таму я зрабіў гэты вітраж з гербамі. Рабіў натхнёна і з любоўю. Цэнтральны вітраж з «Пагоняй» быў найлепшым».

Рэканструкцыя робіцца бегма, бо гэтага запатрабаваў кіраўнік аблвыканкама Аляксандр Косінец. На яго загад тэрмін рамонту вакзала скарочаны да дзесяці месяцаў. Замест красавіка 2011 г., працы плануюць скончыць 1 ліпеня 2010 г.

За скарачэннем тэрмінаў будаўніцтва і прыгожымі абяцаннямі чыноўнікаў незаўважна знік унікальны мастацкі твор. Вітражы, якія штогод нагадвалі пяці мільёнам пасажыраў Віцебскага вакзала пра нацыянальны сімвал нашай краіны, «Пагоню».

Настасся Шамрэй

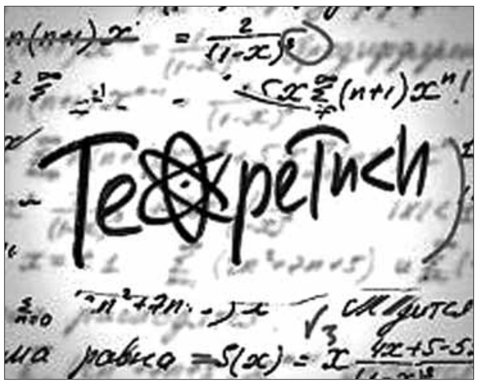

ÑÒÂ ïàéøë³ ¢ «íåñàçíàíêó»

Ñòàë³÷íàå òýëåáà÷àííå (ÑÒÂ) íå êàìåíòóå àáâ³íàâà÷àííÿ¢ ó ïëàã³ÿöå, ïðàä’ÿ¢ëåíûõ ó ÇØÀ ¢ äà÷ûíåíí³ äà ñòâàðàëüí³êà¢ ñåðûÿëà «Òýàðýòûê³».

Пра гэта паведамілі ў прэс-службе тэлеканала.

Камедыю «Тэарэтыкі» СТВ пачало здымаць у канцы мінулага года. Паводле інфармацыі афіцыйнага сайта тэлеканала, сцэнар напісаны стваральнікамі папулярнага тэлесерыяла «Салдаты». У галоўных ролях занятыя ўдзельнікі каманды КВЗ «ЧП» Дзмітрый Танковіч і Яўген Смарыгін, а таксама акцёры тэатра і кіно Эвеліна Сакура, Таццяна Каліх, Генадзь Фамін, Алег Коц, Максім Паніматчанка. Дзеянне разгортваецца ў інтэрнаце закрытага гарадка атамшчыкаў, куды прыязджаюць маладыя вучоныя запускаць чарговы энергаблок АЭС.

9 лютага газета The New York Times паведаміла, што Чак Ларэ, прадзюсер амерыканскага серыяла «Тэорыя вялікага выбуху», у сваім блогу напісаў пра беларускі серыял «Тэарэтыкі». Ён звярнуў увагу, што серыял цалкам скапіраваны з «Тэорыі вялікага выбуху».

«Калі мы паведамілі пра гэта юрыдычнаму аддзелу Warner Brothers, нам адказалі, што падаць у суд за парушэнне аўтарскіх правоў у Беларусі практычна немагчыма, бо тэлевізійная кампанія, якая выпускае гэту копію, належыць і кіруецца ўрадам Беларусі», — напісаў Чак Ларэ.

Як зазначыў з ironiяй Ларэ, паколькі іншага выхаду няма, беларусы, якія здымаюць «Тэарэтыкаў», можа быць, прачытаюць яго словы, «адчуюць віну» і дашлюць яму «пару фетравых капелюшоў».

БелаПАН

Ïðàäçåä çàá³¢ ñàâåöêàãà êàìàíäç³ðà, óíóê ïàäêóïëÿå âàåíêàìà

Ãðàìàäñê³ àêòûâ³ñò ç Ãîðàê ²ëëÿ Çàðàíîê äà¢ òëóìà÷ýíí³ ïà ôàêöå äàñëàíàé íà ÿãî àíàí³ìê³ ¢ Ìàã³ë¸¢ñêàé ì³æãàðí³çîííàé ïðàêóðàòóðû.

У пракуратуры Іллю паказалі аркуш паперы фармату А4, надрукаваны з дапамогай прынтэра. Аўтар ліста сцвярджае, што Ілля Заранок усімі магчымымі спосабамі «імкнецца зрынуць законную ўладу ў Беларусі». А горацкі ваенкам, «забыўшыся на гонар мундзіра», узяў ад Ільлі хабар, каб «адмазаць» ад войска.

У сваіх тлумачэннях Заранок адзначыў, што ніколі не бачыўся з ваенкамам, што мае адтэрміноўку на законных асновах — у сувязі з навучаннем у ВНУ, пра што мае ўсе неабходныя дакументы.

Акрамя Заранка, даносчыкі ў тым самым абвінавацілі і іншага маладзёна — Іллю Маланачкіна, сына мясцовага пастара і актывіста Хрысціянскай Дэмакратыі. На думку Заранка, данос можа выкарыстоўвацца, каб запалохаць актыўных жыхароў Горак напярэдадні мясцовых выбараў. Бо і Заранок, і Маланачкін мелі або балатавацца, або быць назіральнікамі.

Практыка разгляду дзяржаўнымі службамі ананімак наштурхоўвае на пэўныя паралелі з трагічнымі падзеямі беларускай гісторыі пачатку мінулага стагоддзя, калі з дапамогай даносчыкаў ахвярамі сталінскага тэрору сталі тысячы нашых грамадзянаў. Так, прадзед Ільлі быў хлусліва абвінавачаны ў забойстве чырвонага камандзіра Пагодзіна з Горак, а прабабуля ў тым, што «лаяла Сталіна». Абаіх пасля смерці «правадыра» рэабілітавалі.

Гарэцкі

Ïðàòýñòàíöêàãà ïàñòàðà «ïðûíÿë³ çà ïàëÿêà» ³ àðûøòàâàë³

Юрыст царквы «Новае жыццё» **Сяргей Луканін (на фота справа)** вырашыў прапаведаваць ля рэстарана «Макдональдс» на праспекце Незалежнасці ў Мінску. 11 лютага ўзяў ён Біблію, выйшаў на вуліцу і пачаў прамаўляць. Вакол яго сабраліся цікаўныя юнакі.

Хвілінаў за дваццаць да Луканіна пад'ехаў аўтамабіль са спецназаўцамі, і Луканіна адвезлі ў Цэнтральны РУУС.

Паводле Луканіна, супрацоўнікі міліцыі прынялі яго «за паляка, які праводзіць антыдзяржаўны мітынг». Верніка змясцілі за краты, дзе сярод алкаголікаў ён таксама пачаў прамаўляць.

Урэшце яго адпусцілі без складання пратакола.

СГ

«Ñì³ðíà!» ³ «Ñòðîéñÿ!»

На замову Міністэрства абароны зроблены пераклад на беларускую мову некаторых вайсковых статутаў, у тым ліку статута, якім вызначаюцца страявыя каманды. Расійскім загадам: «Смирно!», «Кругом!», «Стройся!» навукоўцы з АН прапануюць беларускія адпаведнікі: «Смірна!», «Кругом!», «Стройся!»

Гэтыя ды іншыя загады на беларускай мове найперш загучаць у роце ганаровай варты. «Бо гэтае падраздзяленне ўжо размаўляе па-беларуску, там і загады аддаюць па-беларуску», — паведаміў кіраўнік прэсавай службы Міністэрства абароны Вячаслаў Раменчык.

Вайсковыя статуты, у тым ліку страявы, перакладалі ў Інстытуце мовазнаўства Акадэміі навук. За пераклад навукоўцы ўзялі з Мінабароны грошы. Праўда, як прызнаюцца, невялікія.

Варта адзначыць, што на добрай, сапраўднай беларускай мове «Смірна!» будзе «Зважай!», «Раўняйся!» — «Раўнуй!», «Стройся!» — «Шыхтуй!», «Направа!» — «Права-фронт!», «Крокам марш!» — «Крокам руш!».

Так было прынята ў нацыянальных вайсковых фармаваннях і баявых суполках 1920-х, 1940-х і 1990-х гадоў.

«Па-першае, сам загад: «Стройся!» — гэта не па-беларуску. Па-беларуску строй — гэта ўбор, вопратка. Па-другое, такія загады, як і «Раўняйся!», недакладна гучаць, — крытыкуе падпалкоўнік запасу Станіслаў Суднік. — Каманды падзяляюцца на папярэднюю і выканаўчую часткі. Націск мусіць быць на выканаўчай, як правіла — на апошнім складзе. І параўнайце: «Раў-няй-ся!», «Строй-ся!» Націск не на апошнім складзе. Такім чынам, гэтыя каманды горш прыдатныя для камандавання».

Амаль 20 гадоў таму Станіслаў Суднік разам з сябрам Ігарам Судаленкам падчас савецкай вайсковай службы ў Казахстане бясплатна склалі і выдалі «Шыхтавы статут беларускага войска» на беларускай мове. Потым Суднік перавёўся ў Беларусь, служыў спачатку ў Мастах, пазней у мястэчку Рось Ваўкавыскага раёна. Паўтара года справаводства ў зенітнаракетным дывізіёне Судніка вялося па-беларуску, усе загады, шыхтавая падрыхтоўка аддаваліся толькі па-беларуску.

Алег Груздзіловіч, радыё «Свабода»

Ïðàäçþñýð Øóëüìàí ïàçû÷à¢ ïà 60 òûñÿ÷ äàëÿðà¢

ïàä ñë³âà ãîíàð. Öÿïåð ïàöÿðïåëûÿ äàá³âàþööà âÿðòàííÿ ãðîøàé ïðàç ñóä.

Падчас адкрытага пасяджэння па справе дырэктара ПУП «Клас-Клуб ДК» Генадзя Шульмана ў судзе Савецкага раёна Мінска абвінавачаны не прызнаў сябе вінаватым па ўсіх прад'яўленых абвінавачваннях.

Ураджэнец Мінска Генадзь Шульман абвінавачваецца ва ўчыненні злачынстваў, прадугледжаных ч. 2 арт. 339 (злоснае хуліганства), ч. 4 арт. 209 (махлярства ў асабліва буйным памеры) і ч. 2 арт. 216 (прычыненне маёмаснай шкоды ў буйным памеры без прыкмет крадзяжу) Крымінальнага кодэкса. Пацярпелымі па гэтай справе праходзяць 11 чалавек.

Старшынюе ў судзе Іна Лаўкова, дзяржаўны абвінаваўца — намеснік пракурора Савецкага раёна Руслан Мінец, адвакат — Алена Пугачова.

Па хадайніцтве абвінавачвання і абароны прынята рашэнне аб'яднаць у адну вытворчасць гэтую крымінальную справу і крымінальную справу па абвінавачанні Генадзя Шульмана па ч. 4 арт. 209 КК, якая паступіла ў суд 29 студзеня 2010 года.

Дзяржабвінаваўца паведаміў падчас суду, што ад 2004 да 2009 года Генадзь Шульман пазычыў вялікія сумы грошай у шэрага прыватных асоб, а таксама ў ЗАТ «Сомбелбанк». Шляхам падману і злоўжывання даверам нанёс шкоду (з улікам пазыкаў і некаторых працэнтаў) на суму, большую за Br641 млн. Грошы дырэктар «Клас-Клуб ДК» нібыта пазычаў у сваіх знаёмых і сяброў для правядзення канцэртаў з абяцаннем вярнуць пасля атрымання прыбытку.

Некаторыя пацярпелыя пазычалі па 60 тысяч даляраў без працэнтаў, нават добра не разбіраліся, як і калі абвінавачаны Шульман будзе вяртаць грошы. Ён карміў іх казкамі, што бізнэс ідзе дрэнна і грошай няма.

Хаця нават у 2009 годзе падчас расследавання махлярстваў Шульман арганізаваў 2 спектаклі Яўгенія Грышкаўца з аншлагамі. Пацярпелыя не вераць, што грошай, каб аддаць пазыкі, у прадзюсэра не было, а таксама сведчаць, што сам Шульман вёў «багемны лад жыцця».

Падчас судовага разбіральніцтва таксама высветлілася, што кіраўнік «Клас-Клуб ДК» не выплачваў заробкі супрацоўнікам фірмы. А яшчэ абвінавачваецца ў злосным хуліганстве, здзейсненым у 2002 годзе. Па дадзеных следства, Генадзь Шульман «дапамог» сыну Аляксею вырашыць канфлікт з аднакласнікам. Суд цяпер разбіраецца, ці насамрэч бізнэсмен нанёс непаўналетняму ўдары ў жывот і галаву, а таксама ці пагражаў зашчаміць яго пальцы ў дзвярах аўтамабіля каля школы.

Карацей, навешалі на чалавека цэлы букет. І як усе гэтыя людзі яго так доўга цярпелі, працавалі з ім гэтак доўга?

49-гадовы Шульман знаходзіцца пад вартай ад 5 кастрычніка 2009 года. Раней ён судзімы не быў. Дырэктарам кампаніі з'яўляецца ад 1992 года. Арганізоўваў у Беларусі канцэрты Deep Purple, Scorpions, Nazareth, Whitesnake, Роберта Планта, Патрысіі Каас, Крыса дэ Бурга.

Настасся Шамрэй

Àä 6 êðàñàâ³êà äëÿ ¢åçäà ¢ ÅÑ òðýáà áóäçå ìåöü ì³í³ìóì äçâå ïóñòûÿ ñòàðîíê³

5 красавіка ўступіў у сілу візавы кодэкс ЕС. Ён прадугледжвае, што грамадзянін, які хадайнічае аб атрыманні візы, павінен прадставіць сапраўдны дакумент на паездку, які адпавядае тром крытэрам:

1) тэрмін дзеяння дакумента павінен скончацца не раней за тры месяцы пасля меркаванай даты выезду з тэрыторыі краіны-чальца ЕС або — у выпадку шматразовых паездак — пасля апошняй меркаванай даты выезду з тэрыторыі краіны-чальца ЕС. Ад гэтага абавязку можна адступаць толькі ў выпадку належным чынам абгрунтаванай неадкладнай неабходнасці;

2) дакумент павінен утрымліваць як мінімум дзве чыстыя старонкі;

3) дакумент павінен быць выдадзены менш за дзесяць гадоў таму.

СГ

Âÿë³êàÿ Ïÿòí³öà ñòàíå ¢ Áàëãàðû³ âûõàäíûì äí¸ì

Балгарскі ўрад прыняў папраўкі ў Працоўны кодэкс, згодна з якім Вялікая Пятніца аб'яўляецца выхадным днём.

«Вялікая пятніца — гэта дзень духоўнага ачышчэння напярэдадні самага светлага хрысціянскага свята Вялікадня», — сцвярджаюць балгарскія парламентары.

Такім чынам, Вялікдзень, які сёлета адзначаецца 4 красавіка, балгары будуць святкаваць ад 2 да 5 красавіка ўключна.

Catholic.by

ÑÓ²ÑËÀ

Çàêàõàíûÿ çãàðýë³ íà Äçåíü ñâÿòîãà Âàëÿíö³íà

У ноч з 14 на 15 лютага ў прыватным доме ў Барысаве адбыўся пажар. З прыбыццём ратавальнікаў будынак быў ужо ахоплены агнём. Загінулі 27-гадовая дзяўчына і 26-гадовы хлопец. Пара вырашыла зладзіць рамантычны вечар, і малады чалавек спецыяльна дзеля гэтага прыехаў з Мінска. Папярэдняя прычына ўзгарання — пакінутая без нагляду свечка.

Çàá³ëà òîêàì øêîëüí³öó

Няшчасны выпадак адбыўся 10 лютага. Прымаючы ванну, 16-гадовая дзяўчына спрабавала мокрымі рукамі дастаць штосьці з-за пральнай машыны. Дакрануўшыся да металічнай дэталі, яна атрымала ўдар токам. Бацька дзяўчыны выбіў дзверы, калі дачка была яшчэ жывая, аднак выратаваць школьніцу не ўдалося.

Ñâÿòàð íà «Êðàéñëåðû» çá³¢ ïåøàõîäà

На шашы Бабруйск—Глуск праваслаўны святар на аўтамашыне «Крайслер» збіў жыхара Глускага раёна. Той ад траўмаў загінуў на месцы. Паводле папярэдняй інфармацыі, святар быў цвярозы. Распачатая крымінальная справа.

Ïàä÷àñ ðýñòà¢ðàöû³ Îïåðû ïðàïàë³ 6 ì³ëüÿðäà¢

Упраўленне дэпартамента фінансавых расследаванняў КДК па Мінску расследуе крымінальную справу аб злоўжываннях падчас рэстаўрацыі Тэатра оперы і балета. Яе распачалі на дырэктара аб'яднанай дырэкцыі будаваных аб'ектаў. Чыноўнік ад студзеня 2006 г. да мая 2009 г. пры ажыццяўленні работ па рэстаўрацыі і рэканструкцыі Оперы без дакументальнага пацвярджэння атрымаў з бюджэту кампенсацыю для папаўнення выдаткаў, панесеных пры пастаўцы на аб'ект абсталявання ў памеры амаль 6 млрд рублёў.

Ïûðíó¢ íàæîì öÿæàðíóþ ñÿáðî¢êó

Трагедыя адбылася вечарам 10 лютага ў Мінску. 28-гадовы мужчына са сваёй 22-гадовай сяброўкай прыехаў у госці да маці з Мінскага раёна. Падчас застолля пачалася сварка. Мужчына прыраўнаваў сваю сяброўку да былога мужа. Ён паспрабаваў ударыць яе нажом у жывот, аднак жанчыне ўдалося адхінуцца. Другім ударам яна была параненая, а мужчына выскачыў на балкон. Убачыўшы адтуль акрываўленую сяброўку, ён выскачыў з сёмага паверха. Мужчына разбіўся насмерць, жанчына шпіталізаваная. Яе жыццю і жыццю будучага дзіцяці нічога не пагражае.

Çàã³íó¢, ñê³äàþ÷û ñíåã ç äàõó

Недарэчна скончылася жыццё 50-гадовага гамельчука. 12 лютага ён залез на дах уласнага дома скінуць снег. Паслізнуўся. Хуткая паспела давезці яго ў бальніцу, але ён памёр у рэанімацыі. Пракуратура правярае, ці не піхнуў яго хто.

Äçåö³ çàñòàë³ñÿ àäíû äîìà ³ çàã³íóë³

Бацька ішоў з працы дамоў, маці — на працу. Малыя, шасцігадовы і двухгадовы хлопчыкі, у часе гэтай «перазменкі» заставаліся дома адны. Пажар заўважыла суседка. Уратаваць дзяцей не ўдалося. Гэта здарылася ў Іванаве.

Ó Òàéëàíäçå ñóäçÿöü Â³êòàðà Áóòà. Ìÿðêóåööà, øòî ÿìó íàëåæà¢ çàòðûìàíû òàì ñàìàë¸ò ñà çáðîÿé, ó ýê³ïàæû ÿêîãà áû¢ ãðàìàäçÿí³í Áåëàðóñ³. 11 ëþòàãà âûðàøàíà äýïàðòàâàöü ë¸ò÷ûêà¢ áåç âûñòà¢ëåííÿ àáâ³íàâà÷àííÿ¢.

Íàï³¢ñÿ ³ ïàäïàë³¢ õàòó

Крымінальная справа распачатая ў дачыненні да 51-гадовага жыхара вёскі Манькавічы Мастоўскага раёна. Ён падазраецца ў тым, што п'яным падпаліў уласную хату. У выніку пажару загінулі 29-гадовая дачка і дзевяцігадовы ўнук мужчыны. У бальніцы знаходзяцца 29-гадовы зяць падпальшчыка, 21-гадовы сын, 49-гадовая жонка і 20-гадовая суседка.

Õëîïåö ñïðàáàâà¢ çàõàï³öü à¢òîáóñ

19-гадовы хлопец з-пад Салігорска, раней судзімы, у Старобіне з нажом патрабаваў, каб кіроўца ехаў туды не знаю куды. Злачынцу затрымаў нарад міліцыі.

СМ; БелаПАН

×àãî áà³ööà Ëóêàøýíêà?

Çà àïîøí³ òûäçåíü íà ïîëüñê³õ òýëåêàíàëàõ äâîé÷û ¢çäûìàëàñÿ òýìà çí³êëûõ ïàë³òûêà¢.

У Лукашэнкі, як у дасведчанага байца на палітычным рынгу, бой якога судзяць свае рэферы, выйграць «па ачках» немагчыма. Ён баіцца толькі «накаўтэра», здольнага раз і назаўжды паставіць кропку ў яго палітычным жыцці.

Чаго баіцца прэзідэнт? Ці баіцца ён крызісу? Не, бо БТ абвінавачвае ва ўсім Амерыку. Ці асцерагаецца ён неўраджаю? Не. За гэта адкажа міністр ці прэм’ер. Ці баіцца адключэння газу? Не. Усе будуць сядзець пры свечках, але клясці Расію. І толькі адно пытанне Лукашэнку не дае спаць спакойна. Гэта пытанне зніклых палітыкаў.

Хоць мінула больш за дзесяць гадоў ад тых падзей, увага да іх паранейшаму застаецца. У інтэрв’ю расійскай газеце «Завтра» Лукашэнка заяўляе, што сляды выкрадальнікаў вядуць у Нямеччыну. Падчас візіту ў Літву выказвае думку, што людзі былі забітыя з прычыны канфліктаў на камерцыйнай глебе. А раней казаў, што «скрадзеныя» шчасліва жывуць за мяжой і хутка аб’яўяцца.

Пра тое, што пытанне для яго складанае, сведчыць факт, што ім, напрыклад, маніпулюе Расія пры ўзнікненні канфліктнай сітуацыі. Падчас «малочнай вайны» НТВ паказала інтэрв’ю з Алегам Алкаевым — былым начальнікам СІЗА-1 і аўтарам скандальнай кнігі «Расстрэльная каманда», які ў выкраданні палітыкаў вінаваціць кіраўніцтва краіны. Яшчэ адно інтэрв’ю першы расійскі тэлеканал паказаў 23 лістапада 2009 года, у дзень прэс-канферэнцыі Мядзведзева для беларускіх журналістаў.

А 6 лютага 2010 года спадара Алкаева запрасіла польскае телебачанне TVP, і ў жывым эфіры ён, разам з польскімі палітыкамі, абмяркоўваў сітуацыю ў Беларусі, а менавіта праблему зніклых палітыкаў.

Толькі за апошні тыдзень польскія гледачы два разы мелі магчымасць пазнаёміцца з Алегам Алкаевым праз тэлеканалы TVP info і TVP1. Такая зацікаўленасць з польскага боку выкліканая агульным ростам цікавасці да беларускага пытання з прычыны ціску на Саюз палякаў Беларусі.

Руслан Шошын, Варшава

Øòî ÿø÷ý Áîã íàêàçà¢ áåëàðóñàì? Äûêòî¢êó ç Á³áë³³!

Ï³øà **Óëàäç³ì³ð Ïàäãîë**, à¢òàð ³äý³ àãóëüíàíàöûÿíàëüíûõ äûêòîâàê.

Пра менталітэт беларусаў можна сказаць коратка показкай: «Бог цярпеў і нам казаў». У маім рамане «Куля для прэзідэнта» ёсць сімвал кулі, складзенай з беларускіх душаў. На яе вяршыні стаіць хлопчык, яго штаны спушчаны, як і ў брусэльскага малога, але наш — не сікае. Калі пытаюцца: «Чаму?», адказ просты: «Церпіць!».

Нашы людзі церпяць усё.

Тры гады таму палітычныя лідэры думалі, чым адзначыць 90-годдзе БНР. У гэты ж час трапіў у амбасаду Літвы, дзе сваю агульнанацыянальную дыктоўку рыхтаваліся пісаць літоўцы Беларусі. «А чаму мы не пішам?» — падумаў я. Так усе, нават нямоглыя і хворыя, старыя і малыя, змогуць узяць удзел у дэманстрацыі салідарнасці з мовай.

Колькі сілаў і нерваў давялося спаліць, каб пераканаць у неабходнасці акцыі, — можна дэтэктыў напісаць. Урэшце, нават у Маскве, у бібліятэцы імя Леніна, беларусы Расіі пісалі дыктоўку. Пісалі ў ЗША, у краінах ЕС. У Віцебску Мірон напісаў дыктоўку на самым высокім доме горада, а, напісаўшы, вывесіў нацыянальны сцяг. Барыс Хамайда пісаў дыктоўку на пляцы ў атачэнні аўтаматчыкаў. І сваёй мужнасцю падштурхнуў афіцэра, які камандаваў аўтаматчыкамі, прызнацца перад падначаленымі, што і сам гаворыць па-беларуску.

Маці Аляксандра Казуліна прыехала пісаць дыктоўку, хоць вельмі хварэла. Прымусіла сябе: дзеля мовы і дзеля сына, якія — і сын, і мова — былі зняволеныя. Мова і па сённяшні дзень за палітычнымі кратамі. Выкінутая за дзверы навучальных установ. Каб моладзь не чула яе. І не па дурноце калгасніка, які дыктуе свае дыктоўкі кшталту: «Коль уж избрали президентом колхозника, ну так терпите» — а па разліку цынічным, бо за цкаванне мовы ўладар краіны мае эканамічныя прэферэнцыі ад уладатрымальнікаў Крамля і падтрымку на выбарах.

Вось ужо старт трэцяй агульнанацыянальнай дыктоўкі далі сябры клуба «Спадчына». І напісалі яны тэкст, які склаў Адам Мальдзіс, а прачытала Зінаіда Бандарэнка. Справа пайшла. Хочацца, каб лідэры так арганізавалі дыктоўку, каб пашану да мовы пабачылі беларусы. А гэта значыць, што пісаць трэба не толькі ў офісах ды кватэрах, але і ў людных месцах, ля помнікаў літаратарам. Бо дыктоўка — гэта і акцыя салідарнасці з мовай, і акт негвалтоўнага супраціву. Супраціву смерці мовы і нацыі.

Пакінеце ўнукам на памяць як запавет стаўлення да мовы.

А я хачу прапанаваць яшчэ адну ідэю. Год таму ў Брусэлі ў дыпламатычным прадстаўніцтве Чэхіі ў ЕС, падчас дзён Чэхіі, гаспадары паклалі на стол дзве кнігі. Адну — Біблію, а другую — кнігу з чыстымі лістамі. І прапанавалі гасцям перапісаць радкі з Бібліі сваёй рукой у чыстую кнігу. Чаму б нам не зрабіць падобнае? Напрыклад, у касцёлах і цэрквах святары маглі б адвесці месцы для дзвюх кніг. І людзі пісалі б дыктоўкі з Бібліі. Пры гэтым салідарнасць з мовою і Бібліяй была б праяўленая ў новай форме і засталася б глыбока ў душах.

Думаю, што дыктоўка з Бібліі патрэбна не толькі чэхам, а таксама і нам. І хутчэй за ўсё ў значна большай ступені.

Óëàäç³ì³ð Ïàäãîë

äàöýíò, êàíäûäàò ô³ëàñîôñê³õ íàâóê. Ê³ðà¢í³ê ÃÀ «²íôàðìàöûéíûÿ ³ ñàöûÿëüíûÿ ³íàâàöû³». À¢òàð ³äý³ ïðàâÿäçåííÿ Àãóëüíàíàöûÿíàëüíûõ äûêòîâàê.

PHOTO BYMEDIA.NET

Äçåíü àáàðîíöà àä ï³âà

Ïàäï³ñàíû çàêîí àá çàáàðîíå, àëå íå ïðûíÿòû ³íøû — àá ïàñëàáëåíí³. Ï³øà **Ðóñëàí Ðàâÿêà**.

Дзень 23 лютага цяпер будзе не толькі днём стварэння Чырвонага войска і Беларускай Краёвай Абароны. Сёлета з яго пачынаецца новы адлік у беларускай культуры. Менавіта з гэтага дня ў краіне будзе забаронена піццё піва ў грамадскіх месцах.

Цяпер жлукціць бурштынавы напой можна будзе толькі ў барах, ці намётах, ці дома. Сцеражыцеся, алкаголікі ля гастраномаў! Сцеражыся, электарат, што пасля працоўнага дня смокча ў падворках піўко, мацаванае спіртам! Скончыцца ваша вясёлае жыццё.

Ці будзе закон працаваць, ці стане намінальным, як кара за брыткаслоўе ці засмечванне вуліц? Можа караць будуць толькі апазіцыянераў падчас выбараў? Магчыма, станецца як з тымі флікерамі — праз паўгода актыўнай барацьбы усе пра ўсё забудуцца.

Праблема ў тым, што падпісаны закон аб забароне, але не прыняты іншы — аб паслабленні для ўстановаў, дзе можна піць бурштынавы напой. У Баранавічах нармальныя пабы ці шынкі, дзе, акрамя піва, не прадаюць чарніла, можна на пальцах пералічыць. І яны звычайна запоўненыя пад завязку.

Колькі б ні казалі пра «ўласны шлях» улады, але ж карціць браць прыклад з Захаду. Бо ж закону аб распіцці алкаголю на вуліцах у ЗША ўжо шмат год.

Баранавічы

ç ï î ø ò û ð ý ä à ê ö û ²

×àñ Í³ê³ö³ÿ

Êàë³ Ãåðàø÷àíêà çàñòàíåööà íà ñâà¸é ïàñàäçå, áóäçå â³äàâî÷íà, øòî ¢ëàäà íàøà àíòûáåëàðóñêàÿ.

Ï³øà **ßí Ñêðûãàí**.

ß ìóçûêàíò. Ñêîí÷û¢ Àêàäýì³þ ìóçûê³, Âûøýéøóþ øêîëó ìóçûê³ ¢ Ê¸ëüíå, öÿïåð æûâó ³ ïðàöóþ ¢ Íÿìå÷÷ûíå. ×ûòàþ «Íàøó Í³âó», êàá âåäàöü, øòî àäáûâàåööà ¢ Áåëàðóñ³. Ðàçâàæàíí³ ñï. Ãåðàø÷àíê³ ¢ àðòûêóëå «Áåëàðóñü ìíå áà÷ûööà ðàñ³éñêàé äçÿðæàâàé» («ÍÍ» àä 10 ëþòàãà 2010) ìÿíå ãëûáîêà ¢ðàç³ë³ ³ àáóðûë³.

Ãýòà çíà÷ûöü, àñâåòí³êà¢ Ñêàðûíû, Áóäíàãà, Öÿï³íñêàãà, çìàãàðî¢ çà íåçàëåæíàñöü Êàñòóñÿ Êàë³íî¢ñêàãà, ï³ñüìåíí³êà¢ ³ ïàýòà¢ Êóïàëû, Êîëàñà, Ãàðýöêàãà, ìàéãî äçåäà ßíà Ñêðûãàíà, ï³ñüìåíí³êà, ÿê³ 18 ãàäî¢ àäïàêóòàâà¢ ó ñòàë³íñê³õ ëàãåðàõ, ³ ÿø÷ý ñîöåíü äçåÿ÷à¢ áåëàðóñêàé êóëüòóðû ³ íàâóê³ ïàïðîñòó íå áûëî ³ íå ³ñíóå. Íå ³ñíóå òàêñàìà ³ ìÿíå.

ß ç ãýòûì íå çãîäçåí. Òàìó øòî ÿ âåäàþ, øòî ãýòà íàéâÿë³êøàÿ õëóñíÿ ³ àáñóðä.

Ãåðàø÷àíêà çàéìàå ïàñàäó íà÷àëüí³êà àääçåëà ïà ñïðàâàõ ìîëàäç³ àäì³í³ñòðàöû³ Êàñòðû÷í³öêàãà ðà¸íà ãîðàäà Â³öåáñêà. Ñïðàâà òóò ³äçå ïðà äóõî¢íàå ³ ïàòðûÿòû÷íàå âûõàâàííå áóäó÷àãà ïàêàëåííÿ, ïðà òîå, ê³ì áóäóöü íàøûÿ íàø÷àäê³, ÿê³ÿ íû áóäóöü âûçíà÷àöü ñàì³ ñÿáå, ÿêîé ã³ñòîðûÿé áóäóöü ãàíàðûööà. Âÿäçåööà ïðàäóìàíàå âûõàâàííå ³ ïàäðûõòî¢êà ìàíêóðòà¢ ìàíêóðòàì. Êàëå÷àííå ìàëàäûõ ëþäçåé ç ìýòàé çðàá³öü ç ³õ äóõî¢íûõ ³íâàë³äà¢, ñöåðö³ ïàìÿöü, ïàäìÿí³öü ã³ñòîðûþ, óðýøöå çí³ø÷ûöü ³õ, à çíà÷ûöü çí³ø÷ûöü íàøó áóäó÷ûíþ. ² ãýòà ðîá³ööà ¢æî íåïðûõàâàíà, áåññàðîìíà, íàõàáíà. Ðîá³ööà çíóòðû. Àáñóðä: âûñìåÿíûÿ Êóïàëàì Í³ê³ö³³ Çíàñ³ëàâû — ó ïàøàíå ¢ Ðýñïóáë³öû Áåëàðóñü.

ß âåëüì³ õàöå¢ áû ñïàäçÿâàööà, øòî ïðàÿ¢ëåííå òàêîé çíÿâàã³ äà ¢ñÿãî áåëàðóñêàãà íàðîäà ç áîêó áåëàðóñêàãà ÷ûíî¢í³êà ¸ñöü íåäàðý÷íàñöþ, ÿêàÿ ¢ õóòê³ì ÷àñå áóäçå âûðàøàíàÿ. Êàë³ æ ¸í çàñòàíåööà íà ñâà¸é ïàñàäçå, áóäçå öàëêàì â³äàâî÷íà, øòî ¢ëàäà íàøà àíòûáåëàðóñêàÿ, àíòûíàðîäíàÿ, çëà÷ûííàÿ.

ßí Ñêðûãàí,
Ê¸ëüí (Íÿìå÷÷ûíà)

Íó ïàâàþéöå ç íàì³, ïàëÿê³!

Ïðàöÿã ñà ñòàðîíê³ 1.

Асабліва пасля першага старшыні Тадэвуша Гавіна, які актыўна ішоў на супрацоўніцтва з апазіцыйнымі арганізацыямі. Шмат гадоў пры Кручкоўскім ніхто не замінаў будаваць па ўсёй Беларусі шыкоўныя Польскія дамы.

Каманда ж Анжалікі Борыс была ўжо зусім іншай фармацыі. Іхнія погляды ў значнай ступені сфарміраваліся пад уплывам шматгадовага рэдактара парыжскай «Культуры» Ежы Гедройця. Гедройць не марыў пра вяртанне Гродна ці Львова Польшчы. Польшча, лічыў ён, зацікаўленая, каб гэтыя гарады належалі моцным сяброўскім дзяржавам. Натуральна, што не чужымі для новага кіраўніцтва СПБ былі і ідэі дэмакратыі і лібералізму.

Улады прынялі рашэнне не прызнаваць той з’езд, дзе перамагла Борыс, а пакінуць старшым адыёнага Кручкоўскага. Той момант і можна лічыць расколам у арганізацыі.

Паслядоўна і мэтанакіравана ўлада выкідала прадстаўнікоў апальнага Саюзу з іхніх памяшканняў, пазбаўляла права на выданне газеты «Glos z-nad Niemna», рабіла іх невыязнымі. Іх вінавацілі ў падрыхтоўцы да правядзення рэвалюцыі, параўноўвалі з косаўскімі албанцамі, якія хочуць аддзялення ад краіны.

А Борыс, Пачобут, Пісальнік, Яскевіч, Банцар, Кеўляк, Лісоўскі і іншыя не здаваліся. Усё кіраўніцтва Саюзу палякаў прайшло крымінальныя справы. Некага абвінавачвалі ў запалохваннях, перавозе наркотыкаў, збіцці чалавека. Але ніводную з іх да канца так і не давялі. Нікога не зламалі.

Польскія палітыкі ў тым канфлікце займалі досыць адназначную пазіцыю. Яны не гаварылі пра змаганне паміж палякамі і беларусамі. Большасць гаварыла пра тое, што гэта канфлікт дэмакратычнай Еўропы і апошняй еўрапейскай дыктатуры. Польшча была за крок ад разрыву дыпламатычных адносінаў з Беларуссю.

Пакінуць на пасадзе цалкам скампраметаванага Кручкоўскага не наважыліся. Новым старшынём праўладнага Саюзу стаў пенсіянер Юзаф Лучнік, які стараўся трымацца далей ад розных разборак.

Ці не кульмінацыйным момантам супрацьстаяння ў 2005 годзе быў штурм АМАПам Дома польскага ў Гродна. У лютым 2010 сітуацыя паўтарылася амаль цалкам, калі міліцыя сілай заняла Дом польскі ў Івянцы, адзін з апошніх аплотаў бунтоўнага Саюзу. Што цікава, і першы накат, і другі адбыліся акурат напярэдадні прэзідэнцкіх кампаній.

Але на гэты раз геапалітычная сітуацыя крыху змянілася. Польшча — адна з тых краін, што была найбольш зацікаўленая ў паляпшэнні беларуска-еўрапейскіх адносінаў. Міністр замежных справаў Польшчы Радаслаў Сікорскі стаў адным з першых еўрапейскіх чыноўнікаў, што наведалі Беларусь. Цэлы 2009 год польскія дыпламаты ў Мінску старанна засцерагалі актывістаў Саюза палякаў ад найменшых рэзкіх крокаў. Ад усяго, што магло б паставіць пад пагрозу паляпшэнне беларуска-еўрапейскіх адносінаў. І нават пасля захопу Дому польскага ў Івянцы міністр Сікорскі толькі паабяцаў жорсткую «мужчынскую размову» з беларускім калегам Сяргеем Мартынавым, калі ён 12 лютага наведваў Варшаву. Аднак візіт нават не адклалі.

Мартынаў пачаў запэўніваць, што аб’яднанні палякаў павінны дамовіцца самі, а дзяржавы не павінны ў гэта ўмешвацца.

Па вяртанні Мартынава дадому ўціск на палякаў толькі павялічыўся. 15 лютага ў Валожыне затрымалі некалькі дзесяткаў чалавек, што прыехалі падтрымаць Тарэсу Собаль. На сутках апынуліся Пачобут, Яскевіч і Банцар.

Унутрыпалітычная традыцыя ў Польшчы такая, што не рэагаваць на такія знявагі «радакаў-палякаў» урад не можа. Апазіцыя патрабуе жорсткіх дзеянняў. Грамадская думка ў Польшчы — надзвычай уплывовая.

Варшава ўсё яшчэ не спяшаецца ісці на абвастрэнне. На нарадзе ў МЗС Польшчы было прынятае рашэнне, што «калі рэпрэсіі не спыняцца, мы будзем рабіць крокі ў кірунку замарожвання адносінаў між Еўрасаюзам і Беларуссю». Але ніякіх канкрэтных крокаў яшчэ не прымаецца.

Куды больш жорстка выступіла Gazeta Wyborcza: «Радаслаў Сікорскі ўклаў нямала палітычнага капіталу, каб адкрыць дзверы Еўропы для Беларусі. Гэтыя высілкі не былі марнымі, бо палітыкі ў многіх краінах Еўрасаюза прызналі неабходнасць прыцягнення ўсходніх суседзяў у зону стабільнасці і дэмакратыі, якая існуе ў ЕС. Гульня з Лукашэнкам нялёгкая, бо ён не прызнае ніякіх правілаў. Акрамя таго, у Беларусі ў межах рэжыму сутыкаюцца розныя сілы і частка з іх дакладна зацікаўленая ў спыненні «пацяплення» адносінаў з Варшавай і Бруселем. Аднак ні адна еўрапейская краіна не можа трываць сплановаць і ўсё больш вычварны пераслед сваіх суайчыннікаў, якія жывуць за мяжой», — піша выданне.

16 лютага спікер польскага Сейма Браніслаў Камароўскі заявіў журналістам, што «ва ўмовах парушэння правоў чалавека і грамадзян Беларусі ў Польшчы ёсць падставы сур’ёзна разгледзець магчымасць вяртання да палітыкі санкцый». Польшча сапраўды здольная замарозіць пазіцыю ЕС у адносінах да Беларусі.

Прэзідэнт Польшчы Лех Качынскі, хоць і ўсе апошнія гады займаў даволі крытычную пазіцыю да спробаў «еўрапеізаваць» Аляксандра Лукашэнку, 16 лютага накіраваў яму ліст, у якім выказаў «сваю заклапочанасць і рашучы пратэст у сувязі з ростам рэпрэсій супраць Саюза палякаў Беларусі». Пра гэта кіраўнік Адміністрацыі прэзідэнта Польшчы Уладзіслаў Стасяк паведаміў польскаму інфармагенцтву ПАП. «Прэзідэнт указаў на неабходнасць павагі правоў чалавека, якія з’яўляюцца асновай сучаснага еўрапейскага грамадства», — заявіў Стасяк.

На думку Качынскага, асабістае ўмяшанне прэзідэнта Беларусі стала б доказам, што ён «хоча захаваць добрыя адносіны паміж дзвюма краінамі». У сваім лісце польскі прэзідэнт нагадаў пра міжнародныя абавязацельствы Беларусі і двухбаковы дагавор аб добрасуседстве, дружбе і супрацоўніцтве.

Такім чынам, Качынскі даў Лукашэнку магчымасць захаваць твар. Маўляў, рэпрэсіі былі перагібамі на месцах, а прэзідэнт аднавіў справядлівасць.

Канфлікт з Польшчай можа паставіць крыж на ўдзеле Беларусі ў важных праектах Еўрасаюза, кшталту «Еўрапейскага партнёрства».

Зміцер Панкавец

Àíæàë³êà Áîðûñ: Çà ïÿöü ãàäî¢ ìû ñòàë³ ìàöíåéøûì³

Ãóòàðêà ç ñòàðøûí¸é íåïðûçíàíàãà ¢ëàäàì³ Ñàþçó ïàëÿêà¢ Áåëàðóñ³ **Àíæàë³êàé Áîðûñ**.

«Наша Ніва»: Чым Вы тлумачыце той ціск, што сёлета аднавіўся на сяброў Саюзу?

Анжаліка Борыс: Я не бачу ніякай логікі ў дзеяннях уладаў. Гэта проста жаданне паказаць сваю моц. Беларуская дзяржава не можа змірыцца з тым, што ў краіне існуюць нейкія незалежныя арганізацыі, непадпарадкаваныя ім.

«НН»: Сёлетні ўціск падобны да таго, што быў у 2005 годзе?

АБ: Здарэнні падобныя. 13 сакавіка будзе роўна будзе гадоў, як на сяброў Саюзу палякаў пачаўся прэсінг. Розніца толькі ў тым, што за гэты час мы сталі мацнейшымі. Тады абараняцца было цяжка, мы не ведалі, як трэба дзейнічаць. Цяпер гэта прыйшло з досведам. Тады нас абвінавачвалі ў тым, што хочам зрабіць рэвалюцыю. Хочам другое Косава. Цяпер жа падзеі трактуюць выключна як раскол унутры арганізацыі, як канфлікт паміж палякамі. Але затрыманні міліцыяй нашых актывістаў, іншыя правакацыі сведчаць, што гэта зусім не так.

«НН»: А чаму пад увагу трапіў менавіта Івянец і Тарэса Собаль?

АБ: Івянецкая суполка ад самага пачатку падтрымлівала наш саюз. Мне здаецца, што ў сітуацыі з Івянцом улады захацелі паставіць канчатковую кропку ў пытанні з двума саюзамі палякаў. Але сутыкнуліся з супрацівам.

«НН»: А з іншымі Дамамі польскімі, што падтрымліваюць вашу арганізацыю, нешта падобнае можа паўтарыцца?

АБ: Канечне. Пад дахамі многіх Дамоў польскіх сёння вядзецца бізнес, існуюць праблемы з выплатай падаткаў. Але на ўсё гэта заплюшчваюцца вочы, бо кіраўніцтва гэтых дамоў лаяльнае да ўлады.

«НН»: Сітуацыя з Саюзам палякаў можа прывесці да пагаршэння міждзяржаўных беларуска-польскіх адносінаў?

АБ: Мы не хацелі б гэтага. Таму і накіроўвалі ліст Лукашэнку, які падпісалі 5000 грамадзян Беларусі, дзе адзначаем, што мы не хочам пагаршэння адносінаў. Самае важнае, што за намі стаяць канкрэтныя людзі, таму і розгалас ад падзеі атрымліваецца нашмат большым. Я вельмі рада, што сярод нас ёсць такія людзі гонару.

«НН»: А самі чарговых правакацый не баіцеся?

АБ: Я да іх падрыхтаваная. Нашы людзі, на жаль, яшчэ занадта запалоханыя. Але гэты страх мусіць знікнуць. Людзі павінны не толькі піць і есці, але і ўмець адстойваць нейкія базавыя каштоўнасці.

Гутарыў ЗП

Àíæàë³êà Áîðûñ (íà ôîòà çëåâà, òðûìàå çà ðóêó ê³ðà¢í³öó ñóïîëê³ ïàëÿêà¢ ²âÿíöà Òàðýñó Ñîáàëü)

Íàðàäç³ëàñÿ 18 êàñòðû÷í³êà 1973 ó Ãðîäíå. Ñêîí÷ûëà ïåäàãàã³÷íû òýõí³êóì ó Çàìàñö³ Ëþáë³íñêàãà âàÿâîäñòâà Ïîëüø÷û ³ ô³ë³ÿë ó Áåëàñòîêó Âàðøà¢ñêàãà óí³âåðñ³òýòó ïà ñïåöûÿëüíàñö³ «Ïåäàãîã³êà ³ ïñ³õàëîã³ÿ». Âûêëàäàëà ïîëüñêóþ ìîâó ¢ â¸ñöû Àäýëüñê Ãðîäçåíñêàãà ðà¸íó ³ ¢ Øêîëå ïîëüñêàé ó Ãðîäíå. Ó Ñàþçå ïàëÿêà¢ àä 1995, ç 1998 çàéìàëà òàì ïàñàäó çàãàä÷ûöû àääçåëó àäóêàöû³. Íà VI ç’åçäçå Ñàþçó ïàëÿêà¢ ó ñàêàâ³êó 2005 àáðàíàÿ ñòàðøûí¸é àðãàí³çàöû³.

Ì³ë³öûÿíò ïàãðàæàå ïðûñóòíûì àäêàçíàñöþ çà íåñàíêöûÿíàâàíû ì³òûíã.

«Âó÷ýíí³ ³äóöü»

Ïðàöýñ ñóïðàöü Òàðýñû Ñîáàëü ó Âàëîæûíå âûë³¢ñÿ ¢ íîâû â³òîê ñóïðàöüñòàÿííÿ.

Валожын 15 лютага быў напоўнены ахоўнікамі парадку. Перагаворваліся па рацыях фактурныя «дворнікі» з шуфлямі ў аранжавых камізэльках. Цэнтр гораду быў застаўлены аўтобусамі з танаваным шклом, міліцэйскімі машынамі, дарожнай тэхнікай. Прысутнічала нават міліцэйскае кіраўніцтва з Мінска. У прыватнасці, у Валожын прыехаў начальнік упраўлення правапарадку МУС Аляксандр Барсукоў. Ля будынка суда навярнулі грэйдэрамі снегу, каб ніхто не мог побач прыпаркавацца.

Нагода для такога шоу — у раённым судзе пачынаўся разгляд пазову афіцыйнага Саюза палякаў да кіраўнічкі Дома Польскага ў Івянцы Тарэсы Собаль.

Прадстаўнікі праўладнай арганізацыі патрабуюць ад жанчыны, якая падтрымлівае недзяржаўны СПБ, вызваліць «самавольна занятае», як пішацца ў судовай заяве, памяшканне Дома Польскага.

Спадарыня Собаль фармальна выключаная з афіцыйнага СПБ, аднак на сходзе ў Івянцы 21 студзеня яна была пераабраная кіраўніком Дома Польскага і мясцовай польскай арганізацыі («НН» №4). Кіраўніка праўладнага СПБ Станіслава Сямашку нават не пусцілі ў будынак.

Тады 8 лютага міліцыя заняла і апячатала Дом польскі.

На пад'ездзе да горада затрымалі амаль усё кіраўніцтва неафіцыйнага СПБ. Лідэрку СПБ Анжаліку Борыс прымусілі выключыць мабільнік і завезлі ў Валожынскі РАУС. Пазней яна атрымае 1 млн 50 тысяч штрафу «за спробу арганізацыі несанкцыянаванага мітынгу» у... Гродне. Усяго на пад'ездах да Валожына затрымалі каля сарака актывістаў СПБ, якія ехалі падтрымаць Тарэсу Собаль. У Гродне схапілі прэс-сакратара Саюза палякаў Ігара Банцара. Ён атрымаў 5 сутак арышту і абвесціў у ізалятары галадоўку.

Нават сведка абароны, актывіст недзяржаўнага СПБ Андрэй Пачобут, не змог трапіць на суд. Хоць і перасаджваўся ў іншую машыну, каб мінуць міліцэйскія кардоны. Яго спынілі каля Іўя. Міліцыянты сказалі, што Пачобут нагадвае ім чалавека, які здзейсніў разбойны напад, і павезлі назад у Гродна. «Яны хочуць пазбавіць СПБ кіраўніцтва ў адказны момант. Арыштавалі самых актыўных дзеячоў польскай меншасці», — з міліцэйскай машыны каментаваў А.Пачобут падзеі. Пазней ён атрымае 5 сутак арышту за «арганізацыю несанкцыянаванага мітынга» ў Гродне.

Некалькі дзесяткаў сяброў незалежнага СПБ, якія змаглі дабрацца ў Валожын, былі вымушаны стаяць ля брамы суда, якую ахоўваў дзесятак міліцыянераў. «У суд нельга. У нас загад. Вучэнні ідуць», — такімі былі іх тлумачэнні. На пытанне, чаму ж яны тут вучацца, адказу не было.

Дзеянне загаду не тычылася толькі сведкаў абвінавачвання і здымачных груп БТ і СТВ. Польскі консул Марак Марцінак таксама чакаў ля брамы.

З боку пазоўніка ў судзе былі Мечыслаў Лысы з Мінска і Станіслаў Бурачэўскі з Івянца, прэтэндэнт на пасаду Собаль.

«Страх што робіцца. Хочуць усё ў нас забраць. Арыштавалі нашых кіраўнікоў, — абураўся Мечыслаў з Івянца. — У нас тут нікога няма з тых, хто падтрымлівае Сямашку. Мы не ведаем гэтых людзей».

Калі рэдактарка газеты СПБ Głos znad Niemna na uchodźstwie Ірэна Валюсь паспрабавала прайсці за браму, на яе накінулася трое здаровых мужыкоў. Скруцілі і, не саромеючыся аб'ектываў, валакам пацягнулі ў пастарунак. Перад пачаткам судовага паседжання гэтаксама абышліся са старшынём Аб'яднанай грамадзянскай партыі Анатолем Лябедзькам, які фатаграфаваў на мабільнік міліцэйскі кардон пры ўваходзе ў суд. Лябедзька прыехаў у Валожын з салідарнасці.

Тым часам у будынку суда адбывалася проста папярэдняя сустрэча бакоў. Прадстаўнікі афіцыйнага Саюза палякаў і Тарэса Собаль удакладнялі ўзаемныя прэтэнзіі. Адвакату Тарэсы Собаль Аляксандру Галіеву ўдалося даказаць, што вопіс маёмасці Дому польскага быў зроблены няправільна. Разгляд справы адновіцца, калі маёмасць апішуць наноў.

Калі Тарэса Собаль разам з адвакатам выйшла з будынку, яе сустрэлі гучным «Сто лят! Сто лят!». «Жывая, жывая. Мы будзем змагацца за наш Дом Польскі далей», — казала яна.

Ціск на кіраўнічку Дома Польскага ў Івянцы распачаўся восенню мінулага года. Тады арганізацыю некалькі разоў правяралі Дэпартамент фінансавых расследаванняў і АБЭЗ.

6 студзеня ўжо новага года стала вядома, што супрацоўнікі Валожынскага РАУСа абвінавачваюць жанчыну ва злоўжыванні, якое палягае на тым, што ў 2004 годзе паводле загада тагачаснага кіраўніка Саюза палякаў Тадэвуша Кручкоўскага Дом Польскі ў Івянцы атрымаў матэрыяльную дапамогу без рэгістрацыі. Нібыта спн.Собаль атрымала 600 тысяч на сваё імя і забрала сродкі сабе. Аднак абвінавачванні ў нясплаце падаткаў маюць тэрмін даўніны, а да 2010 г. ён мінуў.

Праз два тыдні ціск аднавіўся. На гэты раз Т.Собаль выключылі з афіцыйнага СПБ, а ў сувязі з гэтым прызначылі выбары новага старшыні. Цікава, што польская грамада Івянца аб такім стане рэчаў даведалася з улётак, расклееных па мястэчку без выходных дадзеных. Хаця, паводле статуту СПБ, як афіцыйнага, так і неафіцыйнага, прымаць рашэнне аб выбарах новага старшыні можа толькі філіял арганізацыі. Выбары новага старшыні ўсё ж прайшлі 21 студзеня, і за Т.Собаль івянецкія палякі прагаласавалі амаль адзінагалосна.

27 студзеня кіраўнічку Дома Польскага выклікалі на допыт у Валожынскі РАУС, дзе паведамілі аб забароне пакідаць краіну.

8 лютага Дом Польскі ў Івянцы быў заняты міліцыяй. Судовыя выканаўцы апісалі маёмасць і замянілі замкі ў дзвярах «незаконна занятага памяшкання».

Алесь Пілецкі,
фота Юліі Дарашкевіч

Ôîòà çëåâà: çà ñïðîáó òðàï³öü ó ñóä ²ðýíó Âàëþñü ñàìó ïàöÿãíóë³ ¢ ñóä.

Ôîòà ñïðàâà çâåðõó: êàíòðàëÿâàöü ïàëÿêà¢ ïðûåõàë³ ³ ñòàë³÷íûÿ ì³ë³öûÿíòû — íà÷àëüí³ê óïðà¢ëåííÿ ïðàâàïàðàäêó ÌÓÑ Àëÿêñàíäð Áàðñóêî¢ (ñïðàâà). Íàïÿðýäàäí³ ÿíû ðàçãàíÿë³ ìàëàäàôðîíòà¢ñêóþ àêöûþ ¢ ñòàë³öû.

Òàðýñó Ñîáàëü ñóñòðàêàë³ ç ñóäó ãó÷íûì «Ñòî ëÿò!»

ÊÀÌÅÍÒÀÐ

Ëóêàøýíêà ðàçûãðàâàå òóþ ñàìóþ êàðòó, ÿêóþ âûêàðûñòî¢âàâ Ì³ëîøàâ³÷

Êîæíû ðàç ïåðàä âûáàðàì³ ðàïòàì àáâàñòðàåööà «ïîëüñêàå ïûòàííå», ÿê ó Ñåðá³³ àáâàñòðàëàñÿ àëáàíñêàå.

Патрэбны вораг, а меншасць — заўжды зручны вораг.

А пытання то і не было, пакуль не пачалі адбіраць Польскія дамы і змагацца з Саюзам палякам тымі ж метадамі, якімі змагаліся з Саюзам пісьменнікаў і «Вясной-96». Палякі, як і пісьменнікі, як і праваабаронцы маюць права яднацца ў якія хочуць асацыяцыі. Не ўладам вызначаць, каму кіраваць Саюзам палякаў і хто мае права ўваходзіць у Саюз пісьменнікаў.

Гульні на нацыянальных пачуццях кепска сканчаюцца.

Сербія ў выніку шашняў Мілошавіча страціла тэрыторыю, і, здаецца, незваротна.

Ад Беларусі ніякія землі не адарвуцца. Хоць у Расіі сёй-той вельмі моцна хацеў бы такога сцэнару, бо гэта легітымізавала б вялікі перадзел Усходняй Еўропы і Еўразіі, да якога рукі чэшуцца. Але не адарвуцца, бо палякі ні ў адным рэгіёне не складаюць большасці і бо беларускія палякі пераважна размаўляюць па-беларуску.

Беларусь страціць тое, што часам важнейшае за тэрыторыі — Беларусь страціць час. Элегантныя перамогі дастаюцца цаной адчужэння ад Еўропы і чарговага замарожвання кантактаў з ЕС, да якога непазбежна прывядзе таўканіна вакол Дома Польскага ў Івянцы.

Што ж, у такой сітуацыі Еўрасаюз павінен гаварыць адным голасам і ў справе палякаў, і ў справе беларускай культуры, і ў справе палітвязня Аўтуховіча. Гэта найлепшае, што ён можа зрабіць і для палякаў, і для беларусаў.

Барыс Тумар

«ßø÷ý 20 ãàäî¢, — ³ ìû ïåðàìîæàì»

21 ëþòàãà — Äçåíü ðîäíàé ìîâû.

International Mother Language Day заснаваны рашэннем 30-й сесіі Генеральнай канферэнцыі ЮНЕСКА ў лістападзе 1999 года і адзначаецца з 2000 года. Мэта святкавання — абарона моўнай і культурнай разнастайнасці.

Старшыня Таварыства беларускай мовы Алег Трусаў сярод сёньняшніх прыярытэтаў арганізацыі вызначае барацьбу за прысутнасць мовы ў сферы адукацыі. Колькасць беларускамоўных вучняў у сярэдніх школах падала апошнія гады. Дагэтуль не ўдалося дабіцца стварэння цалкам беларускамоўнага ўніверсітэта.

У той жа час яго пацешылі вынікі сацыялагічных даследаванняў лабараторыі «Новак». «Большая частка грамадства мае выразна пазітыўнае стаўленне да беларускай мовы. Гэты момант трэба замацаваць. Яшчэ 20 гадоў — і мы пераможам», — падсумаваў Трусаў.

У бліжэйшых задачах ТБМ — годна адсвяткаваць гадавіну Грунвальдскай бітвы і дамагчыся прызначэння беларускмоўнага міністра адукацыі.

Што варта зрабіць у Дзень роднай мовы беларусам, якія не ўжываюць мову штодзённа? «У гэты дзень трэба хоць штосьці зрабіць па-беларуску: даслаць беларускамоўную паштоўку, падпісацца на беларускамоўнае выданне ці паразмаўляць выключна на роднай мове на вуліцы. Праблема беларусаў — вялікая пустэча паміж жаданнем і жыццём».

Вольга Жарнасек

Ó ìåæàõ Äíÿ ðîäíàé ìîâû ¢ Ì³íñêó ìîæíà...

...18 ëþòàãà çàäàöü ïûòàííå

Ó ÷àöâåð ç 10 äà 11 ãàäç³í ïàðòàë tut. by ïðàâÿäçå îíëàéí-êàíôåðýíöûþ ç äûðýêòàðàì ²íñòûòóòà ìîâàçíà¢ñòâà Íàöûÿíàëüíàé àêàäýì³³ íàâóê Áåëàðóñ³ ³ìÿ ß. Êîëàñà, äîêòàðàì ô³ëàëàã³÷íûõ íàâóê, ïðàôåñàðàì Àëÿêñàíäðàì Ëóêàøàíöàì.

...19 ëþòàãà ïàòàí÷ûöü

Ó ïÿòí³öó àä 18-é äà 23-é ãàäç³íû ¢ «Êëóáå 6_À» (Ì³íñê, Ïàðòûçàíñê³ ïð-ò, 6à) àäáóäçåööà áåëàðóñêàìî¢íàÿ äûñêàòýêà äëÿ ïðàãðýñ³¢íàé ìîëàäç³ ³ àñîáà¢ ñòàëàãà âåêó. Ìåðàïðûåìñòâà ïðûñâå÷àíà òâîð÷àñö³ Ì³õà³ëà Ô³íáåðãà ³ Â²À «Áÿñåäà». Ñïåöûÿëüíûÿ ãîñö³ âå÷àðûíû — DJ ç Âàëîæûíà Àëåñÿ Ãàãàðûíà ³ âÿäó÷ûÿ ç Ïàëåññÿ ïàí ßêóáî¢ñê³ ³ Ìàðûíà Àíäðîñåíêà. Íàâåäâàëüí³êà¢ òàêñàìà ÷àêàå íàöûÿíàëüíû ñòðûïòûç «Áåëàðóñê³ÿ êîñû» ³ ýêçîòûê-øîó «Õàðîøê³». Óâàõîä êàøòóå 5 òûñ. ðóá. Äàâåäê³ ïðàç òýë.: (29) 857-47-39, (29) 863-00-00.

...20 ëþòàãà ïàãóêàöü âÿñíó

Âÿñ¸ëûÿ êàðàãîäû, ñïàëüâàííå ïóäçіëà Çiìû, äóæàíííi ãóëüíi íà ïàâåòðû ðàçàì ç ýòíà ôîëê ãóðòîì «Guda» àäáóäóööà ¢ ñóáîòó à 13-é ãàäç³íå. Ç áëiíàìi, òðàäûöûéíàé ÿå÷íÿé, ñïå÷àíàé íà âîãíiø÷û, ÷àêàþöü ãàñöåé ó ïàíí ßí³. Çàï³ñ íà ìåðàïðûåìñòâà ïà òýë. (29) 669-37-31.

...21 ëþòàãà íàï³ñàöü äûêòî¢êó

Íåïàñðýäíà ¢ ñàì Äçåíü ðîäíàé ìîâû àäáóäçåööà 3-ÿ àãóëüíàíàöûÿíàëüíàÿ áåëàðóñêàÿ äûêòî¢êà, ÿêóþ àðãàí³çóþöü Çãóðòàâàííå áåëàðóñà¢ ñâåòó «Áàöüêà¢ø÷ûíà» ³ Òàâàðûñòâà áåëàðóñêàé ìîâû. Çáîð óäçåëüí³êà¢ ó 11.00 ó ïàìÿøêàíí³ òýàòðà «Çí³÷», øòî çíàõîäç³ööà ¢ êàñö¸ëå Ñâÿòûõ Ñûìîíà ³ Àëåíû (ïë. Íåçàëåæíàñö³, 5). Ó òûì æà ïàìÿøêàíí³ ó 13.00 àäáóäçåööà ïðýçåíòàöûÿ áåëàðóñêàìî¢íûõ âûäàííÿ¢: ãàçåòà¢ «Íîâû ÷àñ» ³ «Íàøà ñëîâà», ÷àñîï³ñà¢ «Âåðàñåíü» ³ «Ë³òàðàòóðà ³ ìàñòàöòâà», «Ë³äñê³ ëåòàï³ñåö», Ñëî¢í³êà áåëàðóñêàé ìîâû ïàä ðýäàêöûÿé Ó.Çàâàëüíþêà, à òàêñàìà íîâàé êí³ã³ Ð.Áàðàäóë³íà «Íàâîøòà».

...24 ëþòàãà àäñâÿòêàâàöü àô³öûéíà

Ñâÿòêàâàííå Äíÿ ðîäíàé ìîâû ¢ ÄÊ Ì³íñêàãà òðàêòàðíàãà çàâîäà ñóïîëüíà ëàäçÿöü Áåëàðóñê³ äçÿðæà¢íû ¢í³âåðñ³òýò êóëüòóðû ³ ìàñòàöòâà ³ àãóëüíàíàöûÿíàëüíàÿ êàìïàí³ÿ «Áóäçüìà áåëàðóñàì³!». Ñâÿòî÷íû êàíöýðò ïðîéäçå ¢ âÿë³ê³ì áóäûíêó ÄÊ ÌÒÇ, äçå áóäóöü âûñòóïàöü ñó÷àñíûÿ áåëàðóñêàìî¢íûÿ êàëåêòûâû ³ ãóðòû. Òàì òàêñàìà ìîæíà áóäçå ïàãëÿäçåöü ýêñïàç³öûþ ôîòàçäûìêà¢ íà òýìó «Áåëàðóñü ïà-áåëàðóñêó», à òàêñàìà äàâåäàööà øìàò ö³êàâûõ ã³ñòàðû÷íûõ ôàêòà¢ ïðà áåëàðóñêóþ ìîâó. Ñâÿòî÷íû êàíöýðò ðàñïà÷íåööà à 19-é ãàäç³íå ïà àäðàñå: âóë.Äà¢ãàáðîäñêàÿ, 24.

Òýõíàëîã³³ áåëàðóø÷ûíû

Дыск «Гадуем беларусаў» — гэта мультымедыйная складанка дапаможных матэрыялаў для настаўнікаў і бацькоў. Першая яго частка разлічаная на дашкольнікаў і малодшых школьнікаў. Ёсць там «Чытанка для дзіцячых садоў», камп'ютарныя гульні і мульцікі, фанаграмы да песень і караоке, п'есы, навучальныя кліпы, цэлыя падручнікі, як вучыць дзяцей роднай мове ў чужамоўным асяроддзі... У дыск увайшлі і некалькі дзіцячых фільмаў, дубляваных па-беларуску. Матэрыялы збіраліся дзесяць гадоў, больш за сто аўтараў ахвяравалі свае напрацоўкі, кажа ініцыятар яго стварэння, педагог і грамадская дзеячка Тамара Мацкевіч.

«НН»: Пакуль большасць дзяцей спяваюць, глядзяць, гуляюць у чужое. Усё ж беларуская дзяржава за беларускую адукацыю ці не?

ТМ: Кожная дзяржава стварае адукацыйную сістэму, якая адпавядае палітычнай. Каб беларусы ўсвядомілі свае нацыянальныя карані? Тады ж высветліцца, што мы прадстаўнікі заходняй цывілізацыі. А дэмакратыя — гэта наш цывілізацыйны выбар. Зараз дзяржаве лягчэй маніпуляваць масавай свядомасцю. З дапамогай прапаганды можна навязаць ідэалы калектывізму, «моцнай рукі», ахвяраў дзеля стабільнасці і парадку. Пакуль беларусы нашай дзяржаве перашкаджаюць.

«НН»: Ці пойдзе вашая кружэлка ў школы? Ці ёсць на яе попыт з боку Міністэрства адукацыі?

ТМ: Мы дасылаем «Гадуем беларусаў» у любыя навучальныя ўстановы — дастаткова да нас звярнуцца праз сайт nastaunik.info ці праз Таварыства беларускай школы. Наш дыск маюць бібліятэкі ўсіх сталічных школаў, дзе ёсць беларускія класы, беларускія дзіцячыя садкі. Па дыск звяртаецца шмат людзей — наклад амаль разышоўся.

На чарзе «Гадуем беларусаў — 2» для старэйшых школьнікаў. Слухачоў чакаюць музычныя сюрпрызы! Увогуле, хачу звярнуцца да нашых творцаў — музыкаў, мастакоў, праграмістаў, кінематаграфістаў. Сябры! Заклікаю вас да стварэння твораў для дзяцей па-беларуску!

«НН»: Як вам такая формула: у школе вучымся па-расійску, дома — па-беларуску. Наогул, пазашкольная адукацыя мае сэнс?

ТМ: Хатняя і пазашкольная адукацыя запаўняе прагалы сістэмнай, таму больш сучасная, гнуткая. Параўнайце веды, якія дае рэпетытар і школа. Трэба імкнуцца, каб ўсё сучаснае і самае прывабнае — цацкі, кніжкі, гульні, камп'ютарныя праграмы, фільмы — таксама было беларускім. Калі няма — давайце ствараць разам.

Гутарыў ЛК

Ïåðøàÿ áåëàðóñêàÿ ýíöûêëàïåäûÿ

Âûéøà¢ àïîøí³ òîì ôàêñ³ì³ëüíàãà âûäàííÿ «Íàøàé Í³âû» ïà÷àòêó ÕÕ ñòàãîääçÿ.

У выдавецтва «Тэхналогія» выйшла факсіміле газеты «Наша Ніва» за 1912—1915 і 1920 гады. Гэтым ёмістым томам завершылася перавыданне «НН» пачатку стагоддзя.

«Калі вы хочаце даведацца пра гісторыю Беларусі за тыя гады, дазнацца, як крышталізавалася лексіка беларускай мовы, вам варта пагартаць факсімільную «Нашу Ніву», праўдзівую энцыклапедыю беларускага жыцця», — кажа кіраўнік выдавецтва «Тэхналогія» і рэдактар усіх чатырох тамоў факсіміле Зміцер Санько. Дадамо: калі хочацца проста атрымаць асалоды ад неказёншай беларускай мовы, бярыце тое факсіміле.

Гэты том — вянец больш чым дваццацігадовай працы па пошуку і рэстаўрацыі газетных тэкстаў, якая пачалася яшчэ ў 1988 г. Нумары шукалі па прыватных зборах (калекцыя Янкі Саланевіча), бібліятэках, архівах, музеях. У Беларусі не ўсе нумары ёсць. Асобныя адкапалі ў Пецярбургу, Лондане.

Капітальна дапамагло з рэалізацыяй праекта Згуртаванне беларусаў Вялікай Брытаніі.

Першы том факсімільнага выдання «НН» за 1906—1908 гады выйшаў у дзяржаўным выдавецтве «Навука і тэхніка», наступны (за 1909 г.) — у «Беларускай навуцы», а тамы за 1910 і 1911 гг. выдавала ўжо прыватная навукова-вытворчая кампанія «Тэхналогія». Сёння гэта рарытэт. Усе тамы разам можна знайсці хіба ў букіністаў.

Сігнальны асобнік факсіміле быў прэзентаваны на Мінскай кніжнай выставе-кірмашы. Выдаўцы абяцаюць, што цягам месяца выданне трапіць у кнігарні. Каштаваць кніга будзе больш за 100 тысяч рублёў.

Лявон К

Âÿðòàííå ãðàìàäçÿíê³ Ãåí³þø

Áåëàðóñêàÿ äûÿñïàðà ¢ ×ýõ³³ ïðîñ³öü óëàäû êðà³íû àäìÿí³öü ðàøýííå ïðà äýïàðòàöûþ Ãåí³þø.

З нагоды 100-гадовага юбілею Ларысы Геніюш, які адзначаецца ў гэтым годзе, прадстаўніцы беларускай суполкі «Скарына» (Прага, Чэхія) — Рыта Гаціх і Алена Каварава — 5 лютага звярнуліся з сімвалічнай просьбай да міністра юстыцыі Чэшскай Рэспублікі Даніэлы Коваржавай. Беларускія жанчыны просяць спадарыню міністра рэабілітаваць беларускую паэтэсу Ларысу Геніюш, якая па загаду КДБ была выдадзена савецкім уладам як ваенны злачынца, і патлумачыць працэдуру магчымых дзеяннняў па рэабілітацыі згодна з чэшскім заканадаўствам. Заява была прыхільна сустрэта памочнікам міністра.

«Наша ідэя ў тым, што жанчыны прыйшлі прасіць жанчыну за жанчыну, — гаворыць старшыня суполкі «Скарына» Рыта Гаціх. — Спадзяемся, што як жанчына спадарыня Коваржава станоўча паставіцца да нашай просьбы.»

Акрамя таго, беларусы Чэхіі плануюць да юбілею пісьменніцы ўсталяваць памятную дошку ў яе гонар на будынку, у якім Ларыса Геніюш пражывала падчас свайго знаходжання ў Чэхаславаччыне. Неўзабаве будзе абвешчаны конкурс на праект гэтай дошкі.

Ларыса Геніюш была сакратаркай Рады БНР. У 1948 годзе ўлады акупаванай саветамі Чэхаславаччыны выдалі яе СССР. Геніюш прайшла праз допыты Цанавы і савецкія канцлагеры. Да смерці яна не прыняла грамадзянства СССР.

Геніюш вядомая як выдатная пісьменніца. Некаторыя яе вершы сталі песнямі. Яе мемуары «Споведзь» пабачылі свет толькі пасля смерці, у час перабудовы. Яны сталі бестсэлерам канца 1980-х.

9 жніўня 2010 года Геніюш споўнілася б 100 гадоў. У сувязі з гэтай датай шэраг нацыянальных арганізацый абвясцілі ўвесь 2010 год годам Геніюш.

Савецкія і лукашэнкаўскія ўлады дагэтуль не рэабілітавалі Геніюш.

Сяргей Гезгала

Âå÷àðûíà, ïðûñâå÷àíàÿ Ãåí³þø, çàáàðîíåíàÿ ö³ ïåðàíåñåíàÿ?

Âå÷àðûíà ìåëà àäáûööà 9 ëþòàãà ¢ Ì³íñêó ¢ Ìóçå³ Ìàêñ³ìà Áàãäàíîâ³÷à. Ïàýòöû, ñàêðàòàðöû Ðàäû Áåëàðóñêàé Íàðîäíàé Ðýñïóáë³ê³, ÿêàÿ ïðàéøëà ñòàë³íñê³ÿ ëàãåðû, àëå òàê ³ íå ïðûíÿëà ñàâåöêàãà ãðàìàäçÿíñòâà, 9 æí³¢íÿ ñïî¢í³ëàñÿ á 100 ãàäî¢. Ó ñóâÿç³ ç ãýòàé äàòàé øýðàã íàöûÿíàëüíûõ àðãàí³çàöûé àáâÿñö³ë³ ¢âåñü 2010 ãîä ãîäàì Ëàðûñû Ãåí³þø.

Ïðà çàáàðîíó âå÷àðûíû ñòàëà âÿäîìà ç íåàô³öûéíûõ êðûí³ö. Àëå äûðýêòàðêà ìóçåÿ êàæà, øòî ³ìïðýçà íå çàáàðîíåíàÿ, à àäêëàäçåíàÿ íà íåéê³ ÷àñ ç ïðû÷ûíû õâàðîáû ñóïðàöî¢í³êà¢. Íîâàÿ äàòà âå÷àðûíû íå íàçâàíàÿ.

Íàâ³íê³ Áåðë³íñêàãà ê³íàôýñòó

Галоўны ўдзельнік гэтага Берлінскага кінафэсту, пэўна, не ступіць на яго чырвоны ходнік. Раман Паланскі пад хатнім арыштам. Яшчэ з 1977 г. яго абвінавачваюць у згвалтаванні.

Галоўны герой палітычнага трылера Паланскага «Прывідны аўтар» — пісьменнік, якога наняў рэдагаваць мемуары экс-прэм'ер Брытаніі. У працэсе рэдактуры ўсплываюць змрочныя таямніцы жыцця палітыка. Гэта першая поўнаметражная стужка Паланскага за пяць гадоў.

Марцін Скарсэзэ («Банды Нью-Ёрка», «Авіятар») прадставіць крымінальны трымценнік «Праклятыя Вострава» з Леанарда Ды Капрыа ў галоўнай ролі. І яшчэ фільм, варты ўвагі: амерыканец Ноа Баўмбах прэзентуе трагікамедыю «Грынберг» з Бенам Стылерам («Ноч у музеі»). Яна пра крызіс сярэдняга веку.

Кінафэст у Берліне працягнецца 10 дзён, а яго пераможцы будуць абвешчаныя 20 лютага. Ганаровымі гасцямі кінафэсту зробяцца Жэрар Дзепардзье, Бен Стылер і Жанна Маро. Перамога Берлінскага кінафэсту — заяўка на «Оскара»: напрыклад, леташняя пераможца, перуанская драма «Малако смутку», пазмагаецца праз месяц за «Оскара» ў намінацыі «Найлепшы замежны фільм».

Ліза Кавальчык

ÑÖ²ÑËÀ

Ó Ìàëûõ Ñÿõíîâ³÷àõ áóäçå ìóçåé Òàäýâóøà Êàñöþøê³

Музей Тадэвуша Касцюшкі з'явіцца ў вёсцы Малыя Сяхновічы Жабінкаўскага раёна. Пра гэта паведамляе сайт Брэсцкага аблвыканкама. Сяхновічы — гэта радавы маёнтак Касцюшкаў. У стварэнне мемарыяльных пакояў Касцюшкі ўжо ўкладзена 100 млн рублёў. Да канца года асноўная экспазіцыя мае адкрыцца.

«Õðîí³êà Äëóãàøà» ïà-áåëàðóñêó

Часопіс «Маладосць» пачаў друкаваць пераклад «Annales seu cronicae incliti Regni Poloniae» польскага гісторыка XV стагоддзя Яна Длугаша (1415—1480). У некалькіх нумарах будуць урыўкі, якія тычацца Грунвальдскай бітвы. Да 600-годдзя бітвы плануецца выдаць увесь пераклад асобнай кніжкай.

Â³êòàð Êàçüêî — ïðýòýíäýíò íà «Ãë³íÿíàãà Âÿëåñà»

Паэт Алесь Аркуш абвясціў спіс намінантаў на штогадовую літаратурную прэмію «Гліняны Вялес». У шорт-ліст трапілі кнігі прозы «Цэнтр Еўропы» Уладзіміра Някляева, «Бунт незапатрабаванага праху» Віктара Казько, «Нічые» Андрэя Федарэнкі і «Праўдзівая гісторыя Кацапа, Хахла і Бульбаша» Уладзіслава Ахроменкі і Максіма Клімковіча і зборнік паэзіі «Акно для матылькоў» Міхася Скоблы.

На думку Алеся Аркуша, сёлетні спіс прэтэндэнтаў наймацнейшы ад 1993 года.

«Гліняны Вялес» — прэмія, заснаваная Таварыствам вольных літаратараў на пачатку 1990-х як процівага традыцыяналісцкім густам адбору на прэміі дзяржаўныя.

КМ; ЗП

ÍÎÂÛß ÊÍ²Ã²

Àäàì Ìàëüäç³ñ óæî ³ ïà-ðàñ³éñêó

Кнігу гісторыка культуры Адама Мальдзіса склалі артыкулы апошніх гадоў. У ёй ён узняў праблему рэстытуцыі і сумеснага выкарыстання культурных каштоўнасцей, якія аказаліся за межамі Беларусі.

Некаторыя з іх напросту скралі, іншыя — былі легальна вывезеныя. Крыж Еўфрасінні Полацкай, слуцкія паясы, бібліятэка Яўхіма Храптовіча... Гэта толькі невялікая частка раскіданага па свеце — Польшча, Расія, Францыя, ЗША, Японія, Таджыкістан. Прафесар піша пра беларускія архіўныя дакументы ў Іране і нават Кеніі, дзе пасля Другой сусветнай вайны асеў удзельнік паходаў Андэрса Яўстафій Сапега.

Застаецца толькі кіраўніку дзяржавы заняць прынцыповую пазіцыю ў дачыненні да гэтых каштоўнасцей, яны могуць быць вернуты на радзіму.

Кастусь Матушыч

Áåëîðóññêèå ñîêðîâèùà çà ðóáåæîì / Àäàì Ìàëüäç³ñ. — Ì³íñê, Ë³òàðàòóðà ³ Ìàñòàöòâà, 2009. — 208 ñ.

ÄÛÑÊÀÃÐÀÔ²ß

PortMone

Dip, 2009, Ãåàìåòðûÿ

Ñàìû ö³êàâû ³íñòðóìåíòàëüíû àëüáîì àïîøí³õ ãàäî¢.

Надзвычайнай глыбіні і насычанасці музыкі дасягаюць пры дапамозе ўсяго трох інструментаў. Вядзе ды круціць галаву акардэон, шыкоўнасці і псіхадэлічнай вытанчанчанасці надае перкусія, а бас мацуе гэтыя музычныя карункі. PortMone грае музыку без надрыву, іх смела можна запісваць у спадкаемцы Яна Цірсэна (чуваць асабліва ў « Boat»). Галоўны цуд альбома — «Castles In The Sky». Яна з тых кампазіцый, якія можна слухаць бясконцую колькасць разоў. Нават страшна ўявіць, які мог бы адбыцца выбух, калі б PortMone скарысталі яшчэ жаночы вакал.

Сяргей Будкін

Mediaval

Ìóçûêà ñÿðýäíÿâå÷íûõ ãóðòî¢

Пад адной вокладкай сабраныя арыгінальныя сярэднявечныя кампазіцыі ў выкананні беларускіх гуртоў. Усё ў папулярным стылі «медыяваль»: старажытныя танцавальныя рытмы пад дуду ў выкананні капэлы Testamentum Terrae, сярэднявечныя песні LitvinTroll'я і «Ліцвінскага хмелю» — гуртоў з падобнымі назвамі, але рознымі стылямі. І вядома, колькі вясёлых кельцкіх напеваў, без якіх не абыходзіцца ніводная складанка ў сярэднявечным стылі. Традыцыйныя ірландскія мелодыі для дыска запісаў мінскі гурт Ceilidh Ceol.

Беларускіх мелодыяў на дыску няма. Але прадусарка кружэлкі і адна з кіраўнічак клуба «Рыцары Вялікага княства» Арына Вележ лічыць, што мелодыі з дыска гучалі ў эпоху Грунвальдскай бітвы на тэрыторыі Беларусі: «Гэта агульнаеўрапейскі пласт музыкі, які проста не мог абмінуць ВКЛ».

Дыск будзе карысны і арганізатару сярэднявечных імпрэзаў.

Лявон К

×àñòêà VI. Ýêñïàíñ³ÿ

Ðóñ³

«Íàøà Í³âà» äðóêóå ðàçäçåëû ç íîâàé êí³ã³ ã³ñòîðûêà **Àëåãà Äçÿðíîâ³÷à**.

Ïðàöÿã. Ïà÷àòàê ó ¹ 26, 28, 30, 39, 47 çà 2009 ãîä.

У IX стагоддзі на гістарычную арэну Усходняй Еўропы выходзіць русь. Яе з’яўленне на тысячагоддзе наперад абумовіла развіццё нашага краю. Адзначым, што супольнасць русь і пазнейшая Русь як тэрыторыя і дзяржава — розныя рэчы.

Ýïîõà â³ê³íãà¢

Кіеўскі летапісец Нестар у XII ст. сцвярджаў, што дзяржаўнае ўтварэнне Русь было запачаткаванае «запрашэннем варагаў» у Ноўгарад у 862 г. Яшчэ раней славене, крывічы, а таксама фінамоўныя чудзь і мера плацілі даніну варагам. «Тыя варагі называліся руссю, як іншыя называюцца шведы, а іншыя — нарманы і англы... Ад тых варагаў назвалася Руская зямля», — адзначае летапісец.

У тым, што плямёны плацілі даніну скандынавам, няма нічога экстраардынарнага . У той час нарманы тэрарызавалі ўсю Еўропу. Скандынаўскія ваенна-гандлёвыя экспедыцыі, пачынаючы ад 793 г., дасягалі берагоў Ірландыі, Брытаніі, Францыі, Міжземнамор’я. Паўднёвае ўзбярэжжа Балтыкі, басейны Дзвіны, Дняпра і Волгі былі зонай пастаяннай прысутнасці вікінгаў.

У Заходняй Еўропе скандынаўскіх нападнікаў, данаў і нарвежцаў, называлі нарманамі (літаральна — «паўночныя людзі»). Самі сябе яны клікалі вікінгамі. Ад старажытнанарвежскага «vikingr» — «чалавек з ф’ёрдаў». Спачатку гэта былі мабільныя аддзелы піратаў, што дзейнічалі ў прыбярэжных водах ды хаваліся ў бухтах і затоках. Цікава, што ў славянскіх мовах скандынаўскі суфікс «-ing» перайшоў у «-езь/-язь», ператварыўшы пірата-«вікінга» ў «віцязя».

Славяне называлі вікінгаў варагамі. Слова паходзіць ад старажытнагерманскага «wara» («прысяга», «клятва»). І, нібыта, маецца на ўвазе клятва вернасці, якую скандынавы давалі візантыйскаму імператару, наймаючыся на службу. А ўжо з Візантыі слова «вараг» трапіла да славянаў.

Што штурхала вікінгаў у далёкія паходы? З аднаго боку — перанаселенасць Скандынавіі ды брак там ворнай зямлі. З іншага — сацыяльныя працэсы. Умацоўвалася знаць, правадыры, праглі ўзбагачэння. Заходняя Еўропа тым часам драбілася. Сітуацыя для нападаў была спрыяльная.

Спачатку экспансія нарманаў мела выгляд налётаў і спусташэння ўзбярэжжаў. Але ў X ст. нарманы пачынаюць ствараць дзяржавы на захопленых тэрыторыях. У паўночнай Францыі паўстае Нарманскае герцагства. Англія ў пачатку XI ст. цалкам падпарадкоўвалася дацкім каралям. Каля 1130 г. нарманы заснавалі каралеўства — Сіцылійскае — нават у Паўднёвай Італіі.

Вабілі варагаў і абшары Усходняй Еўропы. Гэта была транзітная прастора, што звязвала поўнач з багатай Візантыяй, дзе вікінгі маглі наймацца ў імператарскую гвардыю альбо проста рабаваць да непрыстойнасці забяспечаных рамеяў.

І што яшчэ важней, Усходняя Еўропа, гэты велізарны рэгіён, даспявала да дзяржаватварэння. Скандынаўскія правадыры маглі рабіцца князямі, падпарадкоўваючы славянаў, балтаў і фінаў. Але ці варагі ініцыявалі стварэнне першых рускіх княстваў? Спрэчкі пра гэта не сціхаюць і сёння.

Âàêîë Íàðìàíñêàé òýîðû³

У першай палове XVIII ст. прыдворныя вучоныя расійскай імператрыцы Ганны Іаанаўны, немцы на расійскай службе Баер, Мілер і Шлёцэр, сфармулявалі «Нарманскую тэорыю». У яе аснове сцверджанне, што Рускую дзяржаву стварылі скандынавы.

Але Расійская імперыя паўстала ў процістаянні са Швецыяй. Уся дзяржаўная ідэалогія пасля Пятра І была ахутаная пафасам Палтаўскай перамогі. І ў Нарманскай тэорыі расійскія патрыёты, найперш універсальны Міхайла Ламаносаў, угледзелі тэзіс пра адсталасць старажытных славянаў і іх няздольнасць самастойна стварыць дзяржаву.

ßê ³ ñ¸ííÿ, ó ²Õ ñòàãîääç³ òýðûòîðûÿ Áåëàðóñ³ áûëà òðàíç³òíàé. Òîëüê³ íàïðàìê³ ïàë³òû÷íûõ âåêòàðà¢ áûë³ ³íøûÿ.

Антынарманісты вычыталі ў Нестара паміж радкоў, што Рурык паходзіў з палабскіх славянаў... Але яны будавалі свае версіі на логіцы і інтуіцыі, без апоры на гістарычныя крыніцы. Нарманістамі ж былі буйныя расійскія гісторыкі Мікалай Карамзін і Міхаіл Пагодзін.

Ïðûâ³ä ðàê³ Ðîñü

Баланс сілаў рэзка змяніўся на карысць антынарманістаў толькі ў савецкія часы. Акадэмік Барыс Рыбакоў у сваіх працах атаясамліваў русь і славянаў ды разважаў першую ўсходнеславянскую дзяржаву ў лесастэпах украінскага Падняпроўя. А назву дзяржавы і народа гісторык выводзіў ад прытока Дняпра, ракі Рось, што цячэ на поўдзень ад Кіева.

Гэтая версія трапіла ў падручнікі. Але яна не пацвярджаецца дадзенымі розных навук. Лінгвісты кажуць, што «Русь» не можа паходзіць ад «Росі». Хутчэй, наадварот. Нават слова «Расія» ёсць калькай з грэцкай мовы — так называлі Русь у візантыйскай канцылярыі.

У 1960-я нарманісты часткова вярнулі свае пазіцыі. Праўда, яны былі вымушаныя прызнаваць, што славянская протадзяржава на чале з руссю існавала яшчэ да Рурыка. У адыходзе ад навуковага афіцыёзу і прыхільнасці да Нарманскай тэорыі быў элемент шасцідзясятніцкага вальнадумства.

Ôîðìû íã — ïðàâàäàûð äðóæûíû â³ê³íãà¢. Òàê³ÿ çàïà÷àòêî¢âàë³ ïåðøûÿ äçÿðæàâû íà íàøûõ çåìëÿõ.

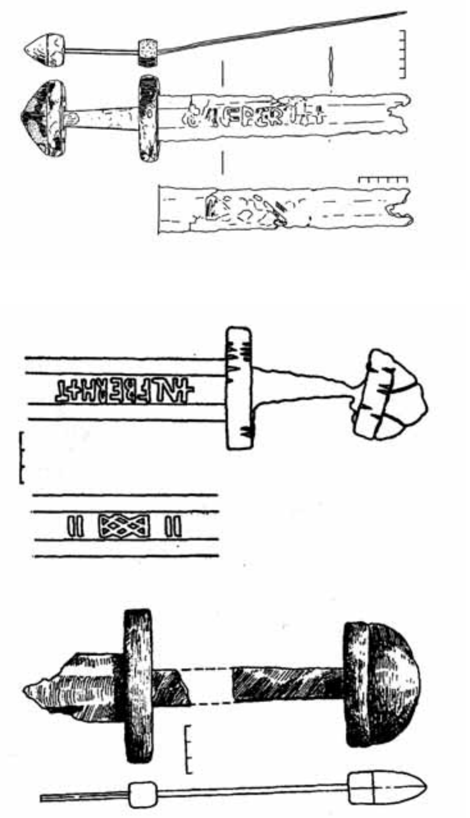

Âàðàæñê³ÿ ìÿ÷û ç âàêîë³ö Â³öåáñêà, ç Ïîëàöêà, ç âàêîë³ö Â³ëåéê³.

Ðóñû — ãýòà âåñëÿðû

Паводле сучасных тэорый, назва Русь можа паходзіць і ад заходнефінскага слова routsi/rootsi (шведы). У славянскай мове спрацавала тая ж мадэль, як і ў пераходзе фінскай саманазвы suomi ў старажытнарускае сумь.

Але і слова routsi запазычанае са старажытнагерманскага. Асновай для яго магло стаць слова rops — «весляры» — саманазва скандынаваў, што прыплывалі ў заходнефінскія землі. Пазней ва Усходняй Еўропе гэтае азначэнне трансфармавалася ў тэрмін русь. Спачатку так называлі ваяроўдружыннікаў незалежна ад іх паходжання і мовы. Але з цягам часу ён перанёсся на ўсё насельніцтва Русі.

Ðóñê³ÿ ø ï³ ¸ íû ïðû äâàðû êàðàëÿ ôðàíêà¢

Упершыню народ русь згадваецца ў франкскіх крыніцах. Іспанец Галіндо (Святы Прудэнцы), меркаваны аўтар Берцінскіх аналаў, пад 18 мая 839 г. зафіксаваў прыезд пасольства ад візантыйскага імператара да караля франкаў Людовіка І Дабрачэснага. З пасольствам прыбылі іншыя падарожнікі, якія прасілі дапамогі ў вяртанні на радзіму. «Ён [візантыйскі імператар] даслаў з імі тых самых, хто сябе, гэта значыць свой народ, называлі Рос, кароль якіх, званы каган, адправіў іх раней дзеля таго, каб яны абвясцілі пра сяброўства з ім, просячы праз гэты ліст... магчымасць вярнуцца...» Візантыйскі імператар не захацеў, каб русы вярталіся той дарогай, якой да яго прыехалі. Бо яна ішла «праз варвараў вельмі жорсткіх і страшных». Таму выправіў паслоў праз франкскія землі.

Але ўладар франкаў вырашыў разабрацца, што гэта за народ рос. І «даведаўся, што яны з народа свеонаў [свеяў, шведаў], як лічыцца, хутчэй выведнікі, чым просьбіты сяброўства». І Людовік загадаў затрымаць іх, як сёння б сказалі, «да высвятлення».

Кідаецца ў вочы, што ўладара русі называлі «каганам».

Ðóñê³ êàãàíàò

Берцінскія аналы — не адзіны выпадак. Каганам (хаканам) уладара Русі называе шэраг крыніц IX ст.. Нават у XI—XII стст. гэты тытул ужываецца ў дачыненні да вялікага князя кіеўскага. На сцяне ў кіеўскай Сафіі ёсць надпіс: «Уратуй, Госпадзе, кагана нашага» (відаць, маецца на ўвазе Святаслаў Яраславіч, які княжыў у 1073—1076 гг.).

Паслядоўна кіраўніка Русі называлі каганам візантыйцы. Араба-персідскія ж крыніцы 870-х прыгадваюць Рускі каганат і падкрэсліваюць адрознасць русі ад славян: «Што тычыцца арРусійі, то яна знаходзіцца на выспе пасярод возера. Выспа, на якой яны [русь] жывуць, мае працягласць у тры дні шляху, пакрытая лясамі і балотамі... Яны маюць уладара, які называецца каган русаў. Яны нападаюць на славян, пад’язджаюць да іх на караблях, высаджваюцца, забіраюць іх у палон, вязуць у Хазарыю і Булгар і там прадаюць. Яны не робяць зямлю, а харчуюцца тым, што прывозяць з зямлі славян».

Даследчыкі пагаджаюцца, што такі каганат мог існаваць да паловы IX ст., саступіўшы потым месца дзяржаўным утварэнням, апісаным у Рускіх летапісах. Разважаючы каганат гісторыкі таксама па-рознаму — і ў Сярэднім Падняпроўі, і на славянафінскай Поўначы. У зону ўплыву гэтай протадзяржавы, падобна, уваходзілі і крывічы. Бо вядома, што ў 859 г. «варагі з-за мора збіралі даніну з чудзі, і са славен, і з меры, і з крывічоў».

І што азначаў тытул кагана? Ці быў ён адлюстраваннем прэтэнзій русі на роўнасць з хазарамі і на суперніцтва з імі за кантроль над славянамі? Ці наадварот, сведчыў пра васальную залежнасць ад хазараў? Бо ў Хазарыі было некалькі «малодшых» каганаў.

Хазарам, паводле «Аповесці мінулых гадоў», плацілі даніну продкі ўсходніх беларусаў, радзімічы. Як у многіх іншых плямёнаў Сярэдняга і Паўднёвага Падняпроўя, хазары бралі «па срэбнай манеце і па вавёрцы з дыму». Толькі ў 885 г. варажскі князь Хельгі, вядомы ва ўсходнеславянскай традыцыі як Алег Вешчы, вызваліў іх ад хазарскай даніны, то бок падпарадкаваў Кіеву.

Такім чынам, да ўмацавання Рурыкавічаў у Ноўгарадзе і Кіеве ў сярэдзіне IX ст. поўнач Беларусі знаходзілася ў зоне ўплыву варагаўрусі (Рускі каганат?), а паўднёвы ўсход падпарадкоўваўся хазарам.

Пра тое, што гэта быў за народ, хазары, і які след пакінулі ў нашай гісторыі, чытайце ў наступных выпусках рубрыкі.

Äðà¢ëÿíàÿ âіçіòî¢êà Ãîìåëÿ

Íåïà¢òîðíàÿ ðàçüáë¸íàÿ àðõіòýêòóðà ãîðàäà ¢ñ¸ ñëàáåé âіäàöü ç-ïàä ñàéäûíãó і ÏÂÕ. Ãîìåëü ãóáëÿå ìàã÷ûìàñöü ïðàñëàâіööà і çàðàáіöü.

Што паказаць турысту ў Гомелі? На другі дзень замежныя госці пачынаюць ветліва, але настойліва адмаўляцца зноў наведаць гомельскі парк з палацам Румянцавых-Паскевічаў. Парк і палац цудоўныя, аднак у кожным еўрапейскім горадзе такі ёсць. Чым тут здзівіш немца?

На думку гомельскага гісторыка Яўгена Малікава, горад мае вялізарны турыстычны патэнцыял. Што кідаецца ў вочы, калі трапляеш на старыя гомельскія вуліцы? Кожны дом упрыгожаны адметнай драўлянай разьбой.

«У нас у горадзе ўсе прызвычаіліся да разьблёнага дэкору. Позірк тубыльца прыцягне хутчэй дом, абшыты сайдынгам з вокнамі ПВХ. Затое замежных гасцей не адцягнуць ад драўляных дамкоў з разьбой — у іх жа такога няма! Фатаграфуюць аздобу на вокнах, дзвярах, пытаюцца ў гаспадароў, ці можна зайсці ўсярэдзіну», — кажа даследчык. Замежнікі дзівяцца, што горад нічога не мае са сваёй унікальнай драўлянай архітэктуры і не спрабуе развіваць спецыяльны турыстычны маршрут.

Ñóïàäàå ç àðíàìåíòàìі ðó÷íіêî¢

Разьблёны дэкор Гомельшчыны як асобную з'яву ў народным мастацтве ніхто да Я.Малікава не даследаваў. Гісторык сабраў унікальную фотабазу. Яна налічвае каля 8000 фотаздымкаў, з інфармацыяй пра амаль 3000 дамоў канца XIX — XX стст. З іх каля 700 дамоў — з самога Гомеля.

Гомельскі драўляны дэкор, які звычайна лічыцца вынікам уплыву Расіі, грунтуецца на старажытных мясцовых традыцыях, лічыць Я.Малікаў. Разьблёныя карункі аканіц і шчытоў паўтараюць тканыя арнаменты ручнікоў. У іх трапляюцца старажытныя матывы. Чым далей на паўднёвы ўсход Беларусі — тым яскравейшыя вышыўкі, тым багацейшая разьба. Рэгіён з самымі яскравымі традыцыямі разьбярства месціцца на сутыку Гомельшчыны, Чарнігаўшчыны і Браншчыны.

Я.Малікаў тлумачыць гэта тым, што там сыходзіцца «веер» асноўных рэк (якія ў старажытнасці выконвалі ролю дарог) верхняга Падняпроўя, што звязваюць гэтую тэрыторыю з традыцыямі захаду (праз Прыпяць), поўначы (вярхоўі Дняпра і Бярэзіны), усходу (Сож і Дзісна), і ўсходнееўрапейскага поўдня (па ніжнім Дняпры). Тут ад старажытнасці сыходзіліся мастацкія традыцыі.

Ïðàåêò «Ñòàðû ãîðàä»

Як жа скарыстаць Гомелю свой унікальны турыстычны «джокер»? Найперш, на думку гісторыкаў, трэба вылучыць у горадзе ахоўную зону з драўлянай забудовай, накшталт стакгольмскага Скансэна.

Такі музей пад адкрытым небам стаў бы турыстычнай візітоўкай Гомеля. Найлепшае месца для яго —тэрыторыя вакол парку Румянцавых-Паскевічаў. Гэта рэальны гістарычны цэнтр места, большая частка якога знаходзіцца ў межах ахоўнай археалагічнай зоны. Тут абмежаваная будаўнічая дзейнасць, так што грошай, выдзеліўшы ўчастак пад музей, горад не страціць. Дый транспартам да яе зручна даехаць турысту з любога пункта Гомеля.

Гісторыкі лічаць, што гэта не мусіць быць суцэльны музеефікаваны раён. Каб дамы не былі мёртвымі экспанатамі. У іх мусяць месціцца мастацкія галерэі, майстэрні, пякарні, кавярні. «У большасці дамкоў безумоўна маюць жыць людзі, каб па вечарах свяціліся вокны», — кажа Я.Малікаў. Абавязкам жыхароў павінна быць захаванне аўтэнтычнага выгляду дамоў. Цяпер з гэтым вялікая праблема: часта гаспадары робяць рамонт, забіваючы сайдынгам непаўторнасць свайго жытла. Заахвоціць іх да захавання можна будзе, напрыклад, ільготамі на камунальныя паслугі.

«Øòî òóò ãëÿäçåöü!»

Даследаванне драўлянай архітэктуры Гомеля яскрава выявіла адзін з грамадскіх комплексаў — нявер'е ў моц, прывабнасць, каштоўнасць сваёй культуры. «Раз-пораз чуеш: ой, знайшлі красату. У нас тут на ўсёй вуліцы такая разьба! Вось у Кіеве прыгажосць — чыстата, дамы высокія!» — кажа Я.Малікаў.

Гэты комплекс прасочваецца нават у мясцовага начальства. Хаця ў адносінах з чыноўнікамі гісторык адзначае пацяпленне. Стаіць задача зарабляць грошы на турызме. «Гарадскія ўлады station ўча адгукаліся наконт ідэі стварэння ў Гомелі музейнага квартала драўлянай забудовы. Аднак... ніхто з іх не верыць у яе рэальнасць!» — з сумам распавядае гісторык.

Äçå ¢çÿöü ãðîøû

Самая вялікая праблема — грошы. Цяпер, замест даследчай працы, Яўген Малікаў вымушаны асноўны час аддаваць пошуку хаця б тэарэтычных крыніц фінансавання свайго праекта. Ён упэўнены, што, акрамя бюджэтных сродкаў і рэспубліканскіх праграмаў развіцця турызму, варта стварыць прывабны інвестыцыйны клімат для мясцовых прадпрымальнікаў. Гэта можа быць зніжэнне альбо адмена часткі падаткаў на нейкі тэрмін для тых, хто перанёс альбо адрамантаваў будынак, стварыў там выставўную залу ці майстэрню.

З вонкавых крыніц фінансавання можна разлічваць на праграмы Еўрасаюза па захаванні драўлянага дойлідства як часткі разнастайнасці еўрапейскай архітэктурнай спадчыны — праз «Усходняе партнёрства». Да таго ж, стварэнне музея павялічыць шанцы на тое, што традыцыі драўлянага архітэктурнага дэкору трапяць у спіс сусветнай спадчыны ЮНЕСКА. А гэта дае надзею на шчодрае фінансаванне...

Пакуль даследчык ходзіць па замкнёным коле. Нейкія рэальныя працы па стварэнні музея могуць быць распачатыя толькі пры наяўнасці ясных крыніц фінансавання. Тым часам дамы парахнеюць, перабудоўваюцца гаспадарамі і зносяцца. А Гомель губляе турыстаў.

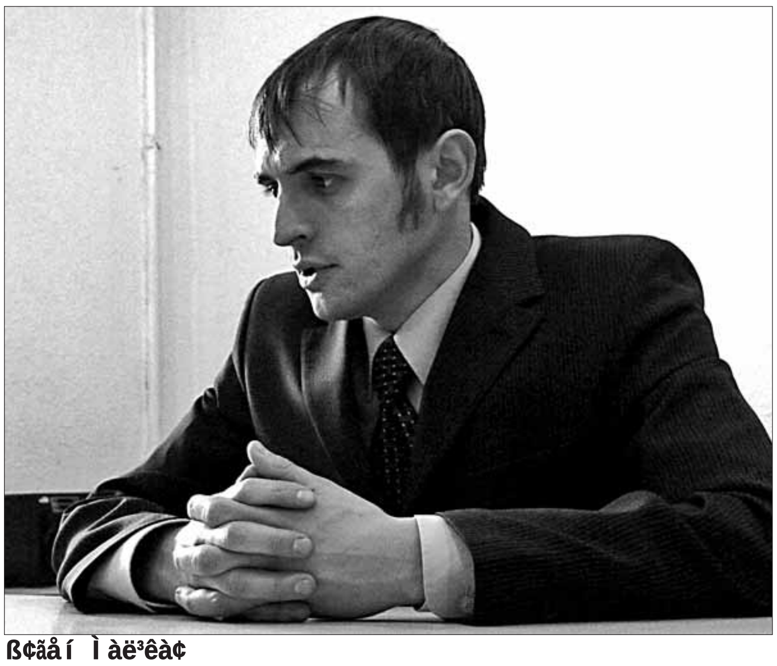

ß¢ãåí Ìàëіêà¢

íàðàäçі¢ñÿ ¢ Ãîìåëі. Ãіñòîðûê, êàíäûäàò ìàñòàöòâàçíà¢ñòâà. Âûâó÷ýííåì äðà¢ëÿíàãà ðàçüáÿíîãà àðõіòýêòóðíàãà äýêîðó çàéìàåööà 14 ãàäî¢, àáàðàíі¢ êàíäûäàöêóþ äûñåðòàöûþ «Äýêàðàòû¢íàÿ äðà¢ëÿíàÿ ðàçüáà ¢ íàðîäíûì äîéëіäñòâå ïà¢äí¸âà-¢ñõîäíіõ ðà¸íа¢ Áåëàðóñі (êàíåö ÕІÕ — 1-ÿ ïàëîâà ÕÕ ñòñò.)».

Ñêëàäçåì íàø ôîòàáàíê íàðîäíû

«Цяпер нашы гарады хутка мяняюць сваё аблічча. Яшчэ 5—10 гадоў — і знікне шараговая забудова, што склалася ў канцы XIX — 1-й палове XX стст. Недаследаваная, яна сыдзе ў нябыт, як большасць архітэктуры XVII—XVIII стст. і амаль усё сярэднявечча. Мы згубім частку сваёй непаўторнасці», — кажа Яўген Малікаў. І прапануе ідэю: кожны з нас можа сфатаграфаваць самабытную архітэктуру свайго роднага горада, мястэчка ці вёскі — і драўляную, і мураваную. «Гэта не так складана — напрыклад, на Мазыр — горад з 110 тыс. насельніцтва — у мяне пайшло дзён пяць. А сучасныя лічбавыя фотаапараты дазваляюць рабіць якасныя здымкі. Сфатаграфаваць, запісаць на дыск і перадаць у мясцовы музей ці школу — нічога не каштуе. А вынік будзе вялізны — фотаздымкі можна выкарыстаць і на краязнаўчым сайце, і ў студэнцкай працы, і ў краязнаўчым артыкуле. Даты пабудовы можна даведацца ў жыхароў ці ў раённым бюро тэхнічнай інвентарызацыі. У выніку мог бы паўстаць сапраўдны народны фотабанк архітэктурнай спадчыны Беларусі», — кажа гісторык.

Сямён Печанко

Ñêàíñýí

ñëîâà ïàõîäçіöü àä íàçâû ïåðøàãà ¢ ñâåöå ýòíàãðàôі÷íàãà ìóçåÿ íàãà êîìïëåêñó ïàä àäêðûòûì íåáàì, ìóçåÿ-â¸ñêі íà âîñòðàâå Þðãàðäýí ó Ñòàêãîëüìå. Çàñíàâàíû ¢ 1891. Ìóçåé áû¢ ðàçìåø÷àíû ïîáà÷ ç ìà¸íòêàì Ñêàíñýí (ïà øâåäñêó skans — óìàöàâàííå), àäñþëü і íàçâà. Ó Ñêàíñýíå áûëі ñàáðàíûÿ äàìû і ïàáóäîâû ç ðîçíûõ êóòêî¢ Øâåöûі і íàâàò öýëûÿ êîìïëåêñû, ÿê, íàïðûêëàä, êóçíÿ, ãóòà, ïÿêàðíÿ. Íàçâà «Ñêàíñýí» ñòàëà øûðîêà âûêàðûñòî¢âàööà äëÿ àáàçíà÷ýííÿ òàêіõ ìóçåÿ¢ ïà ¢ñіì ñâåöå.

Ôàòàãðàôàâàöü áóäûíàê

òðýáà òàê, êàá ïà çäûìêó ìîæíà áûëî ¢çíàâіöü ïàáóäîâó ç óñіì äðàáíіöàìі. Ó êàäð ìóñÿöü òðàïіöü àãóëüíû âûãëÿä, ôàñàä, áàêàâûÿ ÷àñòêі, âûãëÿä ç êóòî¢, óñå ýëåìåíòû — âîêíû, äçâåðû, ø÷ûòû, ðàçüáà, çàâåñû, êëÿìêі... Çäûìàöü òðýáà ÿê óíіêàëüíûÿ äàìû, òàê і ñàìûÿ çâû÷àéíûÿ, íàâàò ó âåëüìі äðýííûì ñòàíå — áî òîëüêі ¢ñå ÿíû ðàçàì ïåðàäàþöü àáë³÷÷à і òðàäûöûі ñòàðîãà ãîðàäà. Êîæíû ôàéë àáàâÿçêîâà ïàøïàðòûçàâàöü — íàçâà ïàñåëіø÷à, âóëіöà, íóìàð äîìà.

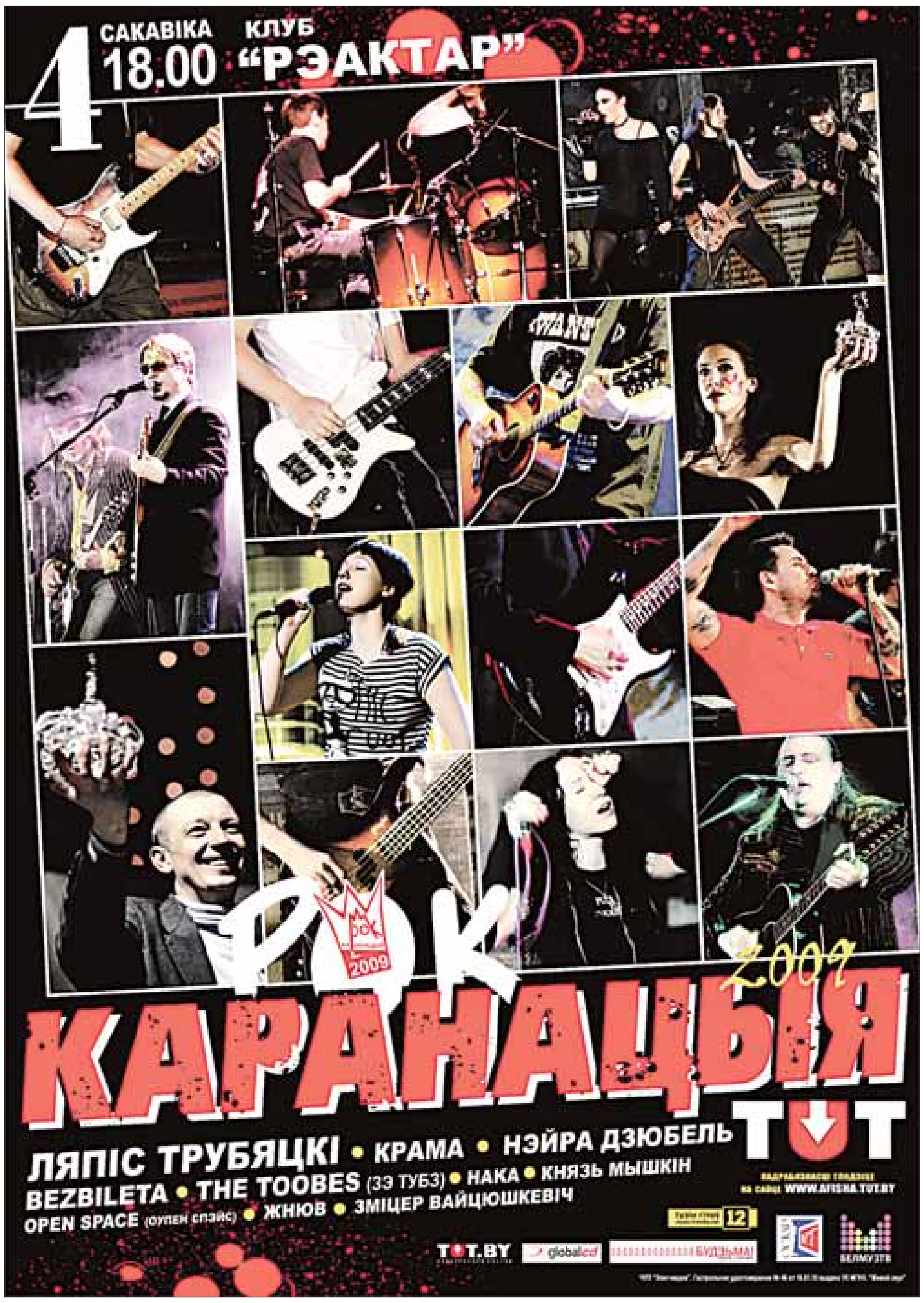

ÊÀ Í ÖÝÐÒÛ

Ðîê-Êàðàíàöûÿ — 2009

4 ñàêàâ³êà à 18-é ó «Ðýàêòàðû» — Ðîê-Êàðàíàöûÿ — 2009. Âûñòóïàþöü: **«Ëÿï³ñ Òðóáÿöêîé»**, **Neuro Dubel**, **«Êðàìà»**, **The Toobes**, **«Áåç á³ëåòà»**, **Naka**, **«Êíÿçü Ìûøê³í»**, **«Æíþâ»**, **Open Space** ³ **Çì³öåð Âàéöþøêåâ³÷**.

«Ýòíà-òðûà «Òðî³öà»

27 ëþòàãà íà Ìàëîé ñöýíå Êóïàëàþñêàãà òýàòðà âûñòóïàå ýòíà-òðûà «Òðî³öà». **Ïà÷àòàê à 19-é.**

Ïîëàöê³ ñøûòàê — 2010

Ïåðøû àäêðûòû ôîëê-ôýñò «Ïîëàöê³ ñøûòàê-2010» àäáóäçåööà **¢ Ïîëàöêó 21 ëþòàãà ¢ Ïîëàöê³ì ãàðàäñê³ì ïàëàöû êóëüòóðû (âóë. Ãîãàëÿ, 15)**. **Ïà÷àòàê à 17-é.** Óäçåë áÿðóöü **«Ïàëàö»**, **«Íàãóàëü»**, **«Ñòàðû Îëüñà»**, **Akana — NHS** (Ì³íñê), à òàêñàìà ãóðò **«Àáâèîòóðà»** (Ìàñêâà).

Mauzer

26 ëþòàãà ¢ êëóáå «Ðýàêòàð» (âóë. Õàðóæàé, 29) âûñòóïàå ãóðò Mauzer. Ïðû ¢äçåëå: **«Ñüöÿíà»**, **Akute**. **Ïà÷àòàê à 18-é.**

Consul Band & Madera Hard Blues

25 ëþòàãà ¢ «Ãðàô³ö³» (çàâ. Êàë³í³íà, 16) âûñòóïàå Consul Band & Madera Hard Blues. Àñíî¢íû ìóçû÷íû ê³ðóíàê âå÷àðûíû, ÿê âû çäàãàäàë³ñÿ, áëþç. **Ïà÷àòàê à 19-é.**

Kriwi

27 ëþòàãà ¢ «Ãðàô³ö³» — Kriwi. **Ïà÷àòàê à 18-é.**

Apple Tea ¢ «Ãðàô³ö³»

28 ëþòàãà à 18-é ó «Ãðàô³ö³» — «Apple Tea». ²íòðûãà âå÷àðûíû — óäçåë ñïåöûÿëüíàãà ãîñöÿ.

²Ì ÏÐÝÇÛ

Äçåíü ðîäíàé ìîâû

Øýðàã ìåðàïðûåìñòâà¢ ç íàãî-äû Ì³æíàðîäíàãà äíÿ ðîäíàé ìîâû àäáóäçåööà **¢ Ì³íñêó 21 ëþòàãà**. Àãóëüíàíàöûÿíàëüíàÿ áåëàðóñêàÿ âûêòî¢êà ïà÷íåööà **à 11-é ó äâîðû íàé çàëå êàñö¸ëà Ñâ.Ñûìîíà ³ Àëåíû (ïë. Íåçàëåæíàñö³, 5)**. Ó **òûì æà ïàìÿøêàíí³ à 13-é** àäáóäçåööà ïðýçåíòàöûÿ áåëàðóñê³õ âûäàííÿ¢. Ñÿðîä ³õ — íîâàÿ êí³ãà Ðûãîðà Áàðàäóë³íà «Íàâîøòà».

Ãóêàííå âÿñíû ç ãóðòàì Guda

20 ëþòàãà à 13-é — ãóêàííå âÿñíû ç ãóðòàì Guda — âÿñ¸ëûÿ êàðàãîäû, ñïàëüâàííå ïóäçiëà Çiìû, äóæàííi ìãóëüíi íà ïàâåòðû. Ç áëiíàìi, òðàäû-öûéíàé ÿå÷íÿé, ñïå÷àíàé íà âîãíiø÷û. Çàï³ñ íà ìåðàïðûåìñòâà ïà ò.: (029) 669-37-31.

Ðýéä ïðýçåíòàöûé ARCHE ïà Áåëàðóñ³

Ïðýçåíòàöûÿ ë³òàðàòóðíàãà íóìàðà ÷àñîï³ñà ARCHE (10'2009) ç óäçåëàì ï³ñüìåíí³êà¢ Â³êòàðà Ìàðö³íîâ³÷à, Àðö¸ìà Àðàøîíêà, Â³òàëÿ Ðûæêîâà ³ ãàëî¢íàãà ðýäàêòàðà ÷àñîï³ñà Âàëåðà Áóëãàêàâà àäáóäçåööà ¢ **Â³öåáñêó 19 ëþòàãà**. Ìåñöà ³ ÷àñ óäàêëàäíÿþööà. Äàâåäê³ ïðàç ò.: (029) 545-20-36 (Â³òàëü Ðûæêî¢).
Ïðýçåíòàöûÿ ã³ñòàðû÷íàãà íóìàðà ARCHE (11-12'2009) ïðîéäçå **¢ Ìàã³ë¸âå 28 ëþòàãà**. Óäçåë áÿðóöü à¢òàðû: ². Ìàðçàëþê, À.Áàöþêî¢, Â.Å¢ìÿíüêî¢, Ñ.Àñòàíêîâ³÷, à òàêñàìà ãàëî¢íû ðýäàêòàð ÷àñîï³ñà Âàëåð Áóëãàêà¢. Ìåñöà ïðàâÿäçåííÿ — **Ïàëàö êóëüòóðû Ìàã³ë¸¢ñêàé âîáëàñö³ (ïð. Ïóøê³íñê³, 7)**. **Ïà÷àòàê à 14-é.**

Ñåì öóäà¢ Áåëàðóñ³

26 ëþòàãà à 18-é ó á³áë³ÿòýöû ³ìÿ Ö¸òê³ (âóë.Òàëáóõ³íà, 12à) — âàíäðî¢íà-ýñòýòû÷íû ïðàåêò «Ñåì öóäà¢ Áåëàðóñ³. Öóä ïåðøû: Ñàô³éñê³ ñàáîð». Âàñ ÷àêàå ñóñòðý÷à ç íàðîäæàíûì³ êàëÿ Ñàô³³ (Ïÿòðî Âàñþ÷ýíêà, Íààóì Ãàëüïÿðîâ³÷, Þðàñü Ïàöþïà) ³ ç íàòõí¸íûì³ Ñàô³ÿé (Âàñ³ëü Æóêîâ³÷, Âàëÿíö³íà Êî¢òóí, Ëþäì³ëà Ðóáëå¢ñêàÿ, Çì³öåð Ñ³äàðîâ³÷, Âàäç³ì Ñïðûí÷àí). Óâà-õîä âîëüíû.

ÂÛÑÒÀÂÛ

Áàëòûéñê³ øëÿõ, ÿê³ çìÿí³¢ ñâåò

Ó Ã³ñòàðû÷íûì ìóçå³ (âóë. Ìàðêñà, 12) **äà 18 ëþòàãà äà 14 ñàêàâ³êà** ïðàöóå ôîòàâûñòàâà «Áàëòûéñê³ øëÿõ, ÿê³ çìÿí³¢ ñâåò. Ïàäçå³ 23 æí³¢íÿ 1989 ã.», ïðûñâå÷àíàÿ 20-é ãàäàâ³íå íàéáóéíåéøàé ñ³ìâàë³÷íàé àêöû³ íàðîäà¢ Ë³òâû, Ëàòâ³³ ³ Ýñòîí³³ çà íåçàëåæíàñöü. Òûñÿ÷û ëþäçåé, ïàáðà¢øûñÿ çà ðóê³, óòâàðûë³ æûâû ëàíöóã, ÿê³ çëó÷û¢ òðû áàëòûéñê³ÿ äçÿðæàâû ¢ ³õ ³ìêíåíí³ äà ñâàáîäû.

Numbers & Doors

Ó ãàëåðý³ ñó÷àñíàãà ìàñòàöòâà «¡» (ïð. Íåçàëåæíàñö³, 37à) äà 28 ëþòàãà ïðàöóå âûñòàâà ²ãàðà Êîðçóíà «Numbers & Doors».

Êâåòêàâû áàëü

Ó Ìóçå³ ã³ñòîðû³ ë³òàðàòóðû (âóë.Áàãäàíîâ³÷à, 13) äà 9 ñàêàâ³êà ïðàöóå âûñòàâà ôëàðû-ñòà Äç³íû Øûìóê «Êâåòêàâû áàëü». Äç³íà Øûìóê — ïåðøû áåëàðóñê³ ôëàðûñò, ÿíà ïðàöóå ¢ òýõí³öû àøû-áàíà. Ãýòà æûâàï³ñ ðàñë³íàì³. Ìàñòàê, çá³ðàþ÷û ³ çàñóøâàþ÷û êâåòê³, ç¸ëê³, ë³ñöå, ñòâàðàå ç ³õ äàïàìîãàé òâîðû.

ÒÝÀÒÐÛ

17 ëþòàãà

Êóïàëà¢ñê³ òýàòð (Ìàëàÿ ñöýíà) — «Ç³ìà»
Êóïàëà¢ñê³ òýàòð — «Translations»
Òýàòð îïåðû ³ áàëåòà — «Ëåãåíäà ïðà Óëåíøï³ãåëÿ»
Òýàòð ³ìÿ Ãîðêàãà — «Ðàñïóñí³ê»
Òýàòð áåëàðóñêàé äðàìàòóðã³³ — «Êàëàñû ïàä ñÿðïîì òâà³ì»

18 ëþòàãà

Òýàòð ëÿëåê — «×àìó ñòàðýþöü ëþäç³?..»
Òýàòð þíàãà ãëåäà÷à — «Êàðàëå¢ñòâà êðûâûõ ëþñòýðàê»
Êóïàëà¢ñê³ òýàòð (Ìàëàÿ ñöýíà) — «Ç³ìà»
Êóïàëà¢ñê³ òýàòð — «Translations»
Òýàòð ³ìÿ Ãîðêàãà — «Çëî¢ëåíû ¢ ñ³ëî»
Òýàòð îïåðû ³ áàëåòà — «²àëàíòà»
Òýàòð áåëàðóñêàé äðàìàòóðã³³ — «×àéêà»

19 ëþòàãà

Òýàòð ëÿëåê — «Ã³ñòîðûÿ àäíàãî ãîðàäà»
Êóïàëà¢ñê³ òýàòð (Ìàëàÿ ñöýíà) — «Ãåíäýëüáàõ»
Òýàòð áåëàðóñêàé äðàìàòóðã³³ — «Øëÿõ ó Öàðãðàä»
Òýàòð ³ìÿ Ãîðêàãà — «Æàí³õ³»
Êóïàëà¢ñê³ òýàòð — «×îðíàÿ ïàííà Íÿñâ³æà»

20 ëþòàãà

Òýàòð ëÿëåê — «×ûðâîíû Êàïòóðîê»
Òýàòð áåëàðóñêàé äðàìàòóðã³³ — «Ã³ñòîðûÿ äâóõ ñàáàê»
Òýàòð þíàãà ãëåäà÷à — «Ñÿñòðà ìàÿ Ðóñàëà÷êà»
Òýàòð áåëàðóñêàé äðàìàòóðã³³ — «Êàë³ ñêîí÷ûööà âàéíà»
Òýàòð ³ìÿ Ãîðêàãà — «Âàëÿíö³íà¢ äçåíü»
Òýàòð îïåðû ³ áàëåòà — «Ðûãàëåòà»
Êóïàëà¢ñê³ òýàòð — «×îðíàÿ ïàííà Íÿñâ³æà»

21 ëþòàãà

Òýàòð ëÿëåê — «Êîò ó áîòàõ»
Òýàòð îïåðû ³ áàëåòà — «Òðû ïàðñþ÷ê³»
Òýàòð þíàãà ãëåäà÷à — «Ìà¢ãë³»
Êóïàëà¢ñê³ òýàòð — «Ïðûãîäû Çàðàíê³ ³ ßíê³»
Òýàòð áåëàðóñêàé äðàìàòóðã³³ — «Íÿçâàíû ãîñöü»
Òýàòð ³ìÿ Ãîðêàãà — «Äàõîäíàå ìåñöà»
Òýàòð îïåðû ³ áàëåòà — «Áàÿäýðêà»
Êóïàëà¢ñê³ òýàòð — «Âå÷àð»

22 ëþòàãà

Êóïàëà¢ñê³ òýàòð — «²âîíà, ïðûíöýñà Áóðãóíäñêàÿ»

23 ëþòàãà

Òýàòð ³ìÿ Ãîðêàãà — «Àíäæýëà ³ ³íøûÿ»
Òýàòð îïåðû ³ áàëåòà — «×óæîå áàãàööå í³êîìó íå ñëóæûöü»
Òýàòð þíàãà ãëåäà÷à — «Ë³ñà ³ â³íàãðàä»

24 ëþòàãà

Òýàòð þíàãà ãëåäà÷à — «Áë³íäàæ»
Òýàòð ³ìÿ Ãîðêàãà — «Óòàéìàâàííå íàðàâ³ñòàé»
Òýàòð îïåðû ³ áàëåòà — «Êàðìýí»
Òýàòð áåëàðóñêàé äðàìàòóðã³³ — «Ñ¸ñòðû Ïñ³õå³»
Êóïàëà¢ñê³ òýàòð (Ìàëàÿ ñöýíà) — «Ìàëåíüê³ ñâåò»
Êóïàëà¢ñê³ òýàòð — «ßäâ³ãà»

25 ëþòàãà

Òýàòð ëÿëåê — «Áàëàäà ïðà áåëóþ â³øíþ»
Òýàòð þíàãà ãëåäà÷à — «Áë³íäàæ»
Êóïàëà¢ñê³ òýàòð (Ìàëàÿ ñöýíà) — «Ñòàðàìîäíàÿ êàìåäûÿ»
Òýàòð ³ìÿ Ãîðêàãà — «Àä'þòàíò Øà ßãî Âÿë³êàñö³»
Òýàòð îïåðû ³ áàëåòà — Êàíöýðò ç òâîðà¢ Ñ.Êàðòýñà. Þá³ëåé.
Êóïàëà¢ñê³ òýàòð — «Ï³íñêàÿ øëÿõòà»
Òýàòð áåëàðóñêàé äðàìàòóðã³³ — «Êàáàëà ñâÿòîø (Ìàëüåð)»

26 ëþòàãà

Òýàòð îïåðû ³ áàëåòà — «Êàðì³íà Áóðàíà. Êàðìýí-ñþ³òà»
Òýàòð ëÿëåê — «×àéêà. Äîñâåä ïðà÷ûòàííÿ»
Òýàòð áåëàðóñêàé äðàìàòóðã³³ — «Âàíäðî¢í³ê³ ¢ Íüþ-¨ðêó»
Òýàòð þíàãà ãëåäà÷à — «Íàòàòê³ ìóçûê³-âàð'ÿòà»
Òýàòð ³ìÿ Ãîðêàãà — «Ïàê³íóòàÿ æàí÷ûíà (Ìà÷àõà)»
Êóïàëà¢ñê³ òýàòð — «Ï³íñêàÿ øëÿõòà»

27 ëþòàãà

Òýàòð ëÿëåê — «Æóäàñíû ñïàäàð À¢»
Òýàòð þíàãà ãëåäà÷à — «Øûòàÿ ëÿëüêà Ðýãåäç³ Ýí»
Êóïàëà¢ñê³ òýàòð — «Âÿñåëëå»
Òýàòð ³ìÿ Ãîðêàãà — «Áåã»
Òýàòð îïåðû ³ áàëåòà — «Áàãåìà»

28 ëþòàãà

Òýàòð þíàãà ãëåäà÷à — «Áàðìàëåé»
Òýàòð ëÿëåê — «Ï³ï³-Ä๣àÿïàí÷îõà»
Êóïàëà¢ñê³ òýàòð — «Âÿñåëëå»
Òýàòð ³ìÿ Ãîðêàãà — «Çëî¢ëåíû ñåòêàé»
Òýàòð áåëàðóñêàé äðàìàòóðã³³ — «Àäâå÷íàÿ ïåñíÿ»
Òýàòð îïåðû ³ áàëåòà — «Ñïÿ÷àÿ ïðûãàæóíÿ»

Ñàìûÿ ö³êàâûÿ âûñòóïû áåëàðóñê³õ ñïàðòî¢öà¢ ó Âàíêóâåðû

Äàòà	Äûñöûïë³íà	×àñ (ìÿñöîâû, áåëàðóñê³)
Á³ÿòëîí		
18, ÷àöâåð	²íäûâ³äóàëüíàÿ ãîíêà 15 êì (æàí÷ûíû)	10.00 (20.00)
	²íäûâ³äóàëüíàÿ ãîíêà 20 êì (ìóæ÷ûíû)	13.00 (23.00)
21, íÿäçåëÿ	Ãîíêà ç ìàñàâûì ñòàðòàì 15 êì (ìóæ÷ûíû)	10.45 (20.45)
	Ãîíêà ç ìàñàâûì ñòàðòàì 12,5 êì (æàí÷ûíû)	13.00 (23.00)
23, à¢òîðàê	Ýñòàôåòà 4õ6 êì (æàí÷ûíû)	11.30 (21.30)
Ôðûñòàéë		
24, ñåðàäà	Àêðàáàòûêà, ô³íàë (æàí÷ûíû)	19.30 (05.30)
25, ÷àöâåð	Àêðàáàòûêà, ô³íàë (ìóæ÷ûíû)	18.00 (04.00)
Õàêåé ç øàéáàé		
17, ñåðàäà	Ô³íëÿíäûÿ — Áåëàðóñü (ìóæ÷ûíû, ãðóïà Ñ)	12.00 (22.00)
19, ïÿòí³öà	Øâåöûÿ — Áåëàðóñü (ìóæ÷ûíû, ãðóïà Ñ)	12.00 (22.00)
20, ñóáîòà	Ãåðìàí³ÿ — Áåëàðóñü (ìóæ÷ûíû, ãðóïà Ñ)	21.00 (07.00)

Ê²ÍÎ

Àë³ìï — íà õìàðà÷îñå, À³ä — ïàä Ãàë³âóäàì

Ïåðñ³ Äæýêñàí ³ âûêðàäàëüí³ê ìàëàíàê (Percy Jackson & the Olympians: The Lightning Thief)
ÇØÀ — Êàíàäà, 2010, êàëÿðîâû, 120 õâ.
Ðýæûñ¸ð: Êðûñ Êàëàìáóñ
Ðîë³ âûêîíâàþöü: Ëîãàí Ëåðìàí, Ï³ðñ Áðîñíàí, Óìà Òóðìàí
Æàíð: Ïàäëåòêàâàÿ ïðûãîäû ïàâîäëå ðàìàíà Ðûêà Ðû îðäàíà
Àäçíàêà: 4,5 (ç 10)

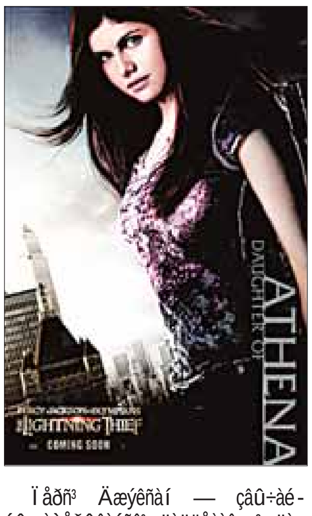

Ïåðñ³ Äæýêñàí — çâû÷àéíû àìåðûêàíñê³ ïàäëåòàê. ² ïàçàøëþáíû ñûí áîãà Ïàñåéäîíà. Àë³ìï³éñê³ÿ êàëåã³ áàöüê³ â³íàâàöÿöü õëîïöà ¢ âûêðàäàíí³ ìàëàíàê ³ ïàãðàæàþöü çí³ø÷ûöü ñâåò, êàë³ íå âåðíå. Ó êàìïàí³³ ç äà÷êîþ Àô³íû ³ ãàðýçë³âûì ñÿáðàì-ñàòûðàì ïàäëåòàê âûïðà¢ëÿåööà ¢ ïàäàðîææà ïà Çëó÷àíûõ Øòàòàõ, êàá ñóñòðýööà ç Ìåäóçàé Ãàðãîíàé, Ëåðíåéñêàþ ã³äðàé ³ çëîñíûì ïàíêàì À³äàì.

Êàðö³íà Êàëàìáóñà — äàâåäí³ê ïà ãðýöê³õ ì³ôàõ äëÿ ïà÷àòêîâûõ êëàñà¢. «Äçåòê³ — ãýòà ôóðûÿ. Ó êåíòà¢ðà — êîíñê³ àçàäàê, ó ñàòûðà — êàçë³íûÿ íîã³. À Ëåðíåéñêàÿ ã³äðà — âÿë³êàÿ áÿêà».

Ôóðûÿ ïðû ãýòûì — íàñòà¢í³öà àíãë³éñêàé ë³òàðàòóðû, êåíòà¢ð — Ï³ðñ Áðîñíàí ó ³íâàë³äíàé êàëÿñöû, à ñàòûð — àôðààìåðûêàíåö. Óìà Òóðìàí äýìàíñòðóå çìÿ³íûÿ «ãàðãîíà¢ñê³ÿ» âàëàñû, Ëîãàí Ëåðìàí ë¸òàå ¢ êðûëàòûõ êåäàõ.

² ¢æî íå çäç³¢ëÿå, øòî Àë³ìï ìåñö³ööà íà õìàðà÷îñå, à ¢âàõîä ó À³ä — ïàä Ãàë³âóäàì.

Ãýòàÿ ñòóæêà — ÿø÷ý ³ ïà÷àòêîâûÿ êëàñû äëÿ íîâûõ ãàë³âóäñê³õ áàãî¢çîðàê: Ëîãàíà Ëåðìàíà, Àëÿêñàíäðû Äàääàðû¸, Äæýéêà Ýéáåëà. ßíû êîë³ñü çìåíÿöü Á³íà, Áðîñíàíà, Òóðìàí íà ãàëî¢íûõ ðîëÿõ.

Àíäðýé Ðàñ³íñê³

Ñïàä÷ûíà Áàðàçíû

Ó Íàöûÿíàëüíûì ìàñòàöê³ì ìóçå³ (âóë.Ëåí³íà, 20) ³äçå âûñòàâà «Ëÿâîí Áàðàçíà. Ñïàä÷ûíà». ßíà ïðûìåðêàâàíàÿ äà 80-ãîääçÿ ç äíÿ íàðàäæýííÿ ìàñòàêà, ìàñòàöòâàçíà¢öû, ýòíîãðàôà ³ íàñòà¢í³êà.

Ãýòà Áàðàçíà íàòõí³¢ ñâà³ì ïðûêëàäàì äà âûâó÷ýííÿ íàøàãà ìàñòàöòâà Çÿíîíà Ïàçíÿêà, Ì³õàñÿ Ðàìàíþêà äû ìíîã³õ ³íøûõ.

Ëÿâîí Áàðàçíà çàã³íó¢ ïðû íÿâûñâåòëåíûõ àáñòàâ³íàõ 15 æí³¢íÿ 1972 ãîäà ¢ äâîðûêó ïàä âîêíàì³ ìàéñòýðí³.

ßãî çàáië³ í³áû âûïàäêîâûÿ çëîäçå³. Ïåðàä çàáîéñòâàì Ëÿâîí Áàðàçíà ðûõòàâà¢ àêöû³ ïðàòýñòó ³íòýë³ãåíöû³ ñóïðàöü ðàçáóðýííÿ Íÿì³ã³.

Ëÿâîí Áàðàçíà áû¢ ÿðêàé àñîáàþ ç ïëåÿäû ñòâàðàëüí³êà¢ ýòí³÷íàãà ñòûëþ — íàöûÿíàëüíàé òýìàòûê³ ¢ íàøûì ìàñòàöòâå 1960-õ. Ýêñïàç³öûÿ, äçå ¸ñöü ³ ôîòàçäûìê³ çàñíà³ñòûõ çáîðà¢, ³ ìàëþíê³, ³ æûâàï³ñ — äàí³íà ïàìÿö³ ìàñòàêó ³ ãðàìàäñêàìó äçåÿ÷ó.

Âÿë³êóþ êàøòî¢íàñöü ìàå ïðàäñòà¢ëåíàÿ íà âûñòàâå ãðàô³êà. Áàðàçíà ç íàòóðû ìàëÿâà¢ àòîýíòû÷íûÿ ¢áîðû. Ìíîã³ì áóäçå ö³êàâà ïàáà÷ûöü øê³öû, çàìàë¸¢ê³ ñòàðîãà Ì³íñêà ³ âàêîë³öà¢ ñÿðýäç³íû ì³íóëàãà ñòàãîääçÿ.

Óñ¸ ãýòà äýìàíñòðóåööà ¢ïåðøûíþ.

Âûñòàâà «Ëÿâîí Áàðàçíà. Ñïàä÷ûíà» áóäçå òðûâàöü äà 8 êðàñàâ³êà.

ÑÕ

Áûë³ Àäíàêëàñí³ê³, Âêîíòàêòå, öÿïåð ÿø÷ý ³ Buzz

Google ñòâàðûë íîâóþ ñàöûÿëüíóþ ñåòêó.

Google працягвае наступ. Следам за сэрвісам Google Wave з'явіўся новы – Buzz, які дасць магчымасць весці онлайн-дзённікі ўнутры паштовай скрынкі.

Такім чынам Google хоча канкураваць з Facebook-ам і Twitter-ам — самымі папулярнымі на Захадзе кантактавымі сеткамі.

Сэрвіс інтэграваны ў паштовую скрыню. Gmail-аўская пошта зручная, яна шмат для каго стала свайго роду аддаленым працоўным сталом.

З дапамогай Buzz можна будзе дзяліцца любой інфармацыяй са сваёй паштовай скрыні. Карыстальнікі змогуць перадаваць паведамленні, трансляваць запісы з акаўнтаў на Twitter-ы, Flickr-ы, Picasa, Google Reader, дэманстраваць ролікі з YouTube.

Тым часам Facebook вырашыў развіваць уласную паштовую службу.

Выбар для карыстальнікаў робіцца ўсё шырэйшы. Часам аж вочы разбягаюцца.

Алесь Пілецкі

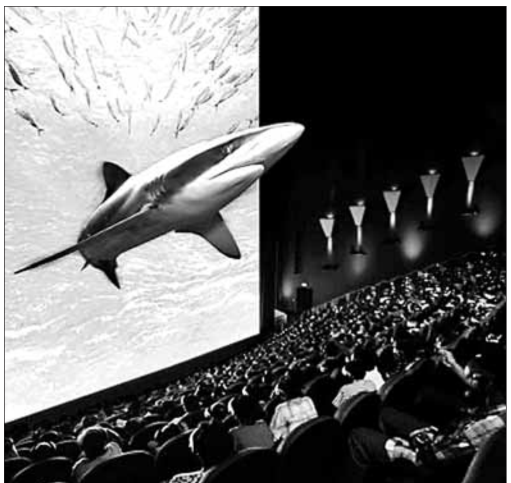

Ñàïðà¢äíàÿ áåëàðóñêàÿ êóõíÿ

Êàøà ðàññûïíàÿ ç áóéíûõ êðóï, ïà-ñòàðàäà¢íÿìó

0,75 ë êðóï, 200 ã ìàñëà, ñîëü, öàñòà äëÿ âàìàçê³ ø÷ûë³í

Крупы прасеяць праз сіта, каб ачысціць ад мукі, насыпаць у рондаль, паставіць на агонь і мяшаць лыжкай, пакуль крупы не нагрэюцца. Затым дадаць масла і працягваць мяшаць, пакуль масла не растопіцца. Заліць крупы кіпнем, перакласці ў гаршчок, накрыць крышкай, абмазаць шчыліны цестам і на 3—4 гадзіны паставіць у печ або духоўку.

Масла для гэтай кашы можна спачатку растапіць і заліць у крупы, а далей гатаваць, як напісана вышэй.

Ç êí³ã³: Â³íöýíòà Çàâàäñêàé «Êóõàðêà ë³òî¢ñêàÿ», 1858, ïåðàêëàä ÍÁ

Áûâàå ³íôàðêò, à áûâàå «ðàçá³òàå ñýðöà»

Âó÷îíûÿ äàêàçàë³, øòî «ðàçá³òàå ñýðöà» — íå âûäóìêà ðàìàíò³êà¢.

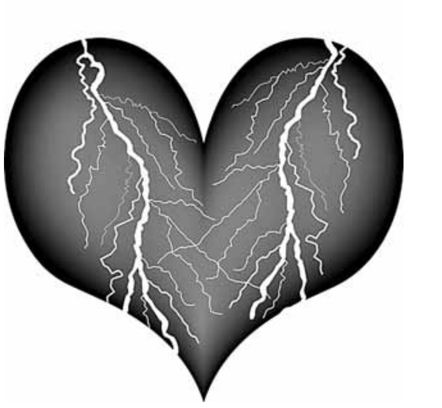

Гэта хвароба, якая можа здарыцца ад моцнага эмацыйнага ці фізічнага шоку.

Стрэс ад страты каханага, аварыі ці нечаканага з'яўлення сяброў з крыкамі «З днём народзінаў!» можа выклікаць прыступ, вельмі падобны да інфаркту.

Сіндром «разбітага сэрца» быў апісаны японскімі даследчыкамі. Яны выказалі здагадку, што прычынай можа быць рэзкі выкід у кроў гармонаў стрэсу, такіх, як адрэналін.

Амерыканскія спецыялісты назіралі падобныя сімптомы ў 70 пацыентаў у 2004–2008 гадах. Кожнаму пятаму трэба было неадкладнае лячэнне. Ва ўсіх былі сімптомы сардэчнага прыступу: рэзкі боль у грудзях, цяжкое дыханне.

Аднак навукоўцы адзначаюць, што сіндром «разбітага сэрца» не нясе смяротнае небяспекі. Амаль усе, хто трапляе ў аддзяленне «хуткай» у крытычным стане з гэтай хваробай, выжываюць. Праблема ў іншым: рэдкае і малавывучанае захворванне цяжка дыягнаставаць. І паколькі хвароба «маскіруецца» пад інфаркт, пацыента і лечаць адпаведна. Між тым, многія працэдуры звычайнага «пасляінфарктнага» набора пацыентам з «разбітым сэрцам» не патрэбныя.

Наста Шамрэй

3D-ê³íàòýàòð ìîæà øêîäç³öü çäàðî¢þ

Ñöâÿðäæàþöü àôòàëüìîëàã³.

У Беларусі з аншлагам прайшлі паказы «Аватара» ў 3D-фармаце ў кінатэатры «Кіеў». Цікавасць зразумелая. Калі на Захадзе 3D-кінатэатры сталі звычайнай з'явай, у нас адкрыўся першы. Шмат хто сцвярджае, што прыход новых тэхналогій робіць чарговую рэвалюцыю ў мастацтве кіно. Як з'яўленне гуку і колеру некалі.

Існуюць і схаваныя недахопы, якія не афішуюцца. Амерыканскія афтальмолагі заўважылі, што для некаторых людзей паход у 3D-кінатэатр сканчаецца галаўным болем — іх мозг адмаўляецца ўспрымаць такі фільм.

Зрэшты, наўрад ці нехта адмовіцца ад новых тэхналогій. Квіткі ў «Кіеў» каштуюць у два разы больш, чым ў звычайны кінатэатр, а яго расклад распісаны да лета.

АП

Ïðûâàòíûÿ àáâåñòê³

ÏÀÑËÓÃ²

Ðýñòà¢ðàöûÿ ñòàðûõ ðý÷à¢ (öàöê³, ëÿëüê³, æûâàï³ñ). Ò.: (029) 969-00-04 (Velcom), 570-66-35 (ÌÒÑ) (Àëà).

Ïðàäàåööà àêàðäýîí Weltmaster 41/120 êîøòàì 1000 äàëÿðà¢. Ò.: (029) 986-76-05.

ÏÀÄÀÐÎÆÛ

Àíòîí Àñòàïîâ³÷ çàïðàøàå ¢ ñÿáðî¢ñêàå ïàäàðîææà 7 ñàêàâ³êà ïà ìàðøðóöå: Ì³íñê—²¢å—Ë³ïí³øê³—Ñóáîòí³ê³—Æàìûñëà¢—Òðàêåë³—Áîëüöåí³ê³—Áåíÿêîí³—Ãàéöþí³øê³—Êàíâåë³øê³—Ì³íñê. Ò.: (029) 111-73-32, (017) 262-73-43.

Ïðûâàòíûÿ àáâåñòê³ ¢ «ÍÍ» (íå áîëüø çà 15 ñëîâà¢) ìîæíà ïàäàöü áÿñïëàòíà. Äàñûëàéöå ïîøòàé (à/ñ 537, 220050, Ì³íñê) ö³ ïðàç e-mail (nn@nn.by) àáî ðàçìÿø÷àéöå íà ôîðóìå ñàéòà www.nn.by. Äûê ñêàðûñòàéöåñÿ!

Ö³ ãàòîâà âàø ïðà¢ëÿöü øàñö³ãîäàê ó øêîëó

Íå ñïÿøàéöåñÿ. Ìîæà, õàé ìàëîå ³ ïàñÿäç³öü.

Значная частка дзяцей, якія пачынаюць навучанне ў школе ў шэсць гадоў, не гатовыя да яе. Пра гэта паведаміў галоўны пазаштатны дзіцячы псіхіятр Мінска і Беларусі Вадзім Кірылюк.

Спецыяліст сказаў, што вясной у Мінску пройдзе акцыя «Ці гатова ваша дзіця да школы?» Бацькі змогуць атрымаць кансультацыі псіхолагаў і псіхатэрапеўтаў Гарадскога клінічнага дзіцячага псіханеўралагічнага дыспансера і дзіцячых паліклінік горада наконт гатоўнасці іх дзяцей да школы.

У 2009 годзе падчас такой акцыі да спецыялістаў звярнулася больш за паўтары тысячы чалавек. Па псіхалагічных паказчыках аказаліся не гатовымі ісці ў школу 52% дзяцей.

Псіхалагічная гатоўнасць да школы не звязаная з уменнем чытаць і лічыць, а вызначаецца ўзроўнем псіхічнага развіцця для засвання школьнай праграмы і здольнасцю вучыцца ў калектыве аднагодкаў.

Празмерныя разумовыя і фізічныя нагрузкі негатыўна ўплываюць на здароўе дзіцяці. Не варта перагружаць дзіця, аддаючы яго «ледзь ці не з трох гадоў у некалькі гурткоў, у тым ліку англійскай мовы». Дзіця не трэба прыспешваць з развіццём, а неабходна падыходзіць да працэсу разумна, адзначыў спецыяліст.

БелаПАН

Þë³³ ïàòðýáíà íàøà äàïàìîãà

У Гродне жыве Юля Данільчык. У 16 гадоў рост дзяўчынкі складае 130 см, а вага — 30 кг. Яна адзіная ў краіне з дыягназам — хвароба Вальдмана.

У дзяўчыны 4-я ступень страты здароўя. Яна нарадзілася абсалютна здаровай, а ў 4 гады здарыўся нейкі збой, Юля захварэла. Дыягназ — хвароба Вальдмана. Яна адзіная ў краіне з такім дыягназам. Хвароба не дае дзяўчыне расці, набіраць вагу, жыць паўнавартасным жыццём.

У 16 гадоў рост Юлі складае 130 сантыметраў, а вага — 30 кілаграмаў. Яна ўвесь час знаходзіцца на найстражэйшай дыеце, есць толькі па гадзінах. Ёй неабходна спецыяльнае харчаванне. Кошт аднаго пачка складае 45 тысяч рублёў, хапае яго на 3—4 дні.

Кожныя паўгода дзяўчына ляжыць у бальніцы. Аналізы, абследаванні, працэдуры, кропельніцы, таблеткі... У 16 гадоў пакутліва пераносіць гэта. Але Юлія імкнецца перамагчы хваробу.

У канцы мінулага года ў Юліі і яе бацькоў з'явіўся шанец. Адгукнуліся медыкі з Германіі, сям'я Данільчык атрымала запрашэнне на абследаванне і лячэнне ў нямецкую клініку. Лячэнне платнае. На працягу 2010 г. бацькам

Юлі неабходна сабраць 30 000 еўра. Але чым раней, тым лепш, бо хвароба прагрэсуе. Сям'я сабраць такія сродкі самастойна не ў стане.

Калі ёсць людзі, неабыякавыя да чужога гора, адгукнемся.

Ðàõóíàê ó áåëàðóñê³õ ðóáëÿõ:
ÀÀÒ «ÀÀÁ Áåëàðóñáàíê» ô³ë³ÿë 400, àääçÿëåííå 400, êîä 752. Äàìîâà äàáðà÷ûííàãà ðàõóíêó ¹ 000000016. Ñóáêàðýñïàíäýíöê³ ðàõóíàê ¹ 3819382100034 íà ³ìÿ Äàí³ëü÷ûê Àêñàíà ²âàíà¢íà. Ìýòà: íà àáñëåäàâàííå ³ ëÿ÷ýííå çà ìÿæîé Äàí³ëü÷ûê Þë³³ Àëåãà¢íû.
Ðàõóíàê ó å¢ðà:
ÀÀÒ «ÀÀÁ Áåëàðóñáàíê» ô³ë³ÿë 400, àääçÿëåííå 400, êîä 752. Äàìîâà äàáðà÷ûííàãà ðàõóíêó ¹ 9780000000002. Ñóáêàðýñïàíäýíöê³ ðàõóíàê ¹ 3819382100047 íà ³ìÿ Äàí³ëü÷ûê Àêñàíà ²âàíà¢íà. Ìýòà: íà àáñëåäàâàííå ³ ëÿ÷ýííå çà ìÿæîé Äàí³ëü÷ûê Þë³³ Àëåãà¢íû.
Òýëåôîíû Àêñàíû ²âàíà¢íû, ìàìû Þë³³: 8(0152) 53-00-47, (33) 689-60-41.

Ãàçåòêà äçåòêàì

ÊÀËÛÕÀÍÊÀ

Áàþ-áàþ, ëþë³-ëþë³.
Ãýòà ïåñåíüêà ìàòóë³.
Çàêðûâàéöå, äçåòê³, âî÷û,
Äîáðàé íî÷û, äîáðàé!
Äîáðàé íî÷û, äîáðàé íî÷û!

Ñï³öü íàä ëåñàì àáëà÷ûíêà,
Çàñûíàé, ìàÿ äçÿ¢÷ûíêà,
Äîáðàé íî÷û, äîáðàé íî÷û,
Çàñûíàé, ìîé ëþáû õëîï÷ûê.

Äçåä Áàþí íå ñïà÷ûâàå —
Êàëûõàíêó äçåòêàì áàå.
Çàñûíàéöå, êàë³ ëàñêà,
Âàì ïðûñí³ööà ¢íî÷û êàçêà.

Ñï³öü íàä ëåñàì àáëà÷ûíêà,
Çàñûíàé, ìàÿ äçÿ¢÷ûíêà,
Äîáðàé íî÷û, äîáðàé íî÷û,
Çàñûíàé, ìîé ëþáû õëîï÷ûê.

Ëåàí³ä Ïðàí÷àê

ÊÅÌ²Ê²

Ïàìÿíÿé àäíó ë³òàðó, ³ âûéäçå...

êàñà — ³ âûéäçå ðàãàòàÿ...

áðàòû — ³ âûéäçóöü çâÿðê³, ÿê³ÿ æûâóöü ó çÿìë³

ëàïêà — ³ âûéäçå òàÿ, áåç ÿêîé óç³ìêó íÿìîæíà íà äâîð âûõîäç³öü

ìàë³íà — ³ âûéäçå òîå, øòî ¸ñöü ó êîæíàãà äðýâà

òûíê — ³ âûéäçå öÿæêàå ¢çáðàåííå.

Ñêëàëà Âàëÿíö³íà Êàðíÿëþê

Àäêàçû ãëÿäç³ íà ñòàðîíöû 16.

Ì³í³ñòýðñòâà êóëüòóðû àáâÿñö³ëà àá ïà÷àòêó êàìïàí³³ «Áåëàðóñü — ãýòà ìû». ßå ïàñïåë³ ¢æî àõðûñö³öü äðóãîé êàìïàí³ÿé «Çà Áåëàðóñü». Ïåðøàé àêöûÿé ñòà¢ êàíöýðòàì ñïåâàêî¢ Ãàííû Øàðêóíîâàé ³ Ãåðìàíà ¢ Ãîìåë³. Êóëüòóðí³öà ¢ ì³í³ íà ôîòà: Ãàííà Øàðêóíîâà.

Ìàñëåí³öà ¢ Êðýâå. Íåæàíàòàìó õëàïöó, çãîäíà ç ìàñëåí³÷íûì àáðàäàì, ïðûâÿçàë³ íà øûþ êàëîäêó. ¨í ìàå ö³ àäêóï³ööà, ö³ ÿå öÿãàöü óñ¸ ñâÿòà.

Ôðàíöûÿ ïðàäàñöü Ðàñ³³ êðýéñåð-âåðòàë¸òàíîñåö «Ì³ñòðàëü». Ãýòà íàéäàðàæýéøàÿ (äà 600 ìëí åўðà) âàåííàÿ ïàêóïêà Ðàñ³³. ÇØÀ, Ëàòâ³ÿ ³ Ãðóç³ÿ ïðàòýñòóþöü ñóïðàöü òàãî, êàá êðà³íà ÍÀÒÎ ïðàäàâàëà Ðàñ³³ ¢çáðàåííå. «Ì³ñòðàëü» ïàäûìàå 16 âåðòàë¸òà¢ ³ 470 äýñàíòí³êà¢.

Êóëüì³íàöûÿ êàðíàâàëó ¢ Ðûà-äý-Æàíåéðà: øýñöå ïà 700-ìåòðîâàé ïàëàñå çíàêàì³òàãà Ñàìáàäðîìà ¢ íî÷ ç íÿäçåë³ íà ïàíÿäçåëàê. Ïàä÷àñ øýñöÿ ¢âàñàáëÿåööà 600-ãàäîâàÿ ã³ñòîðûÿ êðà³íû, àä ³íäçåéñê³õ ÷àñî¢ äà íàøûõ äç¸í.

Àë³ì ï³ÿäà ¢ Âàíêóâåðû ïà÷àëàñÿ òðàãåäûÿé: íàïÿðýäàäí³ àäêðûööÿ çàã³íó¢ ãðóç³íñê³ ñàíà÷í³ê Íîäàð Êóìàðûòàøâ³ë³. Ïàä÷àñ òðýí³ðîâà÷íàãà çàåçäó ¸í ñòðàö³¢ ê³ðàâàííå, óðýçà¢ñÿ ¢ ñöÿíó ³ íà õóòêàñö³ 145 êì/ã âûëåöå¢ ç òðàñû. Ïåðàä òðýí³ðî¢êàé ¸í êàçà¢ ñâàéìó òàòó, øòî òðàñà «æàõë³âà íåáÿñïå÷íàÿ».ô

ÀÍÅÊÄÎÒÛ

* * *

— Мама, можа, пара ў кватэры парадак зрабіць? Дзе ў нас пыласос?

— Ідзі па сцяжынцы...

* * *

Чаго чакаць у дзень, калі супадаюць Дзень закаханых, масленіца і Даравальная нядзеля?

«Даруй, любая, я табе здрадзіў. Але я ўсё адно цябе кахаю! З’еш блін, лягчэй стане...”

* * *

Я так даўно працую доктарам у нашай раённай бальніцы, што даваў клятву асабіста Гіпакрату.

* * *

Прадаецца піяніна айчыннай вытворчасці, б/у. На крышцы невялікая драпіна ад удару сякерай.

* * *

Хітры шахматны камп’ютар, як толькі грасмайстар пачынаў яго перамагаць, выводзіў на экран відэа з порнасайта.

* * *

Самыя шчаслівыя ў сямейным жыцці тыя мужчыны, якія працуюць на пілярамах — у іх прафесійны імунітэт.

* * *

У спякотны дзень пайшоў да крыніцы напіцца. Але не дайшоў — напіўся раней...

«ÍÍ» 100 ÃÀÄÎ¡ ÇÂÀÌ²

Ïðàäà¢ áðàòà áðàò, áî ÷àðêà áûëà ñâàò

Ñû÷ýâ³÷û, Â³ëåéñêàãà ïàâåòó. Íàøû ñÿëÿíå àäñòóï³ë³ ñâîé áåðàã íàä ðý÷êàé ëÿñíûì ãàíäëÿ-ðàì çà ïàëîâó öàíû, áî ¸ñöü ó íàñ òàê³ êóïåöê³ àä-âàêàò Ê. Ñ-ê³, êàòîðû ¢çÿ¢øû õàáàðà àä êóïöà, ïàäïà³¢ ñâà³õ àäíàñÿëü÷àí, à ç ï’ÿíûì³, ÿê ç ìàëûì³, çðîáå, øòî çàõî÷à.

«ÍÍ». ¹ 7. 1910

ßê êàìïàðòûÿ Ì³ëîøàâ³÷à, ÿêàÿ òîëüê³ øòî çàêë³êàëà äà ÿäíàííÿ ïðàöî¢íûõ óñÿãî ñâåòó, âî-êàìãåííà ïåðàéøëà íà øàâ³í³ñòû÷íóþ ïëàòôîðìó? Áî Ì³ëîøàâ³÷ ³ÿãîíû êëàí ïàñòàíàâ³ë³ ëþáîé öàíîé óòðûìàöü óëàäó. Ïðîñòà êàíòðîëþ ñïåöñëóæáà¢ íàä êðà³íàé áûëî ìàëà, òðý áûëî ÿø÷ý ³äýàëàã³÷íàå àáãðóíòàâàííå. À ÿêîé ÿêàñö³ — êàìóí³ñòû÷íàå ö³ øàâ³í³ñòû÷íàå — íå òàê ³ì, çðýøòû, áûëî ³ñòîòíà. Ïàä ðóêó òðàï³ëàñÿ ³äýÿ Âÿë³êàé Ñåðá³³, ÿíà é ïðûãàäç³ëàñÿ. Çàõàöå¢øû ñòàöü Âÿë³ê³ì³, ñåðáû ñòðàö³ë³ ¢ñ¸, øòî ìàãë³: Êðà³íó, Ñëàâîí³þ, Áîñí³þ, Êîñàâà, ×àðíàãîðûþ. Òîëüê³ Ì³ëîøàâ³÷ çàñòà¢ñÿ ñåðáàì.

«ÍÍ». ¹ 7. 2000

Наша Ніва

íåçàëåæíàÿ ãàçåòà

çàñíàâàíàÿ ¢ 1906, àäíî¢ëåíàÿ ¢ 1991

ãàëî¢íûÿ ðýäàêòàðû «Íàøàé Í³âû»:

Ç.Âîëüñê³ (1906), À.Óëàñà¢ (1906—1914),
ßíêà Êóïàëà (1914—1915), À.Ëóöêåâ³÷,
Ó.Çíàìÿðî¢ñê³ (1920), Ñ.Äóáàâåö (1991—2000).

ñàêðàòàðêà ðýäàêöû³ Íàñòà Áàêøàíñêàÿ
øýô-ðýäàêòàð Àíäðýé Äûíüêî
ãàëî¢íû ðýäàêòàð Àíäðýé Ñêóðêî
çàñíàâàëüí³ê Ïðûâàòíàå ïðàäïðûåìñòâà «Ñóðîäç³÷û»
âûäàâåö Ïðûâàòíàå ïðàäïðûåìñòâà «Ñóðîäç³÷û»

ÀÄÐÀÑ ÄËß ÄÎ Ï²ÑÀ¡:
220050, Ì³íñê, à/ñ 537
Tel/fax: (017) 284-73-29, 8-029-613-32-32,
8-029-707-73-29.
E-mail: nn@nn.by
On-line: www.nn.by

© ÍÀØÀ ÍIÂÀ. Ñïàñûëêà íà «Íàøó Íiâó» àáàâÿçêîâàÿ. 12 ïàëîñ ôàðìàòàì À2, 6 äðóê. àðê. Äðóêàðíÿ ÐÓÏ «Âûäàâåöòâà «Áåëàðóñêi Äîì äðóêó». ËÏ ¹ 02330/0494179 àä 03.04.2009. Ïð. Íåçàëåæíàñö³, 79, 220013, Ì³íñê. Ðýäàêöûÿ íå íÿñå àäêàçíàñö³ çà çìåñò ðýêëàìíûõ àá-âåñòàê. Ïàñâåä÷àíüíå àá ðýãiñòðàöûi ïåðûÿäû÷íàãà âûäàííÿ ¹ 248 àä 22 ÷ýðâåíÿ 2009 ã., âûäàäçåíàå Ì³í³ñòýðñòâàì ³íôàðìàöû³ Ðýñïóáë³ê³ Áåëàðóñü. Þðûäû÷íû àäðàñ: 220101, ã. Ì³íñê, âóë. Àñàíàë³åâà, 15-128. Ð/ð 3012206280014 ó ÌÃÄ ÀÀÒ «Áåë³íâåñòáàíê», Ì³íñê, êîä 764.

Íàêëàä 6315. Ãàçåòà âûäàåööà 48 ðàçî¢ íà ãîä.

Íóìàð ïàäïiñàíû ¢ äðóê 23.00 16.02.2010.

Çàìîâà ¹ 785.

Ðýäàêöûéíû àäðàñ: Àñàíàë³åâà 15-128.

Öàíà äàìî¢íàÿ.

Ì 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Ï 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ISSN 1819-1614

Âåëàçíû äà ñòàðîíê³ 15:

Ëàçà, êðàíû, øàïêà, âàë³íà, ìàíå.